

Činnost místních akčních skupin v mikroregionech Hornolidečsko, Vsetínsko a Hornovsacká dráha

Bc. Dagmar Vašků

Diplomová práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Dagmar VAŠKŮ**
Osobní číslo: **M090654**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Činnost místních akčních skupin v mikroregionech
Hornolidečsko, Vsetínsko a Hornovsacká dráha**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vymezte základní pojmy a teoretické pozadí problematiky rozvoje venkova a činnosti místních akčních skupin.
- Vymezte právní rámec týkající se místních akčních skupin.

II. Praktická část

- Charakterizujte mikroregiony Hornolidečsko, Vsetínsko a Hornovsacká dráha.
- Představte místní akční skupiny působící ve vybraném území a analyzujte jejich činnost.
- Navrhněte opatření ke zlepšení činnosti analyzované místní akční skupiny Hornolidečsko.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

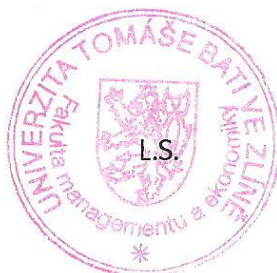
Seznam odborné literatury:

- [1] BINEK, J. Synergie ve venkovském prostoru: Aktéři a nástroje rozvoje venkova. Brno: GaREP, 2009. 94 s. ISBN 978-80-904308-0-8.
[2] NUNVÁŘOVÁ, S. Rozvoj venkova. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 211 s. ISBN 978-80-210-4314-5.
[3] WOKOUN, R. et al. Regionální rozvoj: Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Pavel Grebeníček
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 18. června 2012
Termín odevzdání diplomové práce: 13. srpna 2012

Ve Zlíně dne 18. června 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo - diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 13. 8. 2012

Regina Votavá

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce na téma *Činnost místních akčních skupin v mikroregionech Hornolidečsko, Vsetínsko a Hornovsacká dráha* je věnována oblasti místních akčních skupin. Dělí se na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část se zabývá společnou zemědělskou politikou, politikou rozvoje venkova, dále charakteristikou místních akčních skupin a metodou LEADER. Na ni navazuje praktická část, jež se zabývá místními akčními skupinami v mikroregionech Vsetínsko a Hornovsacká dráha. Stěžejní částí je část zabývající se mikroregionem Hornolidečsko, a to konkrétně MAS Hornolidečska. Obsahuje vymezení území, charakteristiku, provedení socioekonomické analýzy a SWOT analýzy. Závěrečnou část tvoří návrhy na opatření ke zlepšení činnosti MAS.

Klíčová slova: místní akční skupina, MAS, politika rozvoje venkova, LEADER, mikroregion, Hornolidečsko, Vsetínsko, Hornovsacká dráha, Místní akční skupina Hornolidečska, socioekonomická analýza, SWOT analýza.

ABSTRACT

My master thesis named *The Activities of Local Action Groups in Microregions Hornolidecsko, Vsetinsko and Hornovsacka draha* is dedicated to local action groups. It is divided into two parts – the theoretical one and the practical one. The theoretical part deals with common agricultural policy, rural development policy and characteristics of local action groups and the LEADER method. It is followed by a practical part which deals with local action groups in microregions Vsetinsko and Hornovsacka draha. The crucial part is the part dealing with the microregion Hornolidecsko, specifically with the LAG Hornolidecska. It includes the definition of the territory, characteristics, performance of socio-economic analysis and SWOT analysis. The final part consists of proposals for measures to improve the performance of LAGs.

Keywords: Local action group, LAG, Rural development policy, the LEADER method, Microregion, Hornolidecsko, Vsetinsko, Hornovsacka draha, Local action group Hornolidecska, Socio-economic analysis, SWOT analysis.

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucímu své diplomové práce,
Ing. Pavlu Grebeníčkoví,
za odborné vedení, ochotný přístup a cenné připomínky a rady při vypracování této práce.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DEFINICE CÍLŮ A METOD PRÁCE	13
1.1 CÍLE PRÁCE	13
1.2 METODY PRÁCE	14
1.2.1 Studium dokumentů	14
1.2.2 Socioekonomická analýza	15
1.2.3 SWOT analýza	15
1.2.4 Komparace	16
1.2.5 Interview	16
2 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY A POLITIKY ROZVOJE VENKOVA	17
2.1 SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA	17
2.1.1 Principy společné zemědělské politiky	18
2.1.2 Cíle společné zemědělské politiky	18
2.2 POLITIKA ROZVOJE VENKOVA EU	19
2.2.1 Definice venkova	20
2.2.2 Politika rozvoje venkova pro programové období 2007-2013	22
2.2.2.1 Struktura politiky rozvoje venkova EU	23
2.2.2.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova	25
3 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY	27
3.1 LEGISLATIVNÍ RÁMEC MAS	28
3.2 CHARAKTERISTIKA A DŮVODY VZNIKU MAS	28
3.3 VNITŘNÍ ORGANIZACE MAS	31
3.4 VÝZNAM MIKROREGIONŮ PRO MAS	32
4 LEADER	34
4.1 HISTORIE LEADERU	34
4.2 PRINCIPY LEADERU	36
4.3 OSA IV LEADER	37
4.3.1 Místní akční skupina (opatření IV.1.1.)	37
4.3.2 Realizace místní rozvojové strategie (opatření IV.1.2.)	37
4.3.3 Realizace projektů spolupráce (opatření IV.2.1.)	38
II PRAKTICKÁ ČÁST	39
5 MIKROREGION VSETÍNSKO	41
5.1 MAS A JEJICH ČINNOSTI	42
5.1.1 MAS Rožnovsko	42
5.1.2 MAS Střední Vsetínsko	44
6 MIKROREGION HORNOVSACKÁ DRÁHA	46

6.1	MAS VALAŠSKO – HORNÍ VSACKO A JEJÍ ČINNOSTI	46
7	MIKROREGION HORNOLIDEČSKO	50
7.1	SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA.....	50
7.1.1	Obyvatelstvo	51
7.1.2	Životní prostředí	54
7.1.3	Hospodářství.....	55
7.1.4	Infrastruktura.....	58
7.1.5	Cestovní ruch.....	60
7.1.6	Shrnutí poznatků z provedené analýzy.....	63
7.2	ČINNOSTI MAS	65
7.2.1	Realizace SPL.....	65
7.2.2	Spolupráce s dalšími subjekty.....	69
7.3	SWOT ANALÝZA	70
7.3.1	Životní prostředí	71
7.3.2	Hospodářství.....	72
7.3.3	Infrastruktura.....	73
7.3.4	Cestovní ruch.....	74
8	NÁVRHOVÁ ČÁST	75
8.1	VYBRANÉ OBLASTI PRO ZLEPŠENÍ ČINNOSTI MASH.....	75
8.2	NAVROVANÁ OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ ČINNOSTI MASH	79
8.3	KONKRÉTNÍ NÁVRHY.....	80
8.3.1	Pozvánka na akci	81
8.3.2	Projekt 1 – Vytvoření „kalendáře akcí“ na Hornolidečsku.....	82
8.3.3	Projekt 2 – Hipotezka na Hornolidečsku.....	84
	ZÁVĚR	86
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	88
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	97
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	98
	SEZNAM TABULEK	99
	SEZNAM PŘÍLOH	100

ÚVOD

Tématem mé diplomové práce je *Činnost místních akčních skupin v mikroregionech Hornolidečsko, Vsetínsko a Hornovsacká dráha*. V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2004 je toto téma již nějakou dobu aktuální. V členských státech Evropské unie působí tzv. místní akční skupiny, jejichž činnost spadá pod politiku rozvoje venkova, tedy pod druhý pilíř společné zemědělské politiky. Politika rozvoje venkova v současné době neustále narůstá na svém významu.

Hlavním cílem mé práce je navrhnout opatření, která by vedla ke zlepšení činnosti vybrané místní akční skupiny. K tomu je zapotřebí splnění dílčích cílů, jako např. charakteristika území mikroregionu, představení místní akční skupiny působící ve vybraném území, provedení analýzy její činnosti, provedení socioekonomické analýzy a SWOT analýzy.

Práce se člení do dvou částí, a to na část teoretickou (resp. teoreticko-metodologickou) a dále na část praktickou (resp. analytickou a návrhovou). Struktura se neliší od jiných vědeckých prací, kdy je nejprve text rozdělen do kapitol, které se následně dělí na podkapitoly a odstavce, a to pro dosažení větší přehlednosti textu. Jak vyplývá z charakteru práce, pro teoretickou část budu používat především tištěné publikace různých autorů, doplněné o internetové zdroje. V praktické části využiji především internetových zdrojů, a to z důvodu, že jsou zpravidla často aktualizované, proto jsou z časového hlediska objektivnější, aktuálnější a lépe odrážejí současná data a informace.

Diplomová práce má (jako každá vědecká práce) předem danou strukturu, proto se nejprve zaobírá cíli a metodami práce. První kapitola tedy osvětluje, jaké jsou stanovené cíle včetně uvedení hlavního a cílů dílčích, a následně deskripce metod, které při zpracování své práce budu využívat. Těmi budou především studium dokumentů, socioekonomická analýza, SWOT analýza, komparace a interview. Původně jsem zvažovala, zda mám do své diplomové práce zařadit kapitolou zabývající se společnou zemědělskou politikou, jejími principy a cíli a dále politikou rozvoje venkova jak na evropské, tak národní úrovni, a jejich vzájemným vztahem. Vzhledem k pevně stanovenému rozsahu diplomové práce není možné se zabývat těmito velmi podrobně, avšak i přes velmi specifické zaměření tématu jsem shledala za nutné zařadit kapitolu zabývající se těmito politikami, přičemž jsem ji pojala jako úvod do problematiky místních akčních skupin. Mám za to, že bez bližšího uvedení a vysvětlení by pochopení MAS mohlo být komplikované. Kapitola je proto kratšího rozsahu, jelikož

stěžejní částí mé práce je právě až kapitola týkající se místních akčních skupin. Ta se jimi bude zabývat z různých hledisek. Začnu charakteristikou, vymezením legislativního rámce, jejich cíli, činnostmi a orgány MAS. Důležité také je zabývat se vztahem mikroregionů k MAS. Dále přistoupím k osvětlení a přiblížení metody nazvané LEADER, její charakteristice a významu pro místní akční skupiny. To vše z teoretického hlediska.

Praktická část se bude zabývat konkrétními místními akčními skupinami a jejich činností. Vybrala jsem ty, které působí na území mikroregionů Hornolidečsko, Vsetínsko a Hornovsacká dráha. Mikroregiony Vsetínsko a Hornovsacká dráha budu nejprve charakterizovat a poté představím MAS působící v těchto oblastech. U mikroregionu Hornolidečska učiním totéž, navíc však provedu socioekonomickou analýzu, dále se budu zabývat činností MAS podrobněji a nakonec provedu SWOT analýzu. Na základě provedené analýzy se pokusím navrhnout opatření ke zlepšení činnosti této MAS a součástí bude také návrh projektů. Odpověď na otázku, proč jsem si vybrala pro podrobnější analýzu právě území tohoto mikroregionu, je prostá. Z tohoto území pocházím a prožila jsem zde podstatnou část života.

Závěr práce obsahuje shrnutí práce. Na tomto místě nastíním další problémy, kterým by bylo účelné věnovat pozornost (pokud v průběhu psaní vyvstanou). Jelikož moje diplomová práce je zaměřená také prakticky, závěr bude samozřejmě obsahovat i nástin doporučení a návrhů opatření ke zlepšení činnosti MAS. Práce vzhledem ke svému charakteru obsahuje pro lepší přehlednost a názornost také obrázky, tabulky i přílohy.

Hned v úvodu je třeba říci, že pokud budu ve své práci hovořit o slovním spojení *nařízení Rady*, mám jím vždy na mysli konkrétně nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), pokud není v textu výslovně uvedeno nařízení jiné.

Diplomová práce bude psána v souladu se směrnicí rektora Univerzity Tomáše Bati SR/5/2006, nazvanou *Jednotná formální úprava vysokoškolských kvalifikačních prací, jejich uložení a zpřístupnění*.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DEFINICE CÍLŮ A METOD PRÁCE

Kapitola s názvem *Definice cílů a metod práce* bude zahrnovat dvě podkapitoly. První nese název *Cíle práce*, kde si stanovím pro svou diplomovou práci hlavní cíl práce a taktéž cíle dílčí. Druhá podkapitola s názvem *Metody práce* již podle pojmenování dává vědět, že bude obsahovat metody a jejich výčet, které budu používat při zpracování své diplomové práce. Tyto metody zajistí dosažení cílů, které jsem si stanovila.

1.1 Cíle práce

Hlavním cílem mé diplomové práce je návrh na opatření ke zlepšení činnosti jedné z konkrétních místních akčních skupin, a to MAS Hornolidečsko. Pro dosažení tohoto cíle je zapotřebí stanovit několik dílčích cílů, kterými mj. jsou: představení MAS, provedení socioekonomické analýzy, popsání její činnosti a provedení SWOT analýzy. Z teoretického hlediska je třeba začít osvětlením společné zemědělské politiky, a to ze širšího hlediska, stejně jako nastíněním problematiky politiky rozvoje venkova, neboť činnost místních akčních skupin se právě od této politiky odvíjí. Společná zemědělská politika a politika rozvoje venkova jsou témata velmi složitá a prošla během svého vývoje řadou změn a reforem. To je také důvodem, proč se nejdříve zabývat tímto tématem zeširoka, aby následně došlo k pochopení oblasti místních akčních skupin. Dalším dílčím cílem bude představení místních akčních skupin ve vybraném území, kterými jsou mikroregiony Hornolidečsko, Vsetínsko a Hornovsacká dráha.

Pevně věřím, že naplním hlavní cíl své diplomové práce, a to s pomocí dosažení všech výše uvedených dílčích cílů. Vzhledem k zadání práce a bližšímu zaměření na konkrétní místní akční skupinu Hornolidečska a její analýze mohu poté vytyčit problémy, se kterými se tato místní akční skupina potýká, a na základě tohoto navrhnout možná opatření, jež by vedla ke zlepšení její činnosti.

Velmi důležité pro dosažení cílů nejen této, ale každé diplomové práce, je využití celé řady vědeckých metod. V následující podkapitole osvětlím ty, které budu při psaní práce používat.

1.2 Metody práce

Jak již bylo řečeno, při psaní vědeckých prací je třeba využít různé metody práce. Metoda práce je „promyšlený, soustavný a cílevědomý přístup k řešení a postup při řešení problému a zahrnuje systém pravidel, která určují navazující možné systémy operací směřující od určitých výchozích podmínkách k určitému cíli.“ (BOTLÍK, 2011, s. 26)¹ Z jednotlivých metod budu metodu studia dokumentů a právních předpisů a metodu abstrakce využívat zejména v teoretické části diplomové práce. Naopak pro vytvoření praktické části využiji metodu socioekonomické analýzy a SWOT analýzy, doplněné o studium a komparaci. Moje diplomová práce, stejně jako jiná, by měla vyústit v návrhy opatření (doporučení), které pomohou analyzovaný problém řešit taktéž v praxi.

1.2.1 Studium dokumentů

Metoda studia dokumentů je důležitá pro psaní jakékoliv vědecké práce. „Základním předpokladem studia jakéhokoli dokumentu je schopnost mu porozumět a interpretovat jej.“ (REICHEL, 2009, s. 130). Nejzásadnější je pro toho, kdo studium provádí, tzv. obsahová analýza dokumentu. Ta má za úkol analyzovat dokument jak z aspektů vnitřních (analýza určitých částí dokumentu), tak vnějších (okolnosti a kontext, za jakého dokument vznikl). Jak dále uvádí Reichel, negativní stránkou této metody práce může být nedostupnost některých dokumentů, nereprezentativnost záznamů či neaktuálnost. Metoda studia dokumentů doplňuje taktéž metody další a dává nám prostor pro nalezení nových námětů k výzkumu. (REICHEL, 2009, s. 130) Reichel také uvádí přehled dokumentů, jimiž jsou dokumenty:

- osobní (zaznamenány k osobním účelům),
- úřední (relevantní pro firmy, úřady – zákony, vyhlášky aj.),
- archivní (záznamy, množiny záznamů...),
- veřejné (z masmédií),

¹ Blíže viz FAJKUS, Břetislav. *Filosofie a metodologie vědy. Vývoj, současnost a perspektivy*. 1. vyd. Praha: Academia, 2005. ISBN 80-200-1304-0.

SIXTA, Josef, MAČÁT, Václav. *Logistika, teorie a praxe*. Praha: ComputerPress, 2005. ISBN 80-251-0573-3.

- virtuální (z virtuálního světa, tedy internetu),
- předmětné dokumenty (důsledky lidské činnosti). (HENDL, 2008, s. 204-205).

Ve své diplomové práci budu metodu studia dokumentů, a to především úředních, veřejných a virtuálních, využívat velmi často. Konkrétně se jedná například o nastudování dokumentů týkajících se politiky rozvoje venkova či místních akčních skupin, dále také nastudování příslušných legislativních předpisů vztahujících se k dané problematice, ať už na místní, tak evropské úrovni, aj.

1.2.2 Socioekonomická analýza

Socioekonomická analýza je metodou, jež je základem analytické části strategických dokumentů a tvoří jeden z úvodních výstupů pro další použití. Hlavním cílem je nashromáždit relevantní a objektivní informace o zkoumaném subjektu, které budou následně využity při identifikaci problémů subjektu a návrhu opatření, které by tyto subjekty měly realizovat. „Analýza tak poskytuje širší rámec či odůvodnění návrhu a časového plánu realizace jednotlivých chystaných projektových záměrů. Cílem analýzy naopak není podat samoučelnou vyčerpávající informaci o subjektu.“ (SPF Group, 2011)

V případě, že chceme navrhnout opatření ke zlepšení činnosti místních akčních skupin, musíme nejprve důkladně poznat situaci, jaká panuje v daném území. Proto je zapotřebí provést analýzu stávajícího stavu, vývojových trendů a širších souvislostí území, kterými se zabýváme. V případě mé diplomové práce mám na mysli socioekonomickou analýzu území místních akčních skupin.

1.2.3 SWOT analýza

SWOT analýza je metodou, s jejíž pomocí můžeme identifikovat silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky, příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats), spojené s určitým projektem, typem podnikání, podnikatelským záměrem, politikou ve smyslu opatření apod. Jedná se o jednu z metod analýzy, která je užívaná především v marketingu, při analýze a tvorbě politik aj. Je součástí strategického (dlouhodobého) plánování. Základ metody spočívá v klasifikaci a ohodnocení jednotlivých faktorů, které jsou rozděleny do čtyř výše uvedených základních skupin. Vzájemným působením faktorů silných a slabých stránek na straně jedné vůči příležitostem a nebezpečím na straně druhé lze získat nové kvalitativní

informace, které charakterizují a hodnotí úroveň jejich vzájemného střetu. (KOTLER, KELLER, 2001, s. 90-91)

Ve své práci budu SWOT analýzu provádět ve vztahu k místním akčním skupinám s cílem určit silné a slabé stránky a hrozby a příležitosti na daném území.

1.2.4 Komparace

Tato metoda, označovaná také jako srovnávání, spočívá, jak už český název napovídá, ve srovnání dvou a více různých předmětů, věcí nebo jevů a na tomto základě zjištění buď jejich shodných či rozdílných znaků. Lze však srovnávat i ukazatele stejné, které se liší věcně, prostorově nebo časově. (GREGAROVÁ, 2011, s. 6-7)

V případě psaní diplomové práce lze brát v úvahu dvojí způsob komparace. Prvním z nich je srovnání pojetí problémů, názorů či hypotéz jako prostředek s cílem vytvořit, ověřit či zdůvodnit vlastní přístup nebo stanovisko, což se uplatní zpravidla v teoretické části diplomové práce. Naopak v praktické a potažmo i analytické části práce bývá uplatňován druhý způsob komparace, čímž je srovnávání jako nástroj měření, posuzování a zjišťování, zda jsou zkoumané ukazatele přijatelné či nikoliv. (SYNEK a kol., 2002, s. 19-20)

Metodu komparace využiji mimo jiné při práci s literaturou a dále při srovnání činnosti jednotlivých místních akčních skupin.

1.2.5 Interview

Rozhovor (interview) je metoda sběru dat, při kterém jsou vyžadované informace získávány v přímé interakci s dotazovaným. Rozhovor může být prováděn „face-to-face“ (osobně tváří v tvář), nebo skrz komunikační medium (telefonicky, mailem apod.). (MOLNÁR, 2007, s. 18)

Já tuto metodu využiji zejména při zpracování praktické části práce, kdy zkontaktuji členy MAS za účelem poskytnutí potřebných informací či údajů.

2 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY A POLITIKY ROZVOJE VENKOVA

2.1 Společná zemědělská politika

Společná zemědělská politika je nejstarší ze společných politik Evropských společenství, respektive současné Evropské unie. Vznikla jako reakce evropských států na nedostatek potravin v poválečném období a funguje již přes půl století. Její právní základ se nachází v tzv. Římských smlouvách, které byly uzavřeny v roce 1957 a v nichž je tato politika podrobně rozpracována, stejně jako jsou v nich definovány její cíle. (NUNVÁŘOVÁ, 2007, s. 152)

Legislativní zakotvení SZP nalezneme ve Smlouvě o fungování Evropské unie, jež je veřejnosti známá spíše pod názvem Lisabonská smlouva.² Její čl. 4 říká: „Sdílená pravomoc Unie a členských států se uplatňuje v těchto hlavních oblastech: (...) d) zemědělství a rybolov, vyjma zachování biologických mořských zdrojů...“. Patří mezi politiky se sdílenými kompetencemi, tudíž členské země mají v této oblasti legislativní pravomoci omezeny, neboť je přenesly na supranacionální úroveň. To znamená, že „v těchto oblastech je k přijímání závazných aktů oprávněna EU i členské státy. Členské státy ale mohou vykonávat své pravomoci pouze do té míry, do jaké EU nemá, nebo se rozhodla své pravomoci nevykonávat.“ (Europa, 2010) Dále se SZP blíže věnuje Hlava III Lisabonské smlouvy s názvem *Zemědělství a rybolov* (čl. 38 a násl.).

Již v počátcích SZP v roce 1979 výdaje na evropské zemědělství tvořily 75 % rozpočtu tehdejšího Evropského hospodářského společenství. V současnosti na agrární sektor připadne pro období 2007 – 2013 téměř 43 % finančních prostředků. (Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2010) Jak vidíme, na financování agrární politiky je tedy směřována značná část rozpočtu EU a i přes pokles objemu financí vynaložených na tento sektor je stále nejnákladnější politikou EU v rámci podporování a financování ze strany EU, což mimo jiné

² Lisabonská smlouva je smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, podepsaná v portugalském Lisabonu dne 13. prosince 2007 a vstoupila v platnost dne 1. prosince 2009.

vypovídá o její důležitosti a významu. Patří mezi nejvýznamnější politiky, ale také mezi ty nejvíce kontroverzní, zejména pokud se politického vlivu týká. Všechny oblasti agrární politiky, stejně jako je tomu u jiných politik, prochází neustálým procesem vývoje, kdy se přizpůsobují aktuálním potřebám společnosti a reagují na ně. Proto také, společně s přistupováním nových států a tím rozšiřování EU, se ani oblast SZP nevyhnula množství reforem.

Jednou z reforem prošla SZP také v 90. letech, od nichž se SZP člení na dva pilíře. První pilíř zahrnuje přímé platby a tržní nástroje a druhý pilíř, pro mou práci stěžejní a o němž bude blíže pojednáno v samostatné kapitole, je zaměřen na politiku rozvoje venkova. (VOŠTA, 2010, s. 136)

2.1.1 Principy společné zemědělské politiky

Společná zemědělská politika je založena na fungování tří základních principů, jimiž jsou:

1. *Jednotný zemědělský trh*

Tím se rozumí společný trh pro zemědělské produkty při společných cenách, který umožňuje jejich volný pohyb mezi členskými státy, a společné hranice pro jejich dovoz do EU. S tím souvisí taktéž např. společné sanitární a veterinární předpisy atd.

2. *Zvýhodnění produkce ze země ES na úkor vnější konkurence*

Aby byli evropští farmáři chráněni, bylo zapotřebí zavést dovozní cla, a to kvůli nižším světovým cenám zemědělských produktů. Vývozní dotace naopak kompenzují rozdíly mezi cenami na trhu EU a mezi cenami na trhu mezinárodním. To napomáhá konkurenceschopnosti evropských výrobků.

3. *Finanční solidarita*

Tím se rozumí financování ze společného fondu, do něhož členské státy EU přispívají na úhradu nákladů SZP a zároveň také požívají jeho výhod. (JEDLIČKA, 2004, s. 3)

2.1.2 Cíle společné zemědělské politiky

Cíle společné zemědělské politiky jsou zakotveny přímo v primárním právu EU, a to konkrétně v LS v jejím čl. 39. Pouze příslušný článek je Lisabonskou smlouvou přečíslován

oproti původnímu znění v intencích Římských smluv, avšak cíle i hlavní nástroje k dosažení těchto cílů ponechává beze změny. Pět základních cílů SZP zní následovně:

1. Zvýšit produktivitu zemědělství podporou technického pokroku a zajišťováním racionálního rozvoje zemědělské výroby a optimálního využití výrobních činitelů, zejména pracovní síly,
2. zajistit tak odpovídající životní úroveň zemědělského obyvatelstva, a to zejména zvýšením individuálních příjmů osob zaměstnaných v zemědělství,
3. stabilizovat trhy,
4. zajistit plynulé zásobování,
5. zajistit spotřebitelům dodávky za rozumné ceny.

Jak uvádí Neumann (2004), tyto uvedené cíle můžeme rozdělit na cíle ekonomické (cíl 1 a 5), sociální (cíl 2) a politické (cíle 3 a 4). Postupným vývojem dnes můžeme k těmto cílům přidat také další, např. ochranu životního prostředí, rozvoj venkova, blahobyt zvířat či bezpečnost potravin. (NEUMANN, 2004, s. 9)

2.2 Politika rozvoje venkova EU

Politika rozvoje venkova je součástí společné zemědělské politiky, jak již bylo uvedeno výše, a spadá pod její druhý pilíř. Potřeba vytvoření tohoto pilíře byla poprvé zformulována v evropském dokumentu Agenda 2000.³ Politika rozvoje venkova předtím patřila pod politiku hospodářské a sociální soudržnosti, od níž byla následně oddělena (s tím souvisí mimo jiné také to, že byla vyjmuta ze sekce strukturálních fondů) a od začátku dalšího programového období 2007-2013 se již stala plně součástí společné zemědělské politiky a neustále nabývá na svém významu. I přesto, že formálně spadá politika rozvoje venkova pod SZP, nelze ji zcela oddělovat od regionální politiky, neboť je s ní úzce spojena a zůstává v ní nadále významným prvkem. (TOMŠÍK, 2009, s. 192; BINEK, SVOBODOVÁ, 2010, s. 12-

³ Celý název dokumentu zní „Agenda 2000, za silnější a širší Unii“. Byl vydán Evropskou komisí v červenci 1997 a schválen na zasedání Evropské rady v Berlíně v březnu 1999.

19)

2.2.1 Definice venkova

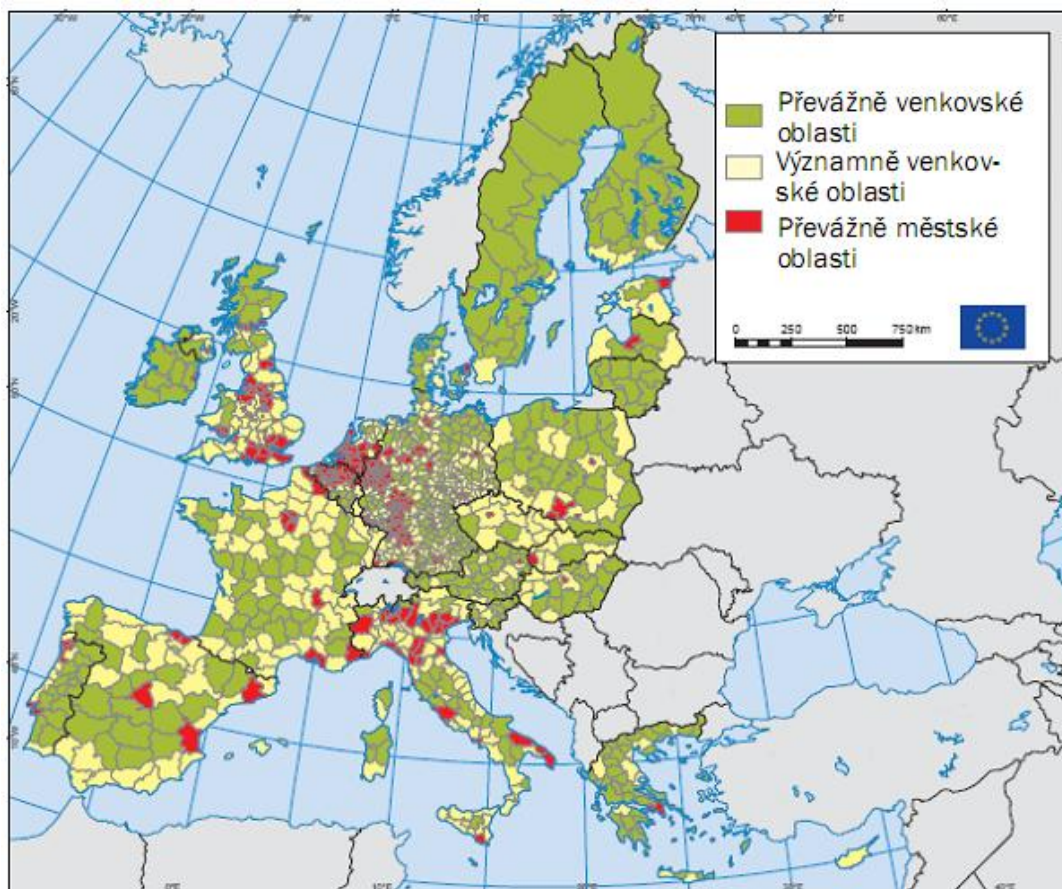
Nejprve je zapotřebí si vymezit pojem *venkov*, což je poněkud komplikovanější, neboť venkov je definován různými způsoby a neexistuje jeho jednotná definice. Současné chápání a vymezení je velmi diferenciované. V přístupech odborníků se zde uplatňují různé aspekty, jako např. sociologické, ekonomické, politické, historické a jiné. (SVATOŠOVÁ et al, 2005, s. 46) Častá je ve světovém měřítku definice venkova podle OECD, kterou důsledně používá také Evropská unie⁴. Je založena na hustotě zalidnění: „...místní jednotky (např. obce) jsou označeny jako venkovské, pokud jejich hustota zalidnění je pod 150 obyvatel na km². Pak se regiony (např. NUTS 3 nebo NUTS 2⁵) zařadí do jedné ze tří kategorií⁶:

1. *Převážně venkovské oblasti*: jestliže více než 50 % obyvatel regionu žije ve venkovských obcích (s méně než 150 obyvateli na km²),
2. *významně venkovské oblasti*: jestliže 15 % až 50 % obyvatel regionu žije ve venkovských místních jednotkách,
3. *převážně městské oblasti*: jestliže méně než 15 % obyvatel regionu žije ve venkovských místních jednotkách.“ (Rural Development in the European Union – Report, 2006)

⁴ Tuto definici užívá například Evropská komise ve Strategických pokynech pro politiku regionálního rozvoje pro období 2007-2013.

⁵ NUTS, z francouzštiny *La Nomenclature des Unités Territoriales Statistique*, vznikly v roce 1988 pro účely získávání zejména ekonomických informací o území na srovnatelné bázi (NUTS 1, NUTS 2, NUTS 3). V ČR byly NUTS 2, tzv. *regiony soudržnosti*, vytvořeny zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů, a to pro potřeby spojené s koordinací a realizací politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

⁶ Viz také WOKOUN, René et al, 2008. *Regionální rozvoj: Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-699-0.

Obr. 1: Mapa venkovských obcí do 150 obyvatel/km² v EU, 2004

Zdroj: Evropská komise, 2004.

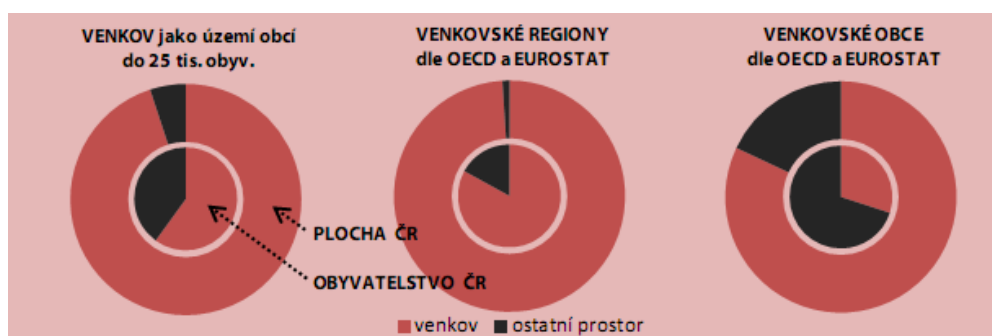
Jde o definici často užívanou a i přesto, že je mezinárodně uznávána, není však závazná, a členské státy OECD mohou používat další kritéria, jako např. podíl zemědělství, počet obyvatel aj. (NUNVÁŘOVÁ, 2007, s. 47) Frekventovaná je také definice Eurostatu⁷.

Jak uvádí na svých oficiálních webových stránkách Evropská komise, „venkovské oblasti představují 91 % území 27 členských států EU a jsou domovem více než 56 % jejich obyvatel, což z rozvoje venkova činí politiku prvořadého významu. Zemědělství a lesnictví mají stále zásadní význam pro využívání půdy a správu přírodních zdrojů ve venkovských oblastech EU a jako platforma pro ekonomickou diverzifikaci venkova.“ (Europa.eu, 2008)

⁷ Vychází se z následujících ukazatelů: hustota obyvatelstva, podíl obyvatel ve venkovských obcích, podíl obyvatel regionu zaměstnaných v zemědělství, vývojové tendence počtu obyvatel, stáří obyvatel a nezaměstnanost způsobená strukturálními změnami v zemědělství. Blíže viz SVATOŠOVÁ a kol., 2005, s. 47.

Já ve své práci budu používat kritérium počtu obyvatel v sídle, které je při vymezení venkova používáno v České republice v největší míře. Venkovskou obcí tedy pro účely své práce budu rozumět sídlo, které má maximální počet 2 000 obyvatel. V České republice toto kritérium naplňuje 90 % všech obcí, přičemž přesné číslo počtu obyvatel je velmi dobře zjistitelné ve všech obcích. (ŠKRABAL et al, 2006, s. 15) Ve vztahu k České republice uvádí dokument nazvaný *Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2007-2013* tato čísla: „...venkovské obce představují 89,8 % všech obcí, ale spravují území, které tvoří 73,6 % plochy státu. Žije v nich však pouze čtvrtina 26,3 % obyvatel. Venkovský prostor je i místem krátkodobé rekreace většiny městského obyvatelstva (druhé bydlení).“ (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006) Jedná se tedy o politiku významnou jak v rámci EU, tak pochopitelně v rámci ČR taktéž.

Obr. 2: Podíl různých definicí venkova vzhledem k ploše a obyvatelstvu ČR

Zdroj: Národní síť MAS ČR, 2012.

V posílení evropské politiky rozvoje venkova spatřujeme proto jednu z hlavních priorit EU. Reforma společné zemědělské politiky z let 2003 a 2004 klade důraz na rozvoj venkova, a to skrz zavedení jednotného finančního a programového nástroje, jímž je Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. O něm bude blíže pojednáno následně.

2.2.2 Politika rozvoje venkova pro programové období 2007-2013

Jak již bylo řečeno, EU má společnou politiku rozvoje venkova, která je však do značné míry řízena jak z pozice nadnárodní, tak z pozice jednotlivých členských států a regionů. Od toho se odvíjí také financování, které probíhá částečně z centrálního rozpočtu EU a z části ze státních a regionálních rozpočtů jednotlivých členských států. Rozpočet EU je vždy připravován na sedmileté programové období, hovoří se také o finanční perspektivě. Bezpo-

chyby je příprava rozpočtu na následující období velmi složitou záležitostí, proto začíná zpravidla již v polovině rozpočtového období, které mu předchází. Vzhledem k tomu, že příprava finanční perspektivy na období 2007-2013 probíhala pro EU v té době již rozšířenou o 10 nových členských států střední a východní Evropy, jejichž ekonomická situace byla podstatně horší než u původní evropské „patnáctky“, byla jednání o to více komplikovaná. (Strukturalnifondy.info, 2003)

Nedá se však obecně říct, že problematika politiky rozvoje venkova je spojená jenom se zemědělstvím, i když je to nejspíše to, s čím si venkov spojíme nejdříve. Je pravdou, že když se řekne venkov, většinou z nás se vybaví kopce, pole, louky, příroda, krajina apod. I proto politika jako taková výrazně zasahuje mimo jiné také do ostatních politik (typickým příkladem je provázanost venkova s životním prostředím). Je třeba si uvědomit význam venkova. Pokud nebude chráněn a podporován venkov a vše s tím související, bude to mít důsledky nejen v zemědělství, ale sekundárně i ve výše uvedených oblastech.

Politiku rozvoje venkova lze obecně formulovat jako „soubor opatření ke zkvalitnění života na venkově a k diverzifikaci hospodářství na základě zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví s důrazem na zvýšení biologické rozmanitosti a ochrany přírodních zdrojů. [...] Odvíjí se od posilování venkovské dimenze původní zemědělské politiky a snahy o harmonický rozvoj jednotlivých složek venkova.“ (BINEK et al, 2009, s. 27) Jinak řečeno: „Současně se střetávají dva fundamentálně rozdílné pohledy: pohled zdůrazňující produkční složku zemědělství a potřebu její podpory versus pohled akceptující nové trendy a potřebu reorientace podpor (ve prospěch mimoprodukčních sfér rozvoje venkova, podpory mladých farmářů, investičních a podnikatelských záměrů, ekologického zemědělství či nových plodin). Ten druhý ovšem vyžaduje i určitou změnu pohledu či mentality i u samotných producentů, což není jednoduché.“ (DOČKAL et al, 2006, s. 18) Zjednodušeně řečeno, tady názorně vidíme dva různé proudy, kterými se rurální politika (politika rozvoje venkova) ubírá. Na jedné straně je to zkvalitnění venkovského stylu života – mimoprodukční sféra, na straně druhé je to tzv. primární a sekundární sektor v ekonomice – produkční sféra rozvoje venkova.

2.2.2.1 Struktura politiky rozvoje venkova EU

Velký důraz je kladen na ucelenou strategii rozvoje venkova v celé EU, čehož se dosahuje pomocí národních strategických plánů, které musí vycházet ze strategických směrů EU.

Proto v souladu s těmito strategickými směry, které byly přijaty Společenstvím, musí každý členský stát vypracovat svůj národní strategický plán rozvoje venkova, stanovící, jaké prostředky budou vynaloženy na jednotlivá opatření v období 2007-2013.⁸

Základní pravidla politiky rozvoje venkova na období 2007-2013 a také opatření pro členské státy a regiony stanovuje nařízení Rady (ES) č. 1698/2005⁹. V něm jsou stanoveny tyto tři cíle, k jejichž dosažení má podpora pro rozvoj venkova přispívat:

1. Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví podporou restrukturalizace, rozvoje a inovací,
2. zlepšování životního prostředí a krajiny podporou hospodaření s půdou,
3. zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a povzbuzení diverzifikace hospodářské činnosti.

Těchto cílů je dosaženo prostřednictvím následujících čtyř prioritních os, z nichž současná politika rozvoje venkova ve druhém pilíři SZP sestává:

Osa I: Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Osa II: Zlepšování životního prostředí a krajiny

Osa III: Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Osa IV: LEADER

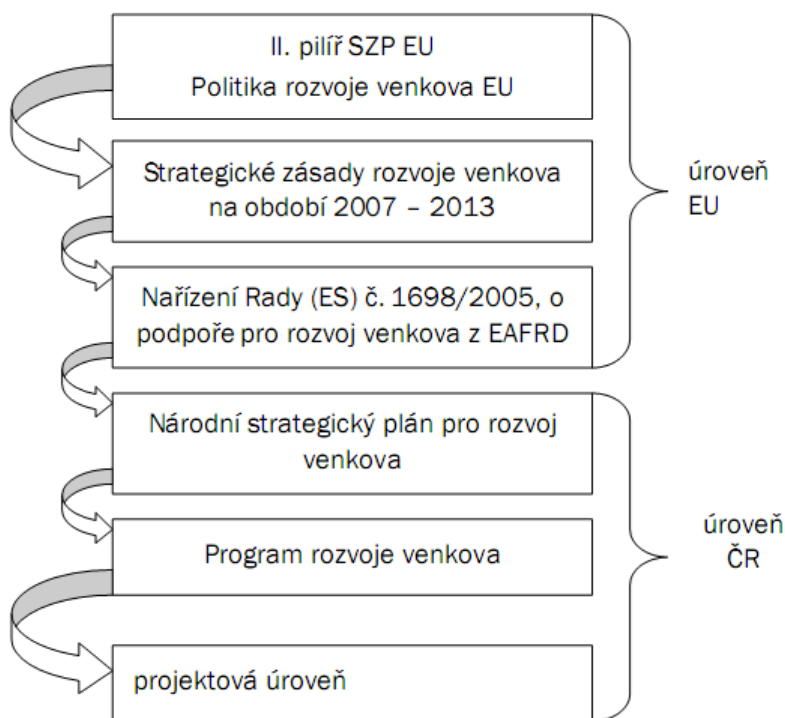
První dvě osy představují dotace pro zemědělské subjekty ve formě podpory tzv. multifunkčního zemědělství, osy III a IV jsou zaměřeny již na komplexní rozvoj venkova, přičemž konečnými příjemci pomoci jsou obce, neziskové organizace, nezemědělské podnikatele apod. Aby bylo dosaženo vyrovnaného přístupu k politice, musí členské státy a regiony rozdělit finanční prostředky určené na rozvoj venkova mezi první tři uvedené osy. Kromě

⁸ V České republice je tento dokument nazván *Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013* a vypracovalo jej Ministerstvo zemědělství v roce 2006. Ten se pro programové období 2007-2013 vztahuje konkrétně od data 1. 1. 2007 do data 31. 12. 2013.

⁹ Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).

toho je třeba, aby byly z části finančních prostředků podporovány projekty, které vycházejí ze zkušeností s tzv. iniciativami LEADER. O iniciativě LEADER bude pojednáno blíže v kapitole následující.

Obr. 3: Programování politiky rozvoje venkova pro období 2007-2013

Zdroj: PĚLUCHA, 2006, s. 88.

2.2.2.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova byl zřízen nařízením Rady¹⁰. Ten se stejně jako Evropský zemědělský záruční fond vyčlenil z dosavadního fondu s názvem Zemědělský orientační a záruční fond. Jak už název napovídá, jeho prostřednictvím se uskutečňuje financování programů rozvoje venkova prováděné v souladu s právními předpisy Společenství týkajícími se podpory rozvoje venkova. Tento finanční nástroj si klade za cíl posílit politiku rozvoje venkova EU a zjednodušit její provádění na programové období 2007–2013. Je důležité zdůraznit, že nespadá mezi strukturální fondy EU, ale je součástí společné zeměděl-

¹⁰ Nařízení Rady (ES) 1290/2005 ze dne 21. června 2005, o financování společné zemědělské politiky.

ské politiky. Finanční prostředky z něj jsou směřovány na projekty, jež spadají do politiky rozvoje venkova. Řídícím orgánem je v České republice Ministerstvo zemědělství ČR.

Tolik tedy k obecnému úvodu, kdy bylo zapotřebí vymezit základní pojmy a teoretické pozadí problematiky společné zemědělské politiky a potažmo jejího druhého pilíře, tedy politiky rozvoje venkova, což je důležité pro lepší pochopení vzniku, fungování a významu místních akčních skupin. Proto nyní můžeme plynule přejít ke stěžejní části teoretické části mé diplomové práce, která se vztahuje k MAS.

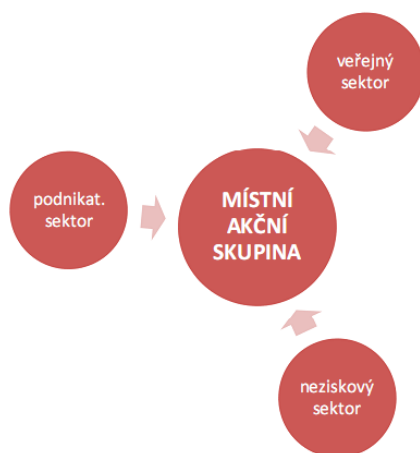
3 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY

Tato kapitola, stěžejní pro mou diplomovou práci, se bude zabývat místními akčními skupinami z teoretického hlediska. Nejprve budu MAS charakterizovat, uvedu legislativní rámec pro jejich vznik a fungování, přiblížím čtenáři jejich cíle, organizační strukturu aj. A vzhledem k tomu, že místní akční skupiny se vztahují k mikroregionům, vysvětlím, jakou roli pro ně mikroregiony hrají. Aktivity místních akčních skupin jsou neoddělitelně spjaty s iniciativou LEADER. Té však bude vyhrazena samostatná kapitola.

Místní akční skupiny jsou nejčastěji definovány jako „společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z EU a z národních programů pro svůj region metodou LEADER.“ (Ministerstvo zemědělství ČR, 2010) Jsou to vlastně konkrétní právní formy spolupráce obcí na poli rozvoje venkova. První MAS začaly v ČR vznikat v roce 2002 v souvislosti s Programem obnovy venkova¹¹. Všechny patří pod Národní síť MAS ČR, která jim zajišťuje informovanost o postupech metody LEADER jak na národní, tak na mezinárodní úrovni. (Spolek pro obnovu venkova ČR a Národní síť MAS ČR, 2012, s. 5)

Hlavní náplní činnosti MAS je „zprostředkování grantů a dotací pro fyzické i právnické osoby z regionu, v němž MAS působí. MAS zveřejňují výzvy pro místní žadatele o granty, zajišťují konzultace, administrativu, hodnocení a výběr projektů k financování. Kromě toho ještě realizují další informační, vzdělávací, poradenské činnosti a přímé akce.“ (Portál o regionálním značení výrobků a služeb, 2010)

¹¹ Program obnovy venkova byl v ČR realizován v letech 1991-2006, v roce 1991 ho přijala vláda ČR. Od roku 1998 se obrátil k orientaci na rozvoj spolupráce obcí. Pod tento program spadá např. soutěž Vesnice roku.

Obr. 4: Mezisektorové partnerství

Zdroj: Národní síť MAS ČR, 2012.

3.1 Legislativní rámec MAS

Na úrovni EU nalezneme právní zakotvení pro místní akční skupiny v sekundární legislativě, kterou je v tomto případě nařízení Rady o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Z příslušného nařízení tvoří legislativní základ pro MAS čl. 61-64. Jeho čl. 61, týkající se Osy IV LEADER, výslovně vymezuje místní akční skupiny jako „partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni“. Jejich hlavním cílem je aktivizace občanů daného mikroregionu¹². MAS rozvíjí své aktivity ve venkovském prostoru vymezeném jak geografickými, tak ekonomickými a kulturními charakteristikami, které umožňují realizovat společnou strategii pro tento prostor.

3.2 Charakteristika a důvody vzniku MAS

Na národní úrovni se místními akčními skupinami zabývá dokument s názvem Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013, který vydalo Ministerstvo zemědělství ČR. Program rozvoje venkova (Ministerstvo zemědělství ČR, 2011b), jenž zajišťuje působení EZFRV, podrobněji determinuje strategie v jednotlivých osách stanovených Národním stra-

¹² Blíže kapitola 3.4 Význam mikroregionů pro MAS.

tegickým plánem rozvoje venkova do prováděcí úrovně, čímž zajišťuje jeho efektivní realizaci.

Obsahuje mimo jiné požadavky, které musí místní akční skupina splňovat. Pro větší přehlednost jsem je rozdělila do následujících skupin:

1. *Geografické požadavky*

- Geograficky homogenní území,
- hustota obyvatel do 150 obyvatel/km²,
- minimálně 10 000, maximálně 100 000 obyvatel, na celém území ČR (mimo území hlavního města Prahy),
- obce a města max. do 25 000 obyvatel.

2. *Požadavky členství*

- Složení z více než 50 % z místních obyvatel (např. podnikatelé se zaměřením na zemědělské aktivity, podnikatelé nezemědělského charakteru, členové nestátních a neziskových organizací, dobrovolníci aj., včetně podílu mladých lidí a žen),
- zbývající část (méně než 50 %) musí tvořit zástupci veřejné správy (komunální a státní sféra),
- bydliště, sídlo nebo místo působení členů v daném mikroregionu.

3. *Organizačně právní požadavky*

- Právní subjektivita – 3 možné formy v ČR:
 1. *obecně prospěšná společnost* podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů,
 2. *občanské sdružení* podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů,
 3. *zájmové sdružení právnických osob* podle § 20 písm. f) zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
 - MAS nikdy nemůže být: obchodní společnost, občanské sdružení podle § 829 občanského zákoníku ani svazek obcí!
- statut, stanovy, organizační řád, struktura organizace,

- registrace u Ministerstva vnitra ČR,
- vlastní projednaná a schválená strategie pro dané území MAS s následnými inovacemi,
- fungování metodou LEADER. (Program rozvoje venkova pro období 2007-2013)

Je zapotřebí také uvést, proč místní akční skupiny vznikají. Hlavním cílem MAS je především společný zájem na rozvoji území. Mohou být také založeny s monotematickým cílem, kterým může být např. vybudování čističky odpadních vod, kanalizace nebo plynofikace. Tyto subjekty ad hoc z velké části po dokončení vytyčeného úkolu spolupráci ukončí, případně sdružené obce pokračují v další spolupráci. Podle průzkumu Ministerstva vnitra ČR (2008) respondenti zmiňovali důvody vzniku, jako jsou např. spolupráce starostů, předávání informací a zkušeností, realizace Programu obnovy venkova i dílčích oblastí (cestovní ruch, infrastruktura a dopravní obslužnost, školství) a pochopitelně realizaci společné strategie rozvoje. Lze spatřit i účelovost vzniku MAS, kterou je nejčastěji „zvyšování absorpční kapacity území získáváním externích finančních prostředků prostřednictvím managementu mikroregionů a MAS, kdy v extrémním vnímání jde pouze o obecnou snahu „dosáhnout na peníze“, které se nabízejí nebo snad v budoucnu nabízet budou.“ (ŠAFÁŘOVÁ, ŠKRABAL, 2008) Nutno zdůraznit fakt, že MAS využívající metodu LEADER nejsou protikladem k místní samosprávě, jak by se mohlo jevit, ale jsou přínosem pro dané území a doplňují místní samosprávu v úsilí o obnovu a rozvoj regionů.

Místní akční skupiny zajišťují především následující činnosti (PĚLUCHA, 2006, s. 127):

- přípravu a realizaci strategie LEADER,
- informační a osvětovou činnost pro žadatele o podporu a veřejnost,
- vyhlášení výzev k podávání žádostí, jejich příjem, administraci, hodnocení, výběr projektů a jejich monitoring a kontrolu v průběhu realizace,
- vzdělávání zaměstnanců MAS a budování vlastních schopností.

3.3 Vnitřní organizace MAS

Každá MAS musí vytvořit vlastní organizační strukturu, jak již bylo uvedeno v podmínkách. Tím pak jsou jednoznačně specifikovány hlavní úkoly všech orgánů. Je třeba zabezpečit základní funkce (řídící, kontrolní, výběrové, monitorovací a výkonné), přičemž konkrétní pojmenování jednotlivých orgánů se může u jednotlivých místních akčních skupin odlišovat.

Nejvyšším orgánem je vždy **shromáždění všech členů či partnerů** (nazvané také jako valná hromada, valné shromáždění členů, členská schůze, plénum apod.). To schvaluje výroční zprávu o činnosti MAS, schvaluje roční účetní uzávěrku, rozpočet a rámcový plán činnosti, schvaluje manažera projektu, rozvojovou strategii aj.

Výbor (nazvaný také jako programový výbor, výbor partnerství, rada sdružení apod.) je řídícím a výkonným orgánem sdružení a garantem strategie MAS. Ten schvaluje integrovanou strategii území a rozhoduje o způsobu výběru projektů. Předseda výboru zpravidla působí jako statutární zástupce MAS a jedná jeho jménem dle stanov sdružení.

Na činnost výboru dohlíží **kontrolní komise** (také revizní komise, dozorčí rada, inspektor apod.), která jako nezávislý kontrolní orgán provádí každoroční kontrolu účelného hospodaření (vnitřní audit) a dodržování stanov a vnitřních předpisů MAS.

Výběrová komise hraje podstatnou roli z programového hlediska, přičemž zajišťuje vyhodnocení předložených projektů dle předem stanovených kritérií a sestavuje jejich pořadí podle kvality a potřeby.

Naproti tomu **monitorovací výbor** připravuje, řídí a kontroluje realizaci strategického plánu LEADER, navrhuje výběrová kritéria, sleduje využívání veřejných zdrojů a schvaluje výběr projektů prováděný výběrovou komisí. Tyto orgány působí zpravidla bezplatně, případně je členům poskytována symbolická kompenzace jejich nákladů na tuto činnost. Řídící a kontrolní funkce musí být separovány a působit jako nezávislé. V ostatních případech zákaz duplicitního členství většinou neplatí.

Výkonnou funkci zastává **sekretariát**, řízený manažerem a s dispozicí administrativních spolupracovníků. Sekretariát plní administrativní činnost a spravuje veškeré realizované programy a projekty, přičemž je zodpovědný za dodržování podmínek a pravidel. Provozní náklady na činnost sekretariátu si hradí MAS buď z vlastních zdrojů, nebo z jednotlivých programů.

Kromě těchto orgánů může MAS zřídít také různé **zaměřené pracovní skupiny** (např. se zaměřením na mládež, ženy, památky, školství, životní prostředí, cestovní ruch apod.). (Národní síť MAS ČR, 2012)

3.4 Význam mikroregionů pro MAS

Nelze opomenout zabývat se významem mikroregionů pro místní akční skupiny a jejich vzájemným vztahem. Na základě dřívějšího Programu obnovy venkova a programu SAPARD¹³ se rozvinula dobrovolná spolupráce obcí za účelem efektivnějšího řešení problémů, kterým společně čelily. Tato spolupráce vznikala v rámci tzv. mikroregionů. Mikroregion je charakterizován jako „územní celek, který je tvořen soustavou venkovských obcí s horní hranicí počtu obyvatel 2 000 až 5 000, jež jsou charakterizovány vzájemnými interakcemi danými hierarchizovanou správní a funkční strukturou a vzájemnými osobními vztahy jeho obyvatel. Mikroregiony jsou vymezeny přírodními, geografickými, historickými souvislostmi a sociálně-ekonomickými vztahy v území. Až následně dostávají mikroregiony formální právní podobu.“ (ŠKRABAL, 2006, s. 21)

Spolupráce byla nejprve založena na různém právním základu. Od roku 2001 se pak ustálil nejčastější typ mikroregionů, který je smluvně vydefinovaný podle zákona o obcích¹⁴, kdy obce mezi sebou uzavírají smlouvy buď za účelem splnění konkrétního úkolu nebo smlouvy víceúčelové pro rozsáhlejší spolupráci na činnostech vymezených v § 50 tohoto zákona.

Postupným vývojem se příčiny vzniku jednotlivých forem meziobecní spolupráce změnily. Z počátečního účelu obecního rozvoje území se zaměřením na oblasti technické infrastruktury a životního prostředí v 90. letech se v poslední době hlavním účelem stává spolupráce směřující k rozvoji cestovního ruchu daného území za pomoci společného propagování mikroregionu a rozvoje venkovské turistiky. Technická infrastruktura je totiž z první fáze roz-

¹³ Program SAPARD pomáhal kandidátským zemím řešit konkrétní úkoly při zavádění acquis vztahujícího se ke SZP, strukturálním změnám v zemědělských sektorech a na venkově. SAPARD mohly kandidátské státy využívat v období od 2000 do konkrétního data vstupu do EU. V ČR za něj zodpovídalo Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo pro místní rozvoj.

¹⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

voje už pokryta dostatečně, lze tedy přistoupit k rozvíjení venkova z jiné dimenze, např. z dimenze rozvíjení mimoprodukčních oblastí zemědělství, venkovské turistiky aj. (Národní síť MAS ČR, 2012)

Od roku 2004 pak vznikají nové typy mikroregionů na základě podnětu z programů typu LEADER. Jejich území pak vymezuje působnost místní akční skupiny. Tyto nové typy mikroregionů, resp. MAS, jsou založené na metodě „zdola nahoru“ (tzv. bottom up). To znamená, že impulz vychází z místních problémů, místních nápadů, místních subjektů, místních možností a potřeb a rozhodovací pravomoc týkající se vypracování a provádění strategií místního rozvoje náleží nižší úrovni, tedy právě místním akčním skupinám. Směrnice iniciativy LEADER Evropské unie vymezuje tzv. „leaderovský“ mikroregion jako „ucelený územní celek „vydefinovaný“ počtem obyvatel v rozmezí 10 000 až 100 000 a hustotou obyvatel nepřekračující 120 obyvatel/km², který má zpracovanou integrovanou strategii rozvoje, používající pilotní a inovativní přístupy pro řešení společných problémů za účasti klíčových subjektů mikroregionu, nejčastěji obcí, občanských sdružení, podnikatelů, zájmových sdružení apod.“ (ŠKRABAL et al, 2006, s. 21)

Nutno zdůraznit, že iniciativy v oblasti rozvoje venkova sice lze nařizovat politicky shora, avšak mnohem účinnější je postupovat v rozvoji od nejnižších vrstev, tedy od obyvatel, kteří své území znají se všemi jeho problémy. Proto místní akční skupiny realizují svoji činnost zezdola, čímž dochází k prohloubení a zapojení co největšího počtu aktérů z místní úrovně daného území. Vymezení vztahu mezi místními akčními skupinami a mikroregiony je takové, že obojí jsou subjekty, jež často působí na stejném území a bývají dokonce propojeny společnou organizační a funkční strukturou managementu rozvoje. (ŠAFÁŘOVÁ, ŠKRABAL, Veřejná správa, 2008)

4 LEADER

Vzhledem k tomu, že místní akční skupiny jsou uskupení vytyčená v rámci iniciativy LEADER, následující kapitola se bude touto iniciativou zabývat. LEADER pochází z francouzského spojení „*Liaison Entrée Actions de Développement de Économie Rurale*“ a znamená propojování akcí hospodářského rozvoje venkova. V rámci politiky rozvoje venkova je od svého počátku inovačním přístupem. V ČR lze LEADER chápat jako velmi dynamicky se rozvíjející formu sdružování obcí na podporu venkovských regionů.

Metoda LEADER má za cíl povzbuzovat rozvoj vnitřního potenciálu mikroregionu, podporovat zavádění integrovaných strategií pro trvale udržitelný rozvoj, zavést nové způsoby podpory přírodního a kulturního dědictví, upevňovat ekonomické prostředí, přispívat ke tvorbě nových pracovních míst aj. Stručně řečeno, hlavním úkolem této metody je spolupráce různorodých partnerů v širším slova smyslu za pomoci propojení veřejného a soukromého sektoru vyzkoušením nových přístupů a nových metod.

LEADER je historicky nejúspěšnější nabídkou EU na zvládnutí problémů na venkově pomocí financování místních iniciativ a je jednou ze čtyř iniciativ EU. V řadě zemí (např. Irsko, Španělsko, Portugalsko) se jeho vliv na rozvoj venkova hodnotí jako zcela zásadní, doslova jako převrat v rozvoji venkovských oblastí. (ČEPELKA, Veřejná správa, 2003)

4.1 Historie LEADERu

LEADER byl tedy zaveden jako iniciativa Společenství financovaná ze strukturálních fondů EU. LEADER je iniciativou čtyř generací: **LEADER I** (1991-1993), **LEADER II** (1994-1999), **LEADER+** (2000-2006) a **LEADER** (2007-2013) pro současné programové období. Na ten má pro období 2014-2020 navázat další tzv. komunitně vedený místní rozvoj.

Přístup LEADER vznikl z iniciativy Evropské komise v roce 1991 jako pilotní projekt pro podporu integrovaných aktivit nebo rozvojových schémat, které jsou programované a realizované výhradně na místní úrovni. První možností, jak finančně podpořit tyto aktivity formou evropské iniciativy, byl LEADER I (1991-1993) se zapojením cca 200 místních akčních skupin, na něž v roce 1994 navazovala iniciativa LEADER II se zapojením už cca tisícovky místních akčních skupin. Tato fáze programu byla hodnocena jako velmi úspěšná z pohledu vytvoření nových pracovních míst na venkově, nových inovativních regionálních produktů a služeb apod. V rámci Agendy 2000 byl LEADER II vystřídán další evropskou

iniciativou LEADER+ (2000-2006)¹⁵, v níž pokračovaly převážně MAS z předchozí iniciativy. Důsledkem úspěchu těchto iniciativ bylo rozhodnutí Evropské komise zařadit přístup LEADER už ne jako pilotní program a vlastní iniciativu, ale umožnit členským státům uplatnit ho v rámci hlavních programových dokumentů také jako plošné řešení využití opatření rozvoje venkova. (Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2006; TVRDOŇOVÁ, 2006)

LEADER je v současném období integrován v rámci celkové politiky EU pomocí Programu rozvoje venkova 2007-2013. LEADER je souběžně s řadou dalších os rozvoje venkova začleněn do vnitrostátních a regionálních programů pro rozvoj venkova podporovaných EU. Jeho uplatňování se děje skrz Osu IV PrRV a umožňuje výběr jak investičních, tak neinvestičních projektů. Financování pro osu LEADER se od roku 2007 uskutečňuje z finančních obálek, které obdrží každý členský stát od EU v rámci EZFRV za účelem podpory rozvoje venkova. Celkový objem finančních prostředků na celé období je 4 mld. Kč, proto se MAS musí pro svou udržitelnost zaměřit i na jiné zdroje pro podporu spolupráce a rozvoj svých území. (Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2006; PĚLUCHA, 2006, s. 126)

Iniciativa LEADER přinesla do ČR převratnou, do té doby nevídanou inovaci. Příprava dotačních programů byla dříve výhradně záležitostí veřejné správy, všechny příspěvky poskytovaly přímo orgány veřejné správy a žádosti podávali zpravidla jednotliví, vzájemně izolovaní žadatelé. V současné době, podle principů metody LEADER, připravují program sama místní meziodvětvová partnerství, tedy MAS. Ta také finanční prostředky přerozdělují. (ŠKRABAL a kol., 2006, s. 26-27) Jak vidíme, iniciativa LEADER se vyvíjela již od počátku velmi slibně, za dobu fungování se osvědčila a zlepšila a sklízí úspěch, proto se k užití této metody přistupuje i nadále a počítá se s ní i do budoucna pro nadcházející programové období 2014-2020.

¹⁵ Pro nové členské země, které vstoupily do EU k 1.5.2004, tato iniciativa nebyla otevřena pro zkrácené programové období 2004-2006. V ČR byl od vstupu do EU nastartován investiční program LEADER ČR (pro jednotlivé roky 2004-2007), jež byl financován výhradně ze státního rozpočtu, konkrétně z kapitoly Ministerstva zemědělství ČR.

4.2 Principy LEADERu

LEADER má podstatné charakteristiky, kterými se odlišuje od jiných programů, kterými jsou např. dosavadní státní programy v ČR či nástroje předvstupní pomoci SAPARD. Přímou v nařízení Rady o podpoře pro rozvoj venkova v čl. 61 nalezneme sedm hlavních principů, kterými se metoda LEADER řídí. Těmi jsou:

1. Strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí, určené pro řádně vymezená subregionální venkovská území,
2. partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni (tzv. místní akční skupiny),
3. přístup zdola (tzv. *bottom up*) spojený s tím, že rozhodovací pravomoc týkající se vypracování a provádění strategií místního rozvoje náleží místním akčním skupinám,
4. víceodvětvové navrhování a provádění strategie založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství,
5. uplatňování inovačních přístupů,
6. provádění projektů spolupráce,
7. vytváření sítí místních partnerství.

Těmito principy se řídí všechny místní akční skupiny. Jednotlivé členské země však mohou do svých strategických plánů podle svých národních specifik určit další specifikované lokální či národní principy. Ve vztahu v ČR se často hovoří o dalších třech principech, které doplňují sedm výše uvedených principů:

1. Morální principy, mezilidské vztahy a komplexní prosociálnost,
2. výchova, vzdělávání a informace,
3. živý venkov (neinvestiční i drobné projekty oživující život na venkově).

Proto se často setkáváme s tvrzením a úvahami, že principů metody LEADER je v České republice více, než jak jsou uvedeny v příslušném nařízení Rady. (Národní síť MAS ČR, 2012)

4.3 Osa IV LEADER

V České republice je pro současné programovací období 2007-2013 metodě LEADER vyhrazena Osa IV dokumentu s názvem Program rozvoje venkova ČR.

Prioritou této osy je **zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova** a cílem je realizovat místní rozvojové strategie a spolupráci místních partnerství. Pod tím si můžeme představit např. zlepšení úrovně a zkvalitnění života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu venkova, efektivnější využití přírodního a kulturního dědictví venkova a v neposlední řadě také posílení řídicích a administrativních schopností na venkově aj. Tato priorita je dále rozdělena do tří opatření, kterými jsou:

4.3.1 Místní akční skupina (opatření IV.1.1.)

V rámci tohoto opatření MAS realizují svůj Strategický plán LEADER. Podpora je poskytnuta MAS po splnění kritérií přijatelnosti, která posuzuje SZIF, a po vybrání hodnotitelskou komisí, složenou ze jmenovaných expertů. Opatření se realizuje pochopitelně na základě principů LEADER. Podpora režijních výdajů je místní akční skupině vyplácená akreditovanou platební agenturou¹⁶ na základě vynaložených nákladů. Přímá nenávratná dotace může tvořit maximálně 20 % z finanční částky určené na realizaci SPL. Veřejnou podporu může MAS získat na provoz, administrativní činnost a poradenské služby spojené s realizací SPL, která činí 100 % celkových způsobilých nákladů. Platí pro ni, že 80 % hradí EU a 20 % hradí ČR. (Státní zemědělský intervenční fond, 2012; Program rozvoje venkova pro období 2007-2013)

4.3.2 Realizace místní rozvojové strategie (opatření IV.1.2.)

Toto opatření je zaměřeno na podporu projektů, jež jsou v souladu se schváleným SPL dané místní akční skupiny a stanovenými podmínkami opatření nařízení Rady. Projekty vhodné

¹⁶ Akreditovanou platební agenturou se rozumí Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) jakožto zprostředkovatel finanční podpory z EU a národních zdrojů. Dotace z EU jsou v rámci SZP politiky poskytovány v tomto případě pro nynější programovací období (2007-2013) z EZFRV.

k realizaci jsou minimálně jednou ročně selektovány výběrovou komisí MAS na základě předem stanovených bodovacích kritérií (mj. uplatňování inovačních přístupů). Opatření se realizuje na základě principů metody LEADER. Poskytnutí podpory je podmíněno tím, že projekt musí být realizován v daném území působnosti MAS, být v souladu s platnou právní úpravou a se SPL a žadatel musí splňovat stanovené podmínky. Kategorie příjemců podpory působící na území působnosti MAS jsou specifikovány ve SPL v obci, kde má k realizaci projektů dojít. Výdaje, ze kterých je stanovena dotace, mohou činit na jeden projekt max. 2 000 000 Kč. (Státní zemědělský intervenční fond, 2012; Program rozvoje venkova pro období 2007-2013)

4.3.3 Realizace projektů spolupráce (opatření IV.2.1.)

Toto opatření má za cíl účast jedné MAS na společně vypracovaném projektu s jinou MAS. Spolupráce může probíhat na úrovni národní spolupráce (v rámci jedné členské země) nebo spolupráce mezinárodní (spolupráce české MAS s min. jednou zahraniční MAS). Posílení místních aktivit je výsledkem společného projektu, který zahrnuje návrh, realizaci i zajištění udržení podpořeného společného projektu. To vede k přínosu v podobě trvalé hodnoty obyvatelům či návštěvníkům území MAS, dále k vytvoření přátelských vazeb mezi MAS a obyvateli MAS. Projekty spolupráce spočívají jak ve výměně informací a zkušeností, tak v kooperaci při řešení společných problémů, potřeb území či využití existujícího potenciálu území. (Státní zemědělský intervenční fond, 2012; Program rozvoje venkova pro období 2007-2013)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části se budu nejprve zabývat mikroregiony Vsetínsko a Hornovsacká dráha a místními akčními skupinami, které v těchto mikroregionech působí. Jak jsem již uvedla, mikroregiony zpravidla vznikají jako výraz spolupráce obcí a mají nejčastěji podobu dobrovolných svazků obcí. Zde je nutno zdůraznit důležitý poznatek, že obec může být členem jednoho i více sdružení (dobrovolných svazků obcí, či jinak řečeno mikroregionů), avšak členem pouze jedné místní akční skupiny. V okrese¹⁷ Vsetín se nachází pochopitelně více místních akčních skupin. Jejich přehled uvádí mapa v Příloze P I.

V další části se zaměřím podle zadání diplomové práce na mikroregion Hornolidečsko a MAS Hornolidečska. Nejprve budu charakterizovat území, poté provedu socioekonomickou analýzu (lidské zdroje, zaměstnanost a trh práce, infrastruktura, hospodářství, životní prostředí, cestovní ruch). Poté se zaměřím na činnost MAS, realizaci jejího SPL a spolupráci s ostatními subjekty. Dále provedu SWOT analýzu. Návrhová část praktické části práce se bude zabývat návrhem na opatření, která povedou ke zlepšení činnosti MAS, a návrhem vybraných projektů.

¹⁷ Ačkoliv okresní úřady od 1. ledna 2003 již neexistují, okresy jako správní celky nezanikly. Některé instituce mají nadále okresní působnost, např. úřad práce, okresní správa sociálního zabezpečení aj.

5 MIKROREGION VSETÍNSKO

Mikroregion Vsetínsko zahrnuje území v povodí Vsetínské a Rožnovské Bečvy, ležící v podhůří Moravskoslezských Beskyd a Javorníků, které na jihovýchodě vytvářejí přirozenou hranici se Slovenskem. Nese název podle centra oblasti, kterým je okresní město Vsetín. Střed mikroregionu vyplňují Vsetínské vrchy, dále zde zasahují svými výběžky Vizovické vrchy, Hostýnské a Veřovické vrchy. Toto území je nazýváno také jako Valašsko. (Regionální informační portál Zlínského kraje, 2012)

V roce 2000 bylo založeno *Sdružení obcí Mikroregionu Vsetínsko* jako právnická osoba, v němž je nyní sdružena většina obcí okresu Vsetín. Právní formou je dobrovolný svazek obcí. Obec Pozděchov ukončila svoje členství k červnu 2012. (Stanovy Sdružení obcí Mikroregionu Vsetínsko, čl. III) Jak vyplývá ze stanov tohoto sdružení, hlavním cílem je společně usilovat o kulturní a hospodářský rozvoj měst a obcí v tomto mikroregionu za pomoci zpracování integrovaného projektu rozvoje řešení společných programů. (Město Vsetín, 2012)

Vymezení Mikroregionu Vsetínsko ve vztahu k území okresu Vsetín je poněkud složitější, protože jej s ohledem na výše uvedené nekopíruje celé, ale pouze jeho celou jižní a střední část plus několik málo obcí ze severní části. Proto je zde nutné vysvětlit, aby se předešlo pozdějším nejasnostem, že pokud budu ve své práci dále hovořit o *mikroregionu Vsetínsko*, mám tím na mysli území vymezené katastrálními územími všech členských obcí *Sdružení obcí Mikroregionu Vsetínsko*¹⁸, jak jsou uvedeny ve stanovách tohoto dobrovolného svazku obcí (tudíž se nejedná o všechny obce okresu Vsetín). Mikroregion Vsetín není v tomto případě typem tzv. leaderovského mikroregionu.

¹⁸ Jedná se celkem o sdružení 42 obcí. Patří zde města: Vsetín, Valašské Meziříčí, Rožnov pod Radhoštěm, Karolinka a Zubří; a obce: Bystřička, Francova Lhota, Halenkov, Horní Lideč, Hošťálková, Hovězí, Huslenky, Jablůnka, Janová, Kateřinice, Lačnov, Leskovec, Lidečko, Liptál, Lužná, Mikulůvka, Nový Hrozenkov, Prlov, Pržno, Ratiboř, Růžďka, Seninka, Střelná, Študlov, Ústí u Vsetína, Malá Bystřice, Valašská Polanka, Valašská Senice, Velké Karlovice, Zděchov, Lhota u Vsetína, Dolní Bečva, Horní Bečva, Hutisko – Solanec, Střítež nad Bečvou, Vigantice a Zašová.

Mikroregion Vsetínsko je součástí NUTS II Střední Morava a součástí Zlínského kraje. Z jihovýchodu je vymezen státní hranicí se Slovenskou republikou. Je vyhledávanou turistickou a rekreační oblastí a nabízí na 800 km značených turistických tras a ideální podmínky pro cykloturistiku a lyžování.

5.1 MAS a jejich činnosti

Z důvodu, že Sdružení obcí Mikroregionu Vsetínsko zahrnuje rozlehlé území, působí zde více místních akčních skupin, a to MAS Rožnovsko, MAS Střední Vsetínsko, MAS Valašsko – Horní Vsacko a MAS Hornolidečska. Posledníma dvěma jmenovanými MAS se budu zabývat v dalších kapitolách, neboť spadají do mikroregionů typu LEADER.

5.1.1 MAS Rožnovsko

Území MAS Rožnovsko leží v severovýchodní části Zlínského kraje, na rozhraní mezi Moravskoslezskými Beskydami a Hostýnsko-vsetínskou hornatinou. Je vymezeno obcemi Horní Bečva, Hutisko-Solanec, Prostřední Bečva, Valašská Bystřice, Vidče, Vigantice, Zubří, Velká Lhota, Zašová a Střítež nad Bečvou. Místní akční skupina Rožnovsko byla formálně zaregistrována v červnu 2006 a v současné době má toto občanské sdružení 10 zástupců obcí a 23 podnikatelských subjektů. (Místní akční skupina Rožnovsko, 2012)

Obr. 5: Mapa území MAS Rožnovsko

Zdroj: Český statistický úřad, 2012. Vlastní vyznačení do mapy.

Na území Místní akční skupiny Rožnovska žilo při posledním SLDB v roce 2011 celkem 22 324 obyvatel. Celková rozloha území je 229,58 km² a hustota obyvatel činí 97,24 obyvatel/km². Nezaměstnanost zde dosahuje míry 11,5 %, což přesahuje celorepublikový průměr. (Český statistický úřad, 2012)

Vzhledem ke své poloze a ke kvalitnímu životnímu prostředí se Rožnovsko již v minulosti stalo centrem cestovního ruchu. Především v atraktivitách cestovního ruchu je spatřován obrovský potenciál pro další rozvoj mikroregionu.

Hlavním úkolem MAS Rožnovsko, jak sama na svých oficiálních webových stránkách říká, je aktivizace občanů mikroregionu skrz budování partnerství, sjednocování lidí a podporování dobrovolné činnosti na všech úrovních aktivit místních subjektů (obce, podnikatelé, spolky a zájmová sdružení, veřejnost).

Realizace Strategického plánu LEADER

V průběhu jednání byla zvolena tři základní témata, kterými se MAS Rožnovsko zaobírá:

1. Zlepšování podmínek pro rozvoj cestovního ruchu
2. Podpora drobného zemědělství, lesnictví a zachování tradičního rázu krajiny
3. Trvale udržitelný život na venkově

Svůj Strategický plán LEADER realizuje v následujících 6 fichích¹⁹:

- Fiche 1: Rozvoj zemědělských podniků
- Fiche 2: Obnova a rozvoj vesnic, infrastruktury
- Fiche 3: Podpora cestovního ruchu
- Fiche 4: Podpora podnikání v regionu
- Fiche 5: Rozvoj obcí, občanská infrastruktura

¹⁹ Fiche opatření je stručný popis navržených opatření stanovených MAS v souladu se SPL. Fiche vymezuje oblast podpory pro konečné žadatele. Uvádí cíle, příp. dopady, které mají naplňovat realizované projekty dané Fiche (tyto cíle musí odpovídat cílům vymezeným v rámci SPL a naplňovat účel opatření/podopatření uvedený v popisu opatření/podopatření).

- Fiche 6: Investice do lesů (Strategický plán LEADER MAS Rožnovsko na období 2008–2013, s. 25)

V roce 2009 získala podporu ve výši 3 435 659 Kč, v roce 2010 ve výši 3 531 060 Kč a 3 442 434 Kč v roce 2011. Celková výše podpory dosud činí 10 409 153 Kč. (Krajská agentura pro zemědělství a venkov Zlínský kraj, 2011)

Spolupráce s dalšími subjekty

MAS Rožnovsko spolupracuje především s ostatními MAS ze Zlínského kraje. Od roku 2007 má smlouvu o partnerství s MAS Luhačovické Zálesí a spolupracuje s ní především v oblasti výměny informací a příkladů dobré praxe a vzájemné prezentace. V témže roce také uzavřela partnerství s neziskovou organizací INFOEDUCA o.p.s.

5.1.2 MAS Střední Vsetínsko

MAS Střední Vsetínsko se rozkládá mezi městy Vsetín, Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Meziříčí a Vizovice. Tato MAS byla zaregistrována v lednu 2007 jako občanské sdružení. MAS Střední Vsetínsko sdružuje 12 správních obcí vsetínského okresu, jejichž strategii ovlivňuje zeměpisná poloha, kopcovitý terén, zvyky a tradice oblasti a sociální a ekonomická situace regionu. Jedná se o obce Bystřička, Hošťálková, Jablůnka, Kateřinice, Lhota u Vsetína, Liptál, Malá Bystřice, Mikulůvka, Oznice, Pržno, Ratiboř a Růžďka. (Sdružení MAS Střední Vsetínsko, 2008)

Na území MAS Střední Vsetínsko žilo při posledním SLDB v roce 2011 celkem 12 379 obyvatel. Celková rozloha území je 165,4 km² a hustota obyvatel činí 74,84 obyvatel/km². Nezaměstnanost zde dosahuje míry 11,9 %. (Český statistický úřad, 2012)

Obr. 6: Mapa území MAS Střední Vsetínsko

Zdroj: Český statistický úřad, 2012. Vlastní vyznačení do mapy.

Jedná se o jedinou z MAS působících na území okresu Vsetín, která nebyla podpořena v tomto programovém období z Programu rozvoje venkova. Protože MAS nejsou pouze sdruženími ad hoc pro plnění cílů politiky RV, mnohé zachovaly svoji činnost i bez podpory Ministerstva zemědělství. MAS Střední Vsetínsko se tak ovšem nejeví. Po důkladném zaměření na tuto MAS jsem zjistila, že neexistují dostatečně vybavené webové stránky, pokud se týká obsahu. Chybí dokonce alespoň základní informace (a v případě, že jsou zde uvedeny, jsou zastaralé a neaktualizované) a kromě písemné adresy není uvedena ani elektronická adresa, na kterou by se dalo obrátit. To je v současné době téměř nutnost. Nicméně z důvodu, že tato MAS nebyla na programové období 2007-2013 vybrána k podpoře, nemá povinnost zajistit informační a publikační opatření podle PrRV, mezi něž patří mj. i webové stránky (na rozdíl od podpořených MAS, které tuto povinnost mají).²⁰ Vzhledem k výše uvedenému vyvozují, že v současné době tato nepodpořená MAS aktivně nepůsobí.

²⁰ Viz dokument „Pokyny pro příjemce dotace k zajišťování informačních a publikačních opatření při realizaci projektů podpořených z Programu rozvoje venkova ČR“, vydaný Ministerstvem zemědělství, 2011b.

6 MIKROREGION HORNOVSACKÁ DRÁHA

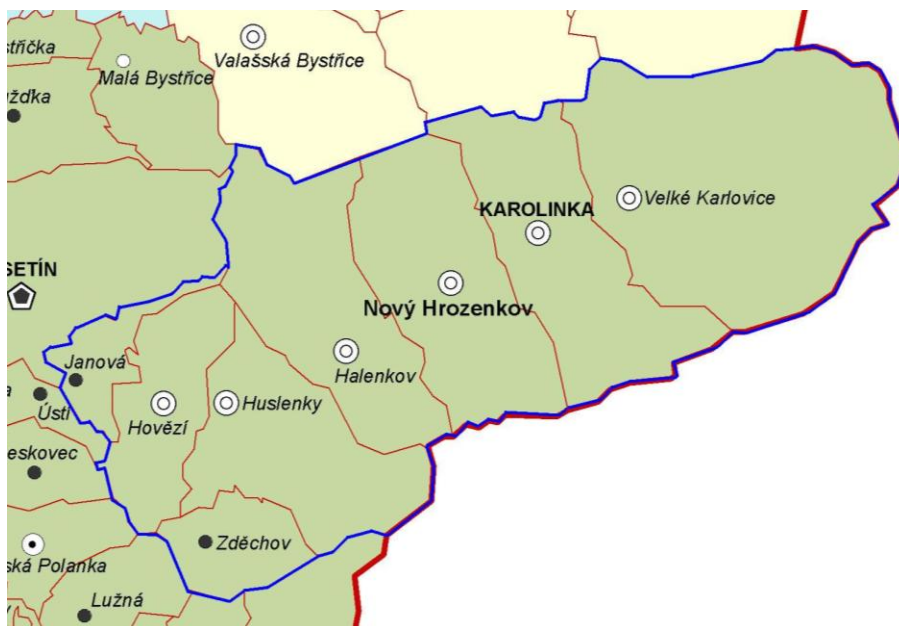
Mikroregion s názvem *Hornovsacká dráha* je tvořen územím katastrů obcí a měst ležících na horním toku Vsetínské Bečvy, mezi hřebeny Javorníků, Beskyd a Vsetínských vrchů, na česko-slovenském pomezí. Název vznikl kvůli železniční trati ze Vsetína do Velkých Karlovic, jejíž zachování a rozvoj a podpora veřejné dopravy byly původní záměry vzniku tohoto mikroregionu. V současné době se již plně orientuje především na rozvoj cestovního ruchu a nalezneme jej uváděný spíše pod názvem *Valašsko – Horní Vsacko*. Jmenovitě se jedná o tyto obce: Vsetín, Janová, Hovězí, Huslenky, Zděchov, Halenkov, Nový Hrozenkov, Karolinka a Velké Karlovice, k nimž později přibyla také obec Bystřička. (Město Vsetín, 2006)

Tento mikroregion je součástí NUTS II Střední Morava, Zlínského kraje a okresu Vsetín. Patří mezi tzv. příhraniční mikroregiony, neboť leží u státních hranic se Slovenskou republikou (sousedí s Trenčínským samosprávným krajem). Patří k typicky podhorským a horským územím, je nejhornatějším a nejlesnatějším územím v ČR, leží v oblasti Javorníků a nachází se v CHKO Beskydy. Všechny zdejší potůčky leží v povodí Vsetínské Bečvy, která odvádí vody do řeky Moravy. Tento mikroregion je atraktivní z hlediska sportu, rekreace a volnočasových aktivit. (Místní akční skupina Valašsko – Horní Vsacko, 2012)

6.1 MAS Valašsko – Horní Vsacko a její činnosti

V mikroregionu působí Místní akční skupina Valašsko – Horní Vsacko. Ta je nestátní neziskovou organizací, jejíž právní formou je občanské sdružení. Sdružuje veřejné, podnikatelské a neziskové subjekty na území Horního Vsacka. Územní působnost MAS se téměř shoduje s územní působností mikroregionu Hornovsacká dráha, s tím rozdílem, že součástí MAS není město Vsetín ani obec Bystřička. (Místní akční skupina Valašsko – Horní Vsacko, 2012)

Obr. 7: Mapa území MAS Valašsko - Horní Vsacko

Zdroj: Český statistický úřad, 2012. Vlastní vyznačení do mapy.

V regionu Horního Vsacka se místní partnerství vytvářelo od vzniku Sdružení mikroregionu Vsetínsko a dále se rozvíjelo od roku 1998, kdy vzniklo sdružení obcí s názvem Hornovsacká dráha, založené na spolupráci obcí Horního Vsacka. Vznik MAS Valašsko – Horní Vsacko se pak datuje až k červnu 2007. (Strategický plán LEADER MAS Valašsko – Horní Vsacko na období 2008–2013, s. 14)

Stručná analýza

Na území MAS Valašsko – Horní Vsacko žije 16 274 obyvatel (k 31. 12. 2011). Nejvíce obyvatel má obec Nový Hrozenkov (2 712), která je také svou rozlohou největší (80,79 km²), avšak téměř stejně obyvatel má Karolinka (2 659) a Velké Karlovice (2 578), zatímco nejmenšími jsou obce Janová se 748 obyvateli a Zdechov (602). Hustota zalidnění území MAS je 63,93 obyvatel/km² a je výrazně nižší než hustota obyvatel Zlínského kraje (151 obyvatel/km²) a také nižší než okresu Vsetín (129 obyvatel/km²). To je způsobeno charakterem krajiny, velkou rozlohou obcí (patrně zejména v případě Velkých Karlovic) a horskými oblastmi, které jsou z převážné většiny neobydlené. (Český statistický úřad, 2012)

Území MAS se nachází v CHKO Beskydy s původními pralesovitými lesními porosty s výskytem vzácné fauny a flóry a rovněž mimořádná estetická hodnota krajiny. Důležité je

v této oblasti zejména lesní hospodářství, zemědělství, turistika a cestovní ruch, výstavba a urbanizace území a myslivost. Ze všech ZCHÚ na tomto území je významná zejména národní přírodní památka Razula (bukojedlový prales). (Místní akční skupina Valašsko - Horní Vsacko, 2012)

Obce Horního Vsacka mají odjakživa zemědělský charakter. Valašsko - Horní Vsacko je mikroregion spojený s historickou tradicí Valachů, původních obyvatel. Proto významnou roli dosud sehrává podnikání se dřevem, stejně jako ovocnářství, pastevectví, formanství a domácí výroba (šindele, nože „křiváky“, plátno, dřevěné uhlí). Jsou zde udržovány tradiční lidové zvyky, proto mezi významné a neodmyslitelné kulturní akce v mikroregionu patří poutě a jarmarky, lidové zábavy, plesy, vystoupení cimbálových muzik, hudební vystoupení dětí a mládeže, divadelní představení, hasičské soutěže, mikulášské a vánoční besídky aj. (Strategický plán LEADER MAS Valašsko – Horní Vsacko na období 2008–2013, s. 13-14)

Struktura hospodářství je ovlivněna historickým vývojem a zdejšími přírodními podmínkami. Největší zastoupení mají obory dřevařství a zemědělství. Míra nezaměstnanosti je větší než průměr ve Zlínském kraji i než celorepublikový průměr. (Český statistický úřad, 2012) Příčinou je mimo jiné to, že některé z tradičních průmyslových podniků neobstály v konkurenci a nevýdělečné zemědělské subjekty zkrachovaly. Negativní úlohu v tomto území rovněž sehrává horší dopravní obslužnost, zejména periferní oblast u hranic se Slovenskou republikou. Naopak jsou zde výborné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu, pro agroturistiku a v zimním období zejména pro lyžování.

Realizace Strategického plánu LEADER

MAS Valašsko - Horní Vsacko realizuje svůj Strategický plán LEADER v následujících 7 fíchách:

- Fiche 1: Zemědělství - náš chleba
- Fiche 2: Podnikání - naše šance
- Fiche 3: Diverzifikace zemědělství - naše možnosti
- Fiche 4: Cestovní ruch - náš potenciál
- Fiche 5: Kulturní dědictví - naše chloubka
- Fiche 6: Vesnice - naše radost

- Fiche 7: Život v obcích - naše pohoda. (MAS Valašsko – Horní Vsacko, 2012)

Tato MAS získala v roce 2009 podporu ve výši 8 172 247 Kč, v roce 2010 ve výši 8 373 640 Kč a 8 172 968 Kč v roce 2011. Celková výše podpory tedy do roku 2011 činila 24 718 855 Kč. (Krajská agentura pro zemědělství a venkov Zlínský kraj, 2011)

Spolupráce s dalšími subjekty

MAS Valašsko – Horní Vsacko spolupracuje zejména s MAS ze Zlínského kraje, které v roce 2007 společně podepsaly *Memorandum místních akčních skupin Zlínského kraje*²¹, v němž se zavazují k rozvoji svého území metodou LEADER a k vzájemné spolupráci. Významně spolupracuje také s MAS Nízký Jeseník, které spolu podepsaly smlouvu o partnerské spolupráci, postavenou na výměně informací a zkušeností a výměně zdrojů, a s Centrem pro komunitní práci střední Morava v rámci vědy a výzkumu. Díky příhraniční poloze mikroregionu se také uskutečňuje přeshraniční spolupráce se slovenskými partnery. Z dlouhodobého hlediska funguje spolupráce a realizace společných projektů mezi česko-slovenskými partnerskými obcemi (např. Velké Karlovice – Makov, Karolinka – Papradno, obec Zděchov – Lazy pod Makytou aj.), s nimiž spolupracují také neziskové organizace a MAS. Od roku 2004 spolupracuje dále s mikroregionem Horné Kysuce a s občanským sdružením Trnavská cyklistická trasa. Kromě Slovenska udržuje partnerství na bázi spolupráce i s italským horským střediskem. (Strategický plán LEADER MAS Valašsko – Horní Vsacko na období 2008–2013, s. 40-43)

²¹ MAS Hornolidečska, MAS Hornácko a Ostrožsko, MAS mikroregionu Buchlov, MAS Bojkovska, MAS Východní Slovácko, MAS Ploština, MAS Podhostýnska, MAS Rožnovsko, MAS – Partnerství Moštěnka, Občanské sdružení MAS Střední Vsetínsko, MAS Severní Chřiby a Pomoraví, MAS Vizovicko a Slušovicke, MAS Dolní Poolšaví, Hřiběcí hory - sdružení pro rozvoj regionu Západní Karpaty a MAS Valašsko – Horní Vsacko.

7 MIKROREGION HORNOLIDEČSKO

Mikroregion Hornolidečsko vznikl jako jeden z prvních ve Zlínském kraji, a to v roce 1995. Nachází se v oblasti střední Moravy u státních hranic se Slovenskou republikou v sousedství kraje Trenčín, tudíž patří k příhraničním mikroregionům. Je součástí NUTS II Střední Morava, Zlínského kraje a okresu Vsetín.

Mikroregion leží v oblasti CHKO Beskydy, CHKO Bílé Karpaty a v oblasti Vizovických vrchů. Řadí se k nejhornatějším a nejvíce zalesněným územím v ČR. Všechny potůčky a potoky stékají do řeky Senice, ta se vlévá do řeky Bečvy a ta odvádí vody do řeky Moravy (pomoří Černého moře).²²

Obce tohoto mikroregionu jsou typické svými dlouhými a úzkými údolními se svažujícími zemědělskými a zalesněnými pozemky. Vyskytuje se tu vzácná fauna (čáp černý, holub doupaňák) a flora (šafrán bělokvětý, vstavač mužský, bradáček vejčitý). Pozoruhodné jsou také přírodní pískovcové útvary, za které mohou zmínit Čertovy skály v Lidečku, Pulčinské skály ve Francově Lhotě či Trčkovy skály v Lačnově. Mikroregion je známý stále dodržovanými tradičními zvyky, mezi které patří např. masopust, hody, prosincový mikulášský a čertovský rej, a bohatým folklorem. Vyhlášená je taktéž degustace místní slivovice (známá jako *košť slivovice*). (Akční plán rozvoje cestovního ruchu v turistické oblasti Valašsko, 2007)

7.1 Socioekonomická analýza

MAS Hornolidečska působí na stejném území, které tvoří mikroregion Hornolidečsko, tedy na území katastru 15 obcí: Francova Lhota, Horní Lideč, Lačnov, Lidečko, Střelná, Študlov, Valašská Senice, Valašské Příkazy, Valašská Polanka, Lužná, Prlov, Pozděchov, Leskovec, Seninka a Ústí.²³ Jedná se o typický venkovský mikroregion typu LEADER. Sdružení obcí Hornolidečska bylo založeno v roce 1995 jako zájmové sdružení právnických osob a v roce 2001 bylo přeregistrováno na dobrovolný svazek obcí. Tyto obce iniciovaly vznik Místní akční skupiny Hornolidečska v roce 2004. (Strategický plán LEADER MAS

²² Střelná má potoky dva, přičemž jeden z nich se vlévá do Váhu, patří tedy k povodí Váhu.

²³ Všechny obce spadají pod okres Vsetín, kromě obce Valašské Příkazy (okres Zlín).

Hornolidečska na období 2007–2013, s. 16) Členy MAS jsou jak výše uvedené obce, tak soukromé a neziskové subjekty.²⁴

Obr. 8: Mapa území MAS Hornolidečska

Zdroj: Český statistický úřad, 2012. Vlastní vyznačení do mapy.

7.1.1 Obyvatelstvo

Na území MASH žije 12 364 obyvatel (k 31. 12. 2011), což znamená mírný nárůst počtu obyvatel oproti předchozím letům. Nutno však podotknout, že počet obyvatel zůstává více méně stejný po celou dobu fungování MASH, s velmi mírnými výkyvy. Hustota zalidnění území MAS je 82 obyvatel/km², přičemž je výrazně nižší než hustota obyvatel Zlínského kraje (151 obyvatel/km²) či okresu Vsetín (129 obyvatel/km²).

²⁴ Všichni členové MAS Hornolidečsko jsou uvedeni v Příloze P II.

Domovní a bytový fond

Při posledním SLDB v roce 2011 zde bylo celkem 3 602 domů a 3 662 bytů, z toho bylo téměř 17 % trvale neobydlených. Z dlouhodobého hlediska se počet domů a bytů v mikroregionu zvyšuje. Největší nárůst byl zaznamenán u obce Horní Lideč, naopak ke snížení trvale obydlých bytů došlo u obcí Lužná a Valašská Senice.

Tab. 1: Počet obyvatel, rozloha a hustota zalidnění obcí

OBCE MAS HORNOLIDEČSKA	POČET OBYVATEL	ROZLOHA (km ²)	HUSTOTA ZALIDNĚNÍ (ob./km ²)
Francova Lhota	1 596	22,85	70
Horní Lideč	1 430	7,22	198
Lačnov	873	15,31	57
Leskovec	671	9,85	98
Lidečko	1 831	17,36	105
Lužná	612	15,69	39
Pozdřechov	558	13,45	41
Prlov	538	7,14	75
Seninka	330	7,26	45
Střelná	618	9,28	67
Študlov	511	9,42	54
Ústí	639	5,43	118
Valašská Polanka	1 384	12,35	112
Valašské Příkazy	294	2,33	126
Valašská Senice	479	16,00	30
CELKEM	12 364	170,94	82

Zdroj: Český statistický úřad, 2012 (data k 31. 12. 2011). Vlastní zpracování autorky.

Jak je patrné z Tab. 1, nejvíce obyvatel má obec Lidečko (1 831) a následuje Francova Lhota (1 596). Naopak nejméně obyvatel mají Valašské Příkazy (294) a Seninka (330). Čtyři obce mají počet obyvatel vyšší než 1 000, žádná obec však nepřekračuje hranici 2 000. Rozlohou největší je obec Francova Lhota (22,85 km²) a následuje Lidečko (17,36 km²). Naopak nejmenšími obcemi jsou Valašské Příkazy (2,33 km²) a Ústí (5,43 km²).

Největší hustotu zalidnění vykazuje obec Horní Lideč (198 obyvatel/km²), což je dáno především charakterem obce jako obce s pověřeným obecním úřadem a zároveň působí jako

spádová oblast (pro zdravotnictví, kulturu aj.) pro svoji geografickou polohu a občanskou vybavenost. Pět obcí má dokonce vyšší hustotu zalidnění než 100 obyvatel/km². Průměrná nízká hustota zalidnění MASH je způsobena charakterem krajiny, pozemky pro zemědělské a lesní využití, podhorskými neobydlenými oblastmi či velkou rozlohou obcí (patrně zejména v případě Valašské Senice).

Věková struktura obyvatelstva

Tab. 2: Věková struktura obyvatel

OBCE MAS HORNOLIDEČSKA	POČET OBYVATEL	VĚKOVÁ STRUKTURA		
		0-14	15-64	65+
Francova Lhota	1 596	216	1 164	216
Horní Lideč	1 430	252	1 005	173
Lačnov	873	155	607	111
Leskovec	671	86	476	109
Lidečko	1 831	336	1 221	274
Lužná	612	103	414	95
Pozděchov	558	71	385	102
Prlov	538	71	331	76
Seninka	330	51	230	49
Střelná	618	104	426	88
Študlov	511	78	364	69
Ústí	639	100	431	108
Valašská Polanka	1 384	218	990	176
Valašské Příkazy	294	58	200	36
Valašská Senice	479	64	328	87
CELKEM	12 364	1 963	8 572	1 769
		16 %	69 %	14 %

Zdroj: Český statistický úřad, 2012 (data k 31. 12. 2011). Vlastní zpracování autorky.

Pokud se věkové struktury obyvatelstva týká, více než dvě třetiny obyvatel jsou ve věku 15-64 let (69 %). V předproduktivním věku (0-15 let) je 16 % obyvatelstva a v poproduktivním věku (65 let a více) 14 % obyvatelstva MASH.

Míra vzdělanosti

Je potvrzen současný trend, že míra vzdělanosti obyvatel na území MASH stoupá. Za poslední dvě desetiletí stoupl počet obyvatel s úplným středním odborným vzděláním a mírně

také s vysokoškolským vzděláním, zatímco lidí se základním vzděláním ubývá. Přesto však stále tento mikroregion zaostává nad průměrem v ČR i ve Zlínském kraji. Podle statistiky ČSÚ má nejvíce vysokoškolsky vzdělaných obyvatel obec Ústí (6,9 %) a Horní Lideč (5,4 %), nejméně obce Prlov (0,9 %) a shodně Študlov (1,4 %) s Valašskou Senicí (1,4 %). Naopak nejvíce osob se základním vzděláním má obec Valašská Senice (40 %), a Lačnov (40,3 %), nejméně osob se základním vzděláním má obec Ústí (23,2 %), Valašské Příkazy (24,2 %) a Horní Lideč (23,8 %). (Český statistický úřad, 2012)

Tab. 3: Struktura obyvatel podle nejvyššího dosaženého vzdělání

ROK	Základní	Střední			Vysokoškolské
		Učňovské	Odborné	Úplné odborné	
1991	47 %	35 %	3 %	13 %	2 %
2001	32 %	20 %	24 %	21 %	4 %
2011	22 %	15 %	24 %	33 %	6 %

Zdroj: Český statistický úřad, 2012 (data k 31. 12. 2011). Vlastní zpracování autorky.

7.1.2 Životní prostředí

Krajina je typicky hornatá valašská, je kopcovitého charakteru, objevují se i hluboká údolí. Střední nadmořská výška území je 540 m a zhruba okolo 80 % území se nachází v nadmořských výškách 450-750 m.

Povodí území MASH náleží úmoří Černého moře. Největším potokem je Senice jakožto levý přítok Vsetínské Bečvy. Podle povrchového odtoku se oblast řadí k nejvodnatějším územím v ČR. Nalezneme soustavy menších rybníků, z nichž největší a nejznámější jsou Lačnovské rybníky, významný je také rybník Neratov na k.ú. obce Prlov s výskytem vzácné fauny (čolek velký, rak).

Na území MASH se nachází několik ZCHÚ, jako např. přírodní památky Čertovy skály a Pulčínské skály, lokality s výskytem vzácného šafránu na k.ú. Lačnova a Pozděchova aj. (Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013, s. 8-11)

Čistota ovzduší je v tomto území na dobré úrovni. I když se na území nenachází žádná průmyslová zóna, která by k nadměrnému znečištění přispívala, k většímu znečištění přispívá

narůstající silniční doprava v hlavním dopravním tahu na Slovensko. I přesto se jedná o jednu z nejčistších oblastí ve Zlínském kraji.

7.1.3 Hospodářství

V důsledku změny ekonomiky v devadesátých letech byl omezen provoz v některých výrobních závodech, což přispělo k rozvoji soukromého podnikání. Proto je nyní hospodářství založeno především na aktivitách živnostníků a drobného a malého podnikání, a to především v oblastech průmyslu (zejména zámečnictví, zpracování dřeva, místní tradiční řemesla jako stolařství a truhlářství), stavebnictví a nevýrobní sféře (kadeřnictví, autoopravny, stravovací a ubytovací služby). Především kolem centra mikroregionu dosahuje na významu potravinářská výroba (obce Horní Lideč, Francova Lhota, Střelná), zejména výroba tradičních masných výrobků.

Poslední sčítání lidu v roce 2011 ukazuje, že z celkového počtu obyvatelstva na území MAS je necelých 50 % obyvatel ekonomicky aktivních, v jejichž složení převládají muži (58 %). Nejvíce pracovníků pracuje v sektoru sekundárním²⁵ (57,9 %), následuje terciární sféra²⁶ (ta činí 36,4 %). V primárním sektoru²⁷ pracuje pouze kolem 5 % osob, což znamená pokles počtu pracovníků v zemědělské oblasti oproti minulým letům. Necelé dvě třetiny z celkového počtu ekonomicky aktivních za svou práci dojíždějí mimo svou obec. (Sčítání lidu, domů a bytů 2011)

²⁵ Průmysl a stavebnictví.

²⁶ Ostatní odvětví kromě zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství, průmyslu stavebnictví.

²⁷ Zemědělství, lesnictví a vodní hospodářství.

Podnikatelské subjekty

Největším zaměstnavatelem v mikroregionu je firma *Josef Filák – řeznictví a uzenářství*, která se zabývá výrobou, zpracováním a konzervováním masných a uzenářských výrobků. Firma byla založena v roce 1991, kdy zakladatel pracoval pouze se dvěma pomocníky. Ve výrobě v Horní Lidči, která byla vybudována o dva roky později, je v současné době zaměstnáno více než 200 lidí. Personální oddělení se snaží přicházet svým zaměstnancům vstříc s ohledem na neustálé rozšiřování firmy, proto je součástí budovy výroby mimo jiné také závodní kuchyň, ve které se připravují jídla jak pro zákazníky bufetu, tak pro zaměstnance. (Josef Filák, řeznictví a uzenářství, online). O rok později, v roce 1992, vznikla firma *Carnex, s.r.o.*, která se taktéž zabývá potravinářskou výrobou v oblasti řeznictví a uzenářství. Sídlí v obci Francova Lhota a zaměstnává v mikroregionu zhruba kolem 200 lidí. O významu svědčí mimo jiné, že v roce 2010 obdržela od ministra zemědělství certifikát za splnění nadstandardních kritérií a může používat značku KLASA na svém výrobku *Valašský buček*. (Carnex spol. s.r.o, online) Dalším významným zaměstnavatelem, který zaměstnává také kolem dvouset lidí, je firma *KOVAR s.r.o.* se sídlem v Leskovci, jejíž hlavní činností je výroba a dodávka ocelových kontejnerů, obytných kontejnerů, rámců a jiných ocelových konstrukcí. Vzhledem k negativním účinkům průmyslové výroby na životní prostředí se k němu tato firma snaží chovat co nejšetrněji, což v praxi znamená, že chrání životní prostředí používáním nejmodernějších technologií (výstavba nové lakovací haly, nová filtrační a odsávací zařízení), ale i aktivně přispívá k jeho zlepšení ekologickou zemědělskou činností (chov stáda masného skotu, třídění odpadů aj.). O významu této firmy svědčí i třetí místo získané jako Firma roku 2009 v celostátním kole. (KOVAR s.r.o, online) Většina firem zaměstnává kolem 50 zaměstnanců. Významným zaměstnavatelem v mikroregionu jsou také Pekařství Střelná, FORM s.r.o. (výroba dílů a příslušenství dvoustopých motorových vozidel včetně dílů jejich motorů, výroba zboží z plastů) aj. Je nutno zmínit, že vzhledem k situovanosti mikroregionu v pohraničí a tudíž blízké dostupnosti tohoto území je spousta pracovních míst obsazena slovenskými pracovníky.

Zemědělství

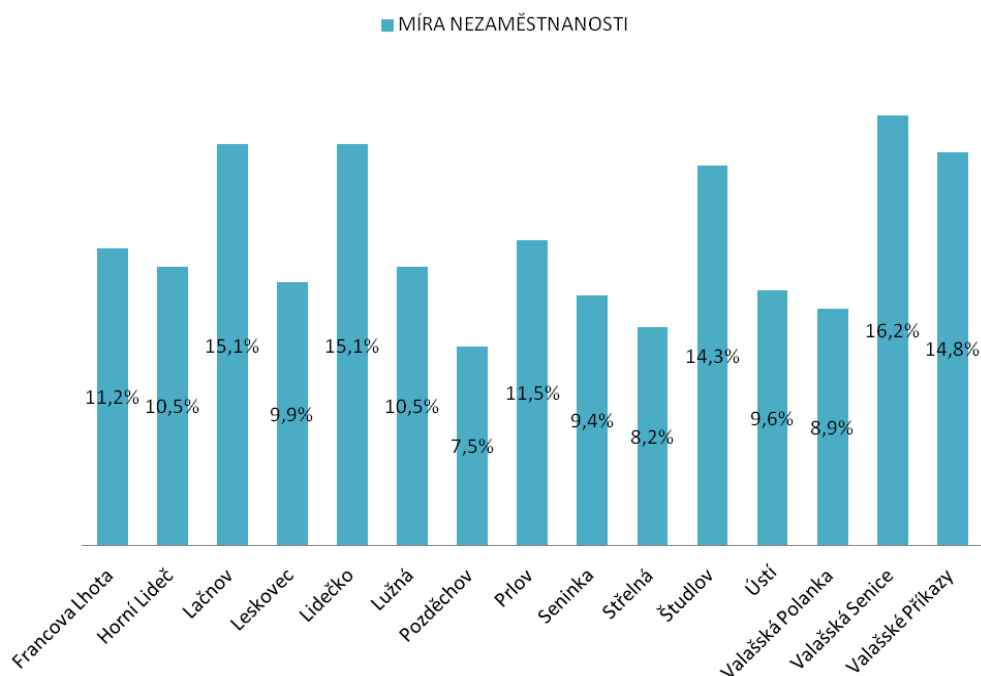
Pokud se týká zemědělství, to má pro mikroregion nenahraditelný význam jak z povahy své funkce, tak z hlediska údržby krajiny. Svou roli zde hraje lesnictví, chov skotu a ovcí, k čemuž přispívá struktura půdního fondu. Po rozpadu jednotných zemědělských družstev se většina zemědělských pozemků navrátila do vlastnictví soukromých osob. Mezi nejvý-

znamnější agrární firmy patří Agrospol Lužná, s.r.o., AG-STEMA, spol. s.r.o. (Lidečko), Agrofyto, spol. s.r.o. (Lidečko), ZD Francova Lhota, GONE, s.r.o. (Prlov) aj. Nesmím opomenout zmínit, že velkou tradici na území tohoto mikroregionu zachovává ovocnářství, tzn. pěstování ovocných stromů s následnou výrobou lihovin. Nachází se zde několik pěstitelských pálenic, z nichž nejznámější je *Pálenice Červenka s.r.o.* v obci Valašské Příkazy, která má dlouholetou tradici. (Zpravodaj Místní akční skupiny Hornolidečska, 2011, s. 3)

Nezaměstnanost

Pokud se týká nezaměstnanosti, pro tento mikroregion jsou poslední dostupné oficiální statistické údaje k prosinci roku 2011. V prosinci 2011 dosáhla míra nezaměstnanosti v mikroregionu 11,5 % (v okrese Vsetín dosahovala 10,7 %, ve Zlínském kraji 9,55 % a průměr v celé ČR byl 8,4 %.) Jedná se o údaje z prosince, proto je nutno zohlednit obvyklé sezónní výkyvy v zimních měsících, kdy běžně poptávka po práci v některých odvětvích klesá. Přesto se míra nezaměstnanosti v mikroregionu Hornolidečsko odlišuje od celorepublikového průměru o více než tři procentní body.

Obr. 9: Míra nezaměstnanosti v obcích MAS Hornolidečska

Zdroj: Integrovaný portál MPSV, 2012 (data k 31. 12. 2011). Vlastní zpracování autorky.

Největší míra nezaměstnanosti je v obci Valašská Senice, kde dosahuje alarmující hodnoty 16,2 %, což znamená, že nezaměstnaný je zde téměř každý šestý ekonomicky činný obyva-

tel. Také obce Lačnov, Lidečko, Valašské Příkazy a Študlov vykazují míru nezaměstnanosti vyšší než 14 %. Naopak nejméně nezaměstnaných je v obcích Pozděchov a Střelná. (Integrovaný portál MPSV, 2012)

7.1.4 Infrastruktura

Občanská infrastruktura

V rámci území MASH je spádovou obcí a střediskem služeb obec Horní Lideč, i když významnějším střediskem služeb je okresní město Vsetín. Celý mikroregion disponuje dostatkem potencionálních pracovních sil využitelných pro rozvoj služeb, ale v malých obcích se projevuje ekonomická nerentabilnost provozoven služeb. To vede k tomu, že některé z nich jsou často využívány jen částečně a jejich technický stav se zhoršuje. Na území MASH je 8 mateřských škol, 6 základních škol nižšího stupně a 3 základní školy s vyšším stupněm (v obcích Horní Lideč, Valašská Polanka a Francova Lhota). Tytéž obce, spolu s obcemi Prlov a Valašská Senice, mají na svém území zdravotní střediska, přičemž nejčastěji se jedná o ordinace pro dospělé a pro děti a dorost. Proto za odbornou lékařskou péčí obyvatelé dojíždějí do Vsetína. Žádné zařízení sociální péče se na území nenachází. V každé obci se nachází jak kulturní zařízení a venkovní kulturní areály pro pořádání akcí, udržení místních tradičních obyčejů a také pro činnost místních organizací, tak travnaté hřiště a veřejná knihovna (liší se technickou způsobilostí). V poslední době narůstá počet víceúčelových sportovních areálů. Pošta je ve 4 obcích: v Horní Lidči, Francově Lhotě, Prlově a Valašské Polance. Sbor dobrovolných hasičů však působí ve všech obcích, avšak Hasičský záchranný sbor se v mikroregionu nenachází. (Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013, s. 11-12) Policie ČR má své obvodní oddělení v Horní Lidči. (Policie ČR, 2012)

Dopravní infrastruktura

V rámci území MAS vedou důležité silnice i železnice nadregionálního významu, a to díky poloze mikroregionu v pohraničí se Slovenskou republikou. Ne všechny silnice jsou ve vyhovujícím technickém stavu.

Pokud se silniční dopravy týká, vedou zde dvě silniční osy. První z nich je tzv. Valašská urbanistická osa Zlín – Vsetín – Valašské Meziříčí, která je integrovaná úseky silnic 1. třídy č. 49, 69 a 57 a prochází jí hlavní silniční spojení zlínské a ostravské aglomerace. Druhou je

tzv. Jižní valašská urbanistická osa, kterou tvoří sama silnice 1. třídy č. 57 ze Vsetína na jih k hranici se Slovenskou republikou. Tyto osy představují hlavní napojení tohoto mikroregionu na Slovenskou republiku a tvoří páteří přístupovou cestu ke dvěma hraničním přechodům. Hraniční přechod Střelná – Lysá pod Makytou patří do mikroregionu Hornolidečsko, avšak Brumov-Bylnice – Horné Srnie leží mimo oblast, přičemž přístupová cesta vede právě přes tento mikroregion. Nedostatkem je, že často nejsou vybudované chodníky u frekventovaných silnic (např. Pozděchov – Prlov, Lidečko – Horní Lideč, Francova Lhota – Valašská Senice), což ohrožuje bezpečnost silničního provozu a chodců. (Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013, s. 13) Žádná dálnice územím neprochází, v budoucnu však bude přes k.ú. obcí Pozděchov, Lačnov, Horní Lideč, Valašské Příkazy a Střelná procházet rychlostní silnice R49, která bude spojovat města Hulín – Zlín a dále povede na Slovensko. (České dálnice, 2012)

Železniční doprava je zajištěna na trati č. 280 Hranice na Moravě – Horní Lideč, odkud lze pokračovat po železniční trati spojující Horní Lideč s Púchovem (SR), procházející obcí Střelná (na hranici se Slovenskem je železniční tunel z roku 1937, který v současné době prochází rekonstrukcí), nebo do dalšího železničního hraničního přechodu Vlárský průsmyk – Nemšová (SR), ležícího mimo území mikroregionu. Na těchto tratích je možná jak osobní, tak i nákladní doprava. (Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013, s. 13)

Letecká doprava se v mikroregionu nenachází, nejbližší letiště se nachází v Kunovicích a Otrokovicích s nepravidelnými mezinárodními i vnitrostátními lety a heliport ve Zlíně, to vše však mimo území mikroregionu. (Ministerstvo dopravy ČR, 2012)

Technická infrastruktura

Pitnou vodou z veřejné vodovodní sítě, a to z vodní nádrže Stanovnice u Karolinky, jsou zásobovány všechny obce kromě obcí Valašská Senice, Prlov a částečně také Lidečka, které využívají pouze místních studní. Většina obcí postrádá kanalizační síť, kterou mají od roku 2007 pouze obce Horní Lideč a Lidečko (včetně napojení na nově vybudovanou čističku odpadních vod v obci Lidečko), kde se kanalizace vybuďovala v rámci první etapy projektu *Čistá řeka Bečva*. Částečně je vybudována také v obcích Francova Lhota, Leskovec a Valašská Polanka, kde je však zapotřebí rekonstrukce. V ostatních obcích kanalizace chybí, avšak většina obcí je zapojena do druhé etapy tohoto projektu a projekt by měl vyřešit od-

kanalizování obcí v nejbližší době. Pokud se týká plynofikace, vytápění zemním plynem je zavedeno ve všech obcích Hornolidečska, přičemž jednotlivé obce se liší pouze podílem domácností vytápěných plynem. Kapacita elektrické energie je dostačující, rovněž jako pokrytí signálem mobilních sítí a dostupnost internetu. (Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013, s. 13-14)

7.1.5 Cestovní ruch

Jak je z již provedené analýzy patrné, Hornolidečsko má velmi dobrý potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Stále jsou zde udržovány lidové tradice a mikroregion disponuje rekreačními možnostmi (využívajícími mimořádně dochovaný krajinný ráz a svéráznou lidovou kulturu) a dostatečně hustou sítí dobře značených pěších turistických cest. V mikroregionu se nachází v jednotlivých obcích mnoho historických, přírodních a kulturních památek²⁸, z nichž některé jsou málo využívané a často vyžadují opravy.

Hornolidečsko je krajem lidových tradic. Každá obec doposud žije lidovými tradicemi, o čemž svědčí pořádání folklorních akcí. Konají se tu např. tříkrálové obchůzky, fašankové průvody (zejména Francova Lhota, Horní Lideč, Lidečko, Pozděchov, Střelná), velikonoční pomlázka, upalování čarodějnic, stavění a kácení máje, poutě (Pozděchov, Horní Lideč), valašské dožínky (Střelná, Lačnov, Študlov), chození za Mikuláše, adventní koncerty v kostele, výstava vánočních betlémů, živý Betlém v Horní Lidči aj. Unikátní tradicí je květnové vyhánění oveček na první pastvu v Prlově nebo také tradiční starovalašské dožínky ve Valašské Polance, které jsou organizovány jednou za tři roky v srpnu. Vyhlášená je taktéž degustace slivovice v několika obcích. V mikroregionu působí řada lidových hudeb, nejstarší v Lačnově má tradici už od roku 1894. Dechová hudba Lidečanka hraje od roku 1921 a v Lidečku se koná také mezinárodní festival dechových hudeb. V obci Lužná hraje dechová hudba Kotáranka a Veselá pětka, ve Střelné netradiční dechovka Čertovka a další. (Hornolidečsko, 2012)

Pro turisty jsou vždy důležité informace o území, kde se pohybuje, proto jsou na Hornolidečsku provozována 3 informační centra (v obcích Horní Lideč, Francova Lhota – část Pul-

²⁸ Viz Příloha P III.

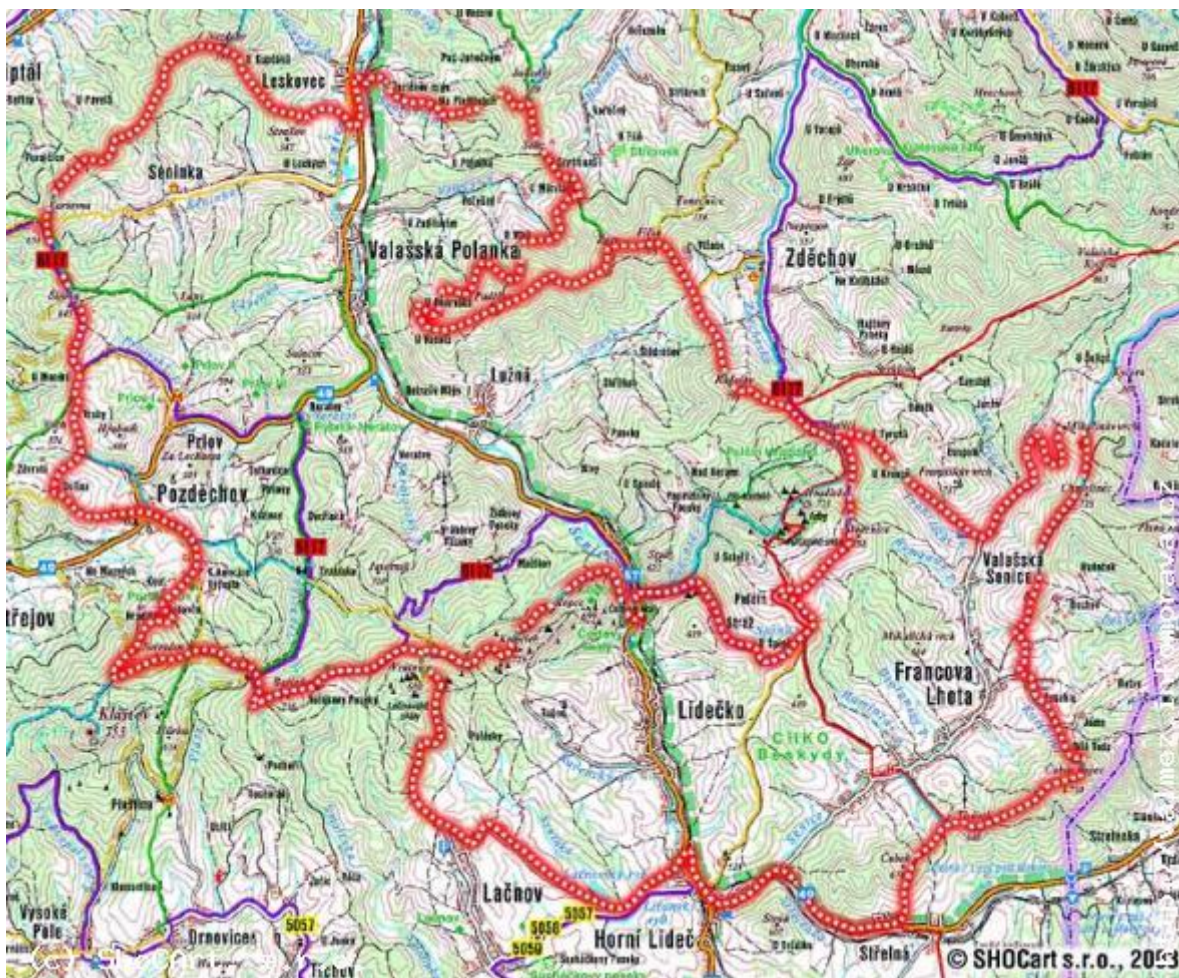
čin a Lidečko). Vzhledem ke koncentraci v podstatě v jednom místě (jedná se o tři sousedící obce na jihu mikroregionu) je rozloženost a dostupnost informačních center ne zcela dostatečná.

Horní Lideč disponuje sportovně-turistickým areálem, který poskytuje víceúčelové sportovní plochy s umělým povrchem (pro hraní tenisu, volejbalu, basketbalu aj.). K areálu dále patří velké travnaté hřiště, lehkootletický ovál s tartanovým povrchem o délce 400 m, pískové hřiště na plážový volejbal a asfaltové hřiště s mantinelem. K relaxaci slouží solárium, sauna, vířivá vana, masáže, fitcentrum a recepce s možností občerstvení a posezení. Součástí je víceúčelová krytá tělocvična. (Horní Lideč, 2012) Ve Francově Lhotě, stejně jako ve Střelné, je nově zbudováno fotbalové, volejbalové a víceúčelové hřiště včetně tenisových kurtů. Jediná dvě veřejná koupaliště se nacházejí v obcích Valašská Senice a Zděchov. (Český statistický úřad, 2012)

Velkou roli pro turistiku, cykloturistiku a cestovní ruch vůbec zde hraje tzv. *Hornolidečská magistrála*²⁹, kterou obce budují společně od roku 2000. To je turistická a cykloturistická trasa a v zimě je tato trasa určena pro běžkaře. Napojuje se na dálkové cyklotrasy, spojuje všechny obce a taktéž významné kulturní a přírodní zajímavosti na území Hornolidečska. Pro zvýšení atraktivity je doplněna sítí tzv. naučných stezek, jako např. NS Vařákovy paseky, NS Vařákovy paseky II, Pulčínská cesta, Vartovna aj. Za zmínku rovněž stojí dvě rozhledny, z nichž jedna stojí na Čubově kopci ve Francově Lhotě cca 200 metrů od slovenských hranic a druhá s názvem Vartovna (podle stejnojmenného kopce) se nachází na území Seninky. (Hornolidečsko, 2012)

²⁹ Viz obr. 10.

Obr. 10: Hornolidečská magistrála

Zdroj: Hornolidečsko, 2012.

V zimním období jsou využívány lyžařské vleky ve Francově Lhotě, v Lidečku a v Lužné (další, méně využívané, jsou ve Študlově, Pozděchově, Senince, Valašské Senici a Valašských Příkazech). Je nutno říci, že pokud se týká sportovního využití mikroregionu v zimě, není využíván ani tak k lyžování, jako spíše k jízdě na běžkách. Trasy se z velké většiny shodují s turistickými trasami pro pěší turistiku (Hornolidečská magistrála) nebo túrám pro pěší. Důvodem je zastaralý vlekařský park a často nedostatečný technický stav pro provozování. U běžkařských tras je zase v zimním období překážkou nedostatečná údržba běžkařských stop. (Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013, s. 15-16)

Na Hornolidečsku je zřejmá nedostatečná kapacitní způsobilost ubytovacích zařízení. Největší rozvojový potenciál cestovního ruchu se zaměřením na zimní turistiku (zejména lyžování) skýtá pravděpodobně obec Valašská Senice, která má dvě ubytovací jednotky. Většina

ubytovacích zařízení v mikroregionu je zastaralá a vyžaduje modernizaci. Najdeme zde i několik kempů a tábořišť. Agroturistika v současné době nabývá na významu a skrývá v sobě rozvojový potenciál. Největší agroturistické centrum vybudovala obec Prlov v areálu usedlosti „U Húšťů“, který proměnila v moderní rekreační statek s ubytováním až pro 20 lidí. Okolní pastviny obývá stádo ovcí a koz, na další stráni je k vidění pasoucí se skot a stádo koní. Pro návštěvníky, jež láká zkusit život na venkově, je připravena možnost vyzkoušet přípravu jídla z místních zdrojů, podojit kozy, zkusit výrobu ovčích a kozích sýrů, poznat zblízka domácí zvířata aj. Možnost ubytování nabízí také Hucul club ve Francově Lhotě, kde je zájemcům nabízena možnost vyjížděky na koních pod dohledem instruktorů, výcviku jízdy na huculských koních nebo hipoterapie. Rozšířenou nabídku turistických aktivit nabízí taktéž horský penzion Severka v obci Valašská Senice. (Východní Morava, 2012)

Ve většině obcí se nachází pohostinství s nabídkou základního občerstvení a nápojů. Některé hostince neposkytují možnost stravování a v některých případech ani rychlého občerstvení. Proto je do budoucna nutné rozšířit možnosti u stravovacích služeb, jejichž nabídka je mnohdy nedostačující či nekvalitní. Vzhledem k charakteru kraje se nabízí možnost využít potenciálu tradičních valašských jídel a specialit. (Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013, s. 15-16)

7.1.6 Shrnutí poznatků z provedené analýzy

Hornolidečsko je mikroregionem známým především svými lidovými tradicemi, typickou valašskou hornatou krajinou se zdravým podhorským vzduchem, přírodními a kulturními památkami nebo slivovicí.

I přesto, že počet obyvatel mírně narůstá, se mikroregion Hornolidečsko řadí k méně obydleným a hustota zalidnění je výrazně nižší než průměr Zlínského kraje i okresu Vsetín. To je způsobeno charakterem krajiny, velkou rozlohou obcí a přítomností podhorských oblastí, jež jsou často neobydlené. I když Horní Lideč není největší obcí mikroregionu, vzhledem k jeho geografické poloze a kvalitní občanské infrastruktuře je považováno za centrum a spádovou oblast. Problémem do budoucna se zdá být odliv obyvatelstva z tohoto území, proto je zapotřebí zatraktivnit tuto oblast, zejména pro mladší ročníky.

Hospodářství je založeno především na aktivitách drobných živnostníků a podnikatelů (zejména stolařství, truhlářství, stavebnictví, autoopravny, stravovací a ubytovací služby

aj.). Zemědělství zaznamenává pokles počtu pracovníků a velkou tradici má ovocnářství a následná výroba lihovin. Převládají menší firmy, které zaměstnávají do 50 zaměstnanců. Problémem je nedostatek pracovních míst v obcích, proto téměř 2/3 obyvatel musí za prací dojíždět (může být způsobeno také polohou mikroregionu v pohraničí, kdy jsou pracovní místa obsazena Slováky). Míra nezaměstnanosti je výrazně vyšší než celorepublikový průměr. Je třeba soustředit investice do zemědělství a takového průmyslu, který má rozvojový potenciál, avšak kvůli zastaralé technice není konkurenceschopným. Základ pro trvale udržitelný život je podpora drobného podnikání v obcích, které umožní místním obyvatelům vytvořit pracovní příležitosti v místě bydliště, přičemž nebudou muset za prací dojíždět.

Provozovny v malých obcích jsou ekonomicky nerentabilní, tudíž jsou některé z nich často využívány jen částečně či je jejich technický stav nevyhovující. Pokrytí území vzdělávacími institucemi se jeví jako dostatečné, nabídka odpovídá poptávce. Je zapotřebí zlepšit veřejnou dopravu do škol. Hornolidečsko stále nedokáže vytvořit takové podmínky, které by odborné lékaře přilákaly a udržely, proto musí obyvatelé dojíždět do Vsetína.

Silnice jsou v hojné míře v nevyhovujícím technickém stavu, situace by se však měla zlepšit po realizaci projektu *Čistá řeka Bečva*, kdy se očekává také vyřešení kanalizační sítě. Nedostatkem je stále absence vybudovaných chodníků u frekventovaných silnic v některých obcích a také úzké cesty, což ohrožuje bezpečnost silničního provozu a chodců. Železniční doprava je problémem zejména v pohraničí, kdy vlaky končí v Horní Lidči a Střelná je odkázána na slovenské jízdní řády. Obdobný problém s nedostatečně organizovanou veřejnou dopravou řeší také další odlehlé obce (Lačnov, Študlov aj.).

Další nedostatek spatřuji v malém počtu informačních center, respektive v jejich rozmístění v mikroregionu. Z 15 obcí leží ve třech, které jsou navíc navzájem svými sousedy.

V posledních letech byla v obcích vybudována víceúčelová hřiště s umělým povrchem pro aktivní využití volného času, stále však chybí kuželny, bowling a obdobná zařízení. Kulturní zařízení vzhledem k jejich důležitosti jako zprostředkovatelů a místem pro uchovávání tradic také ve velké míře vyžadují investice.

Hornolidečsko trpí nedostatečnou kapacitou ubytovacích zařízení. Většina těchto zařízení je zastaralá, neestetická, neatraktivní a je zapotřebí investic pro modernizaci, aby mohla být konkurenceschopná. Lze využít také potenciálu agroturistiky. Stravovací služby nedosahují vysokých kvalit a je zapotřebí vylepšení i v této oblasti.

Budoucnost tohoto mikroregionu lze spatřovat v rozvoji cestovního ruchu, tvořeném kulturními a přírodními hodnotami, udržováním lidových tradic (tříkrálové obchůzky, fašankové průvody, stavění a kácení máje, poutě, košť slivovice aj.), možnostmi rekreace a pestrostí turistických cest. Přilákat investory je o to složitější na venkově než ve městě. Přesto by tato varianta byla nejlepší možnou, neboť s přibýtkem firem by rostl počet pracovních míst, tudíž by obyvatelé nemuseli za prací dojíždět. Území by se díky rozvoji mohlo stát atraktivnějším a vyhledávanějším, což by celkově vedlo k větší prosperitě území.

7.2 Činnosti MAS

Registrace MAS Hornolidečska proběhla na Ministerstvu vnitra ČR dne 11. 10. 2004. Počet zakládajících členů byl 18 (z toho 9 zástupců veřejné správy a 9 zástupců ostatních subjektů). Za tři roky činnosti a fungování MASH se členská základna rozrostla více než dvojnásobně. MAS Hornolidečska měla k 31. 1. 2011 celkem 53 členů (z toho je pouze 15 zástupců veřejné správy). Zájem o členství MASH bylo zaznamenáno především z řad podnikatelských subjektů a neziskových organizací působících na tomto území. MASH uspěla třikrát s žádostí v programu LEADER ČR 2005 a 2006 a LEADER+ na období 2004-2006. Provádí také úspěšně mezisektorové partnerství (z 16 podpořených projektů bylo 7 podnikatelských) a propaguje se uvnitř území Hornolidečska vůči ostatním subjektům, které nejsou aktivně zapojeny do činnosti MASH. (Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013, s. 35-36)

7.2.1 Realizace SPL

MAS Hornolidečska realizuje svůj Strategický plán LEADER. Ten je pochopitelně koncipován takovým způsobem, aby navazoval na Integrovanou územní strategii Hornolidečska spolu s rozvojovou strategií mikroregionu. Uplatňuje jej prostřednictvím 3 priorit realizovaných v 7 fichích, jak názorně vymezuje následující obrázek.

Obr. 11: Priority a fiche MAS Hornolidečska

PRIORITA 1 Valašská tradiční vesnice – pohoda života na Valašsku a pohoda při trávení volného času na Valašsku	Fiche 1 Obnova a rozvoj obcí Hornolidečska		
	Osa I	Hlavní opatření	III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic; záměr a)
		Vedlejší opatření	III.1.3 Podpora cestovního ruchu; záměr a)
	Osa II	Vedlejší opatření	II.2.4.2 Neproduktivní investice v lesích; záměr a)
	Fiche 2 Občanské vybavení a služby		
	Osa III	Hlavní opatření	III.2.1.2 Občanské vybavení a služby
PRIORITA 2 Zemědělství na Valašsku a valašské produkty	Fiche 3 Valašské kulturní dědictví		
	Osa III	Hlavní opatření	III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
	Fiche 4 Zemědělství na Valašsku a valašské produkty		
PRIORITA 3 Tradiční valašská řemesla, služby pro oby- vatele a návštěvníky Hornolidečska	Osa I	Hlavní opatření	I.1.1 Modernizace zemědělských podniků; záměr a)
			Fiche 5 Podpora drobného podnikání a rozvoj místních řemesel
	Osa III	Hlavní opatření	III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje; záměr a)
	Fiche 6 Diverzifikace zemědělství		
	Osa III	Hlavní opatření	III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy; záměr a)
	Fiche 7 Podpora rozvoje služeb v cestovním ruchu		
Osa III	Hlavní opatření	III.1.3 Podpora cestovního ruchu; záměr b)	

Zdroj: Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013, s. 22. Vlastní zpracování.

PRIORITA 1:

Valašská tradiční vesnice – pohoda života na Valašsku a pohoda při trávení volného času na Valašsku

Cíle této priority, které se uskutečňují skrze 3 dále uvedené fiche, jsou následující:

- zvýšení kvality života a atraktivity Hornolidečska rozvojem služeb pro obyvatele a zlepšením vzhledu obcí,
- podpora rozvoje občanské společnosti v obcích Hornolidečska,

- rozvoj cestovního ruchu s využitím předností a specifík Hornolidečska založených na kvalitním a zdravém životním prostředí a „valašské pohodě“. (Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013, s. 22)

Fiche 1: Obnova a rozvoj obcí Hornolidečska

Tato fiche vychází z opatření III.1.3 Podpora cestovního ruchu PrRV ČR. Jejím cílem je zlepšení dopravní a technické infrastruktury a vzhledu obcí, dobudování Hornolidečské magistrály včetně obslužných míst a snížení negativních dopadů na životní prostředí a valašskou přírodu lidskou činností. V rámci této fiche mohou být příjemci buď obce, svazky obcí, nestátní neziskové organizace (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy), zájmová sdružení právnických osob nebo církve a jejich organizace. (MAS Hornolidečska. Fiche 1: Obnova a rozvoj obcí Hornolidečska).

Fiche 2: Občanské vybavení a služby

Tato fiche vychází z opatření III.2.1.2 Občanské vybavení a služby PrRV ČR. Za cíl si klade zlepšení občanské vybavenosti s cílem zvýšení dostupnosti a kvality služeb, dále zlepšení podmínek pro rozvoj spolkového života a volnočasové aktivity a pro činnost veřejné správy. V rámci této fiche mohou být příjemci stejní jako u fiche první, tj. buď obce, svazky obcí, nestátní neziskové organizace (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy), zájmová sdružení PO nebo církve a jejich organizace. (MAS Hornolidečska. Fiche 2: Občanské vybavení a služby)

Fiche 3: Valašské kulturní dědictví

Tato fiche spadá pod opatření III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova. Primárním cílem je zhodnocení kulturního dědictví venkova a jeho využití pro zvýšení turistického potenciálu, na který navazuje cíl sekundární – uchování typického valašského rázu obcí. Příjemci této fiche tvoří stejné skupiny jako u předchozích dvou fichí. (MAS Hornolidečska. Fiche 3: Valašské kulturní dědictví)

PRIORITA 2: Zemědělství na Valašsku a valašské produkty

Tato priorita je uskutečňována skrz jedinou fichi. Jejím cílem je zlepšení ekonomické výkonnosti a konkurenceschopnosti podniků za pomoci lepšího využití produkčních faktorů,

rozvoje technického potenciálu, inovacemi a zlepšeného zpracování a marketingu surovin a produktů. (Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013, s. 24)

Fiche 4: Zemědělství na Valašsku a valašské produkty

Tato fiche je přiřazena k opatření I.1.1.1 Modernizace zemědělských podniků. Jejím cílem je zvýšení konkurenceschopnosti zemědělských farem, dále údržba krajiny a uchování tradičního valašského rázu krajiny a v neposlední řadě vytvoření podmínek pro tvorbu valašských produktů. To umožní investice do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou výrobu a vytváření „typických valašských produktů“ (jehněčí produkty, bio produkty apod.). Proto jsou možní příjemci dotace buď zemědělský podnikatel (FO nebo PO) nebo podnikatelský subjekt vlastněný z převážné většiny zemědělskými prvovýrobci, jehož předmětem činnosti je poskytování činnosti související výhradně se zemědělskou výrobou. (MAS Hornolidečska. Fiche 4: Zemědělství na Valašsku a valašské produkty)

PRIORITA 3:

Tradiční valašská řemesla, služby pro obyvatele a návštěvníky Hornolidečska

Cíle této priority, které jsou uskutečňovány skrze dále uvedené fiche, jsou následující:

- využití výhod a předností území Hornolidečska k posílení konkurenceschopnosti regionu,
- zvýšení potenciálu a atraktivity Hornolidečska pro turisty a návštěvníky,
- obnova a zachování tradičních valašských řemesel a tvorba pracovních příležitostí,
- zvýšení kvality služeb pro obyvatele. (Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013, s. 26)

Fiche 5: Podpora drobného podnikání a rozvoj místních řemesel

Tato fiche je zařazena pod opatření III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje. Jako cíle má vytyčeny rozvoj hospodářské struktury nezemědělských aktivit, vytváření nových pracovních míst a v neposlední řadě zachování a rozvoj tradičních řemesel. Toho dosáhne zakládáním nových a rozvojem již existujících mikropodniků v oblasti výroby a zpracování. Podporovány budou podniky se zaměřením na doplňkovou a řemeslnou výrobu (mimo zemědělskou výrobu) především s využitím místních zdrojů a mikropodniky pro zachování tradiční kvalitní řemeslné výroby. Příjemcem dotace mohou být fyzické i právnické osoby podnikatelé splňující podmínky pro zařazení do kategorie mikropodniků, přičemž

o dotaci nemůže žádat zemědělský podnikatel. (MAS Hornolidečska. Fiche 5: Podpora drobného podnikání a rozvoj místních řemesel)

Fiche 6: Diverzifikace zemědělství

Tato fiche je zařazena pod opatření III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy. Mezi hlavní cíle patří především zajištění podmínek pro kvalitní život místních obyvatel, posílení stability venkovského prostoru, dále posílení ekonomické stability zemědělských podniků a diverzifikace ekonomických aktivit. Příjemci dotace mohou být FO a PO podnikající v zemědělské výrobě (v rámci záměru III.1.1. b), c) a d) nesmí žadatel spadat do kategorie mikropodniků). (MAS Hornolidečska. Fiche 6: Diverzifikace zemědělství)

Fiche 7: Podpora rozvoje služeb v cestovním ruchu

Poslední stanovená fiche náleží pod opatření III.1.3 Podpora cestovního ruchu. Jejím cílem je zvýšení potenciálu a atraktivity mikroregionu Hornolidečska pro turisty a návštěvníky a taktéž vybudování kvalitní infrastruktury a zkomplexnění služeb v oblasti cestovního ruchu. Tato podpora umožní rozvoj aktivit v cestovním ruchu a především ve venkovské turistice, s důrazem na využití zemědělských farem pro rozvoj agroturistiky, budování ubytovacích a stravovacích zařízení a dalších služeb pro letní a zimní turistiku. Žádat o dotaci může zemědělský podnikatel (FO nebo PO podnikající v zemědělské výrobě) nebo nezemědělské podnikatelské subjekty (v případě, že činnost zahajují, anebo mají kratší než dvouletou historii v oblasti podnikání v cestovním ruchu ke dni podání žádosti). (MAS Hornolidečska. Fiche 7: Podpora rozvoje služeb v cestovním ruchu)

7.2.2 Spolupráce s dalšími subjekty

Spojením veřejného sektoru, podnikatelů a neziskového sektoru byl posílen potenciál Hornolidečska jako partnera pro realizaci aktivit mimo území regionu. Spolupráce již přinesla první pozitivní výsledky.

Mezi blízké partnery spolupráce patří pochopitelně přilehlé mikroregiony, a to z důvodu vzájemné kooperace při řešení nadregionálních projektů především v oblasti dopravní dostupnosti, technické infrastruktury a cestovního ruchu. Jmenovitě se jedná zejména o MAS Mikroregionu Buchlov, MAS Ploština, MAS Valašsko – Horní Vsacko, MAS Vizovicko a Slušovicko aj. Z úspěšných projektů ve spolupráci s MAS Mikroregionu Buchlov lze zmínit *Zachování tradic a kulturního dědictví Hornolidečska a Buchlovska* či *Pohádky*

a pověsti Hornolidečska a Buchlovských hor a ve spolupráci s MAS Ploština projekt *Vybavení pro krizové řízení MAS Hornolidečska a MAS Ploština*. Významná je taktéž přeshraniční spolupráce se slovenskou stranou, a to se sdružením obcí s názvem Mikroregion Púchovská dolina a dále s MAS Naše Považie, kdy se zástupci každého čtvrt roku pravidelně setkávají k jednání a tyto subjekty společně podnikají aktivity v rozvoji kulturních a společenských vztahů a provádí další činnosti na základě konkrétních úkolů. V současné době jsou navazovány kontakty s MAS Hildburghausen/Sonneberg v Německu a hlásí se další zájemci o spolupráci. (MAS Hornolidečska, 2012)

MASH spolupracuje nejen s neziskovými organizacemi, které působí na území mikroregionu, ale samozřejmě také s nadřízenými institucemi veřejné správy (Krajský úřad Zlínského kraje, Regionální rozvojová agentura Východní Moravy, Krajská hospodářská komora, Agrární komora aj.). Z důvodu, že se velká část území nachází v oblasti CHKO Beskydy, je nutná také spolupráce s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, konkrétně s útvarem Správa CHKO Beskydy se sídlem v Rožnově pod Radhoštěm. Zde jsou nutné konzultace při vytváření strategie a vzájemné výměně informací, především při investiční činnosti v CHKO. MASH samozřejmě neustále navazuje nové kontakty se subjekty z rozličných oblastí, které přispívají k lepšímu rozvoji mikroregionu. (Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013, s. 40-42)

7.3 SWOT analýza

Za pomocí SWOT analýzy můžeme identifikovat silné (**S**trengths) a slabé (**W**eaknesses) stránky, příležitosti (**O**pportunities) a hrozby (**T**hreats). Tento typ analýzy jsem provedla za pomocí Strategického plánu LEADER MAS Hornolidečska a doplnila jsem ho o své vlastní poznatky ať už ze socioekonomické analýzy, tak z vlastní zkušenosti ze života v tomto mikroregionu. Oblasti jsem rozdělila na 4 skupiny: životní prostředí, hospodářství, infrastruktura a cestovní ruch.

7.3.1 Životní prostředí

<ul style="list-style-type: none"> ▪ přírodní prostředí podhorského typu, málo obydlené ▪ větší část území patří do CHKO Beskydy → existující koncepce ochrany ŽP ▪ nízké znečištění ovzduší ▪ projekt Čistá Bečva (projekt kanalizace v obcích mikroregionu) ▪ není zatěžováno místním zemědělstvím, které udržuje krajinu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dosud nevyřešené čištění odpadních vod (projekt Čistá Bečva) ▪ častější vytápění pevnými palivy v domácnostech (v důsledku zdražování energie) ▪ nízké bariéry pro ochranu sídel (sesuvy, záplavy)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ekologická a environmentální osvěta obyvatel ▪ vstřícný přístup k třídění odpadů ▪ zlepšení spolupráce subjektů k rozvoji agroturistiky ▪ zlepšení spolupráce subjektů v oblasti údržby obcí (zimní údržba, údržby veřejných prostranství) a krajiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ohrožení erozemi a záplavami ▪ ohrožení sídel a technické infrastruktury živelnými pohromami ▪ vandalismus, ničení ŽP ▪ upřednostnění ekonomického zisku před ochranou ŽP

7.3.2 Hospodářství

<ul style="list-style-type: none"> ▪ ekonomická centra v dosahu 40 km – Vsetín, Zlín ▪ výhodná geografická poloha na hranici se Slovenskou republikou (minimální jazykové bariéry) ▪ úspěšná restrukturalizace → stabilizované zemědělství ▪ tradiční zemědělská živočišná výroba (ovce, skot) pro udržení podhorské krajiny ▪ vyvážené ekonomické prostředí (žádné velké podniky, tudíž nehrozí nenadálý nárůst nezaměstnanosti v případě krachu) ▪ existence živnostníků, drobných a malých podnikatelů zaručující trvale udržitelný ekonomický rozvoj a zaměstnanost ▪ zachovávání tradičních valašských řemesel ▪ existence fungující MAS ▪ spolupráce obcí a podnikatelských subjektů na vysoké úrovni 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omezení pro hospodářské činnosti na území CHKO Beskydy ▪ nedostačující napojení na dálniční a rychlostní silnice ▪ nedostatek investičních zdrojů a vkladního kapitálu ▪ nevyřešené vlastnické vztahy k zemědělské půdě ▪ malé využití čerpání dotačních titulů EU ze strany zemědělských a ekonomických podniků ke zvyšování své konkurenceschopnosti ▪ nedostatek pracovních sil ve specifických odvětvích (zedník, zámečnick, řemeslné práce) ▪ zastaralost objektů pro zemědělskou výrobu i zemědělské techniky (nutnost investic) ▪ vyšší nezaměstnanost (k celorepublikovému průměru) a dojíždění za prací
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vybudování rychlostní komunikace R49 s napojením na dálniční síť ▪ možnost využívání dotací z EU na údržbu krajiny i na zvýšení konkurenceschopnosti zemědělců a místních podnikatelů ▪ potenciál pro tvorbu místních produktů ▪ možnost zvyšování přidané hodnoty zemědělské produkce (jehněčí, masné bioprodukty, mléčné bioprodukty) ▪ rozvoj a podpora spolupráce s existujícími podniky místního významu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ neustálé oddalování budování rychlostní komunikace R49 ▪ další ubývání volných pracovních míst v místě bydliště – nutnost dojíždění za prací do větších měst ▪ ekonomická recese a její negativní dopady na malé a střední podniky ▪ roztržitost zájmů jednotlivých subjektů v regionu ▪ snižující se rentabilita zemědělské výroby v regionu

7.3.3 Infrastruktura

<ul style="list-style-type: none"> ▪ údržba obcí a veřejných prostranství ▪ dostačující síť základního školství ▪ dostupnost SŠ a VŠ ve vzdálenosti do 40 km ▪ pocit sounáležitosti obyvatel s místem bydliště ▪ značné množství kulturních památek ▪ organizace podporující společenský život v obcích ▪ existence fungující MAS ▪ výhodná geografická poloha na hranici se SR ▪ relativně dobrá dopravní dostupnost a obslužnost území (silniční i železniční doprava) ▪ územní plán a vybudovaná plynofikace v každé obci ▪ téměř všechny obce napojeny na veřejný vodovod ▪ dostupnost mobilních sítí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zastaralá technika na údržbu a vzhled obcí ▪ žádná SŠ ani VŠ ▪ špatný stav kulturních a historických památek ▪ omezení při rozvoji sídel – stavební uzávěra v souvislosti s výstavbou rychlostní komunikace R49 a s plánovanou železniční tratí Valašská Polanka – Vizovice ▪ nedostatek sportovních zařízení pro aktivní trávení volného času dětí a mládeže ▪ nejasnost strategie budování tratě Valašská Polanka – Vizovice a územní lokalizace vedení plánované R49 ▪ Valašská Senice nemá vybudován veřejný vodovod ▪ špatný technický stav silnic a absence chodníků
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zavádění strategického plánování v obcích ▪ příležitost pro místní partnerství rozvoj příhraniční spolupráce se Slovenskem (Mikroregion Púchovská dolina, MAS Naše Považie) ▪ prohlubování sounáležitosti obyvatel s místem bydliště podporou rozvoje spolkových a neziskových organizací ▪ rozvoj spolupráce místního partnerství za účelem rozvinutí sídel, přilákání mladých lidí do regionu a tvorby pracovních příležitostí ▪ rekonstrukce a modernizace technické infrastruktury v obcích ▪ využívání alternativních způsobů energie a lokálních způsobů likvidace odpadů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ závislost rozvoje obcí na dotacích z EU, státního a krajského rozpočtu ▪ nedostatek finančních prostředků na spolufinancování projektů podpořených z programů EU ▪ riziko odchodu mladých lidí z regionu za prací a za vzděláním ▪ omezování dostupnosti lékařské péče ▪ upřednostnění názorů místních orgánů před správou CHKO ▪ nedostatek financí na výstavbu, údržbu a rekonstrukci místních komunikací, chodníků, odstavných ploch a veřejných prostranství ▪ nedostatek finančních prostředků na budování infrastruktury k bydlení ▪ riziko dalšího omezování dopravy

7.3.4 Cestovní ruch

<ul style="list-style-type: none"> ▪ kvalitní ŽP atraktivní pro pobytový CR – venkovskou turistiku ▪ množství značených turistických a cykloturistických tras ▪ Hornolidečská magistrála propojující všechny obce a turistická místa, napojená na dálkové trasy a na Slovensko ▪ informační centra v Horní Lidči, Lidečku a Pulčíně ▪ uchovávané lidové tradice, zvyky a folklor ▪ rozšiřující se aktivity příhraniční spolupráce (kulturní a společenské akce, společný postup při rozvoji CR) ▪ aktivní účast v propagačních aktivitách turistické oblasti Valašska a Zlínského kraje ▪ existence agroturistického centra Hornolidečska v Prlově 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatek ubytovacích a stravovacích zařízení, příp. jejich nekvalita ▪ slabá infrastruktura CR ▪ částečně neprůchodnost či špatný technický stav Hornolidečské magistrály ▪ nedostatek doprovodných služeb v CR (půjčovna, servisy kol apod.) ▪ zastaralost některých zimních turistických zařízení v oblasti zimní turistiky (horské chaty, lyžařské vleky) ▪ nízký počet a zastaralá technika pro údržbu lyžařských tras ▪ malá nabídka krajových specialit v místních restauracích
<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití lokálního potenciálu území k větší návštěvnosti (ŽP, tradice, zimní turistika, cykloturistika) a zemědělství k rozvoji agroturistiky ▪ zvýšení zájmu návštěvníků a turistů vhodnou a cílenou propagací ▪ obnova chátrajících objektů za využití dotací z EU a jejich využití v CR ▪ využívání fondů EU k rozvoji infrastruktury CR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatek financí na budování a rekonstrukci infrastruktury CR a rekonstrukci a údržbu památek ▪ vandalismus, ničení památek, majetku a přírody ▪ podcenění významu CR jako předmětu podnikání a zdroje pracovních sil

8 NÁVRHOVÁ ČÁST

Na úvod návrhové části lze z poznatků získaných v předešlé části říci, že všechny zmíněné mikroregiony mají ve své podstatě tytéž zásadní problémy, které je sužují. Těmi jsou vysoká míra nezaměstnanosti, odliv pracovních sil, nedostatečně podpořený cestovní ruch či nedostatečná podpora zemědělství z hlediska ŽP. Proto je velký potenciál skryt v rozvoji silných stránek, kterými jsou zejména neporušená a klidná příroda a krajina, kulturní a historické památky a cestovní ruch. Pro návrhovou část se zaměřím na MAS Hornolidečska, kterou jsem si vybrala pro podrobnější analýzu, a z níž budu vycházet.

Činnost MAS se za dobu jejich existence projevila jako úspěšná. Problémem venkova je především nedostatek financí. Čím více je MAS úspěšná, tím více by měla být schopná získat více finančních prostředků pro rozvoj jejího území. K tomu je však zapotřebí schopných lidí pracujících v MAS.

V návrhové části se tedy budu zabývat opatřeními, které by vedly ke zlepšení činnosti MAS Hornolidečska. Na základě provedené analýzy vytyčím hlavní oblasti, na něž by se činnost MAS měla vztahovat a zaměřit a dále navrhuji 2 projekty, což ve finále povede k úspěšnější a lepší činnosti MAS na tomto území.

8.1 Vybrané oblasti pro zlepšení činnosti MASH

Spolupráce s ostatními subjekty

Zlepšení činnosti MAS se jeví především ve spolupráci s ostatními subjekty, zejména s dalšími MAS. Jak vyplývá z analýzy, MAS Hornolidečska spolupracuje s množstvím MAS, ať už meziregionálně či přeshraničně. Je zapotřebí v takové spolupráci pokračovat. Do budoucna je nutné a vhodné utužovat vztahy zejména s MAS, které jsou úspěšné, mají silné zázemí a tzv. know-how. Spolupráce se děje zpravidla výměnou a poskytováním informací, vzájemnými radami a pomocí. Proto by bylo velmi žádoucí se zaměřit především na čerpání zkušeností od zkušenějších MAS. Kritéria, jak porovnat zkušenost MAS, by mohla být následující: podíl počtu skutečně realizovaných projektů k počtu navržených projektů, výše dosud přijaté podpory, datum vzniku MAS aj. Vhodnější by však bylo vycházet

z každoročního hodnocení MAS³⁰, které provádí tzv. hodnotitelská komise. Podle tohoto měřítka by to znamenalo, že vhodným partnerem pro spolupráci na území Zlínského kraje je MAS Rožnovsko, která jako jediná na tomto území obdržela dostatečný počet bodů pro zařazení do skupiny A. Výsledek hodnocení je nejen o prestiži a úspěšnosti, ale také jedním z kritérií při rozdělování finančních prostředků pro místní akční skupiny.

Získané zkušenosti od jiných MAS by bylo vhodné dále předávat dalším MAS. Tím bude zaručen koloběh předávání informací, rad a zkušeností mezi všemi MAS. Obzvláště důležitá je spolupráce zejména se sousedícími MAS, neboť možnosti rozvoje daného mikroregionu častokrát přesahují do území dalšího mikroregionu a proto je zapotřebí daný problém řešit celoplošně. Vyvstalý problém totiž zpravidla nekončí s hranicemi mikroregionu a bez vzájemné kooperace MAS by nebylo možné domluvit se a realizovat jeho řešení. Zlepšení činnosti místních akčních skupin tedy spočívá v úzké kooperaci s ostatními MAS, kdy je výsledkem z jejich zkušeností a know-how vytěžit co nejvíce. Doporučovala bych navázání a prohloubení spolupráce se zahraničními MAS za účelem kulturní a společenské výměny a rozvoje cestovního ruchu. Mikroregion Hornolidečska k tomu má díky své geografické poloze jako příhraniční region vynikající předpoklady pro úspěšnou přeshraniční spolupráci se Slovenskou republikou.

Propagace

Důležitým faktorem přispívajícím ke zlepšení činnosti MAS je také propagace. Prvotním cílem je propagace území daného regionu, což jde ruku v ruce s odvozeným cílem, kterým je potažmo propagace činnosti místní akční skupiny. Propagace je pro MAS Hornolidečska obzvláště důležitá, protože v případě, že by se neprezentovala či nedostatečně prezentovala na veřejnosti, nebylo by zřejmé, kdo co dělá a tím by ztrácela na své důvěryhodnosti. Proto je vhodné soustředit se na propagaci MAS všemi možnými způsoby. Mezi ně patří vlastní webové stránky, což je v dnešní době nutnost (a pro podpořené MAS také povinnost ze zákona), a vydávání zpravodaje. Propagaci mohou být nápomocni také členové MAS, zejména obce zveřejněním informací o činnosti MAS na svých oficiálních webových stránkách obce a v pravidelně vydávaném zpravodaji. Stejně tak podnikatelské subjekty, které

³⁰ Viz Příloha P IV.

jsou členy MAS, napomohou zvýšit informovanost a povědomí o MAS Hornolidečska u svých dodavatelů či partnerů pomocí informačních tabulí, odkazem na činnost MAS či jen ústní zmínkou. V úvahu přichází také propagace skrz dobrovolníky. I když MAS Hornolidečska nepatří mezi MAS, které by nebyly tzv. „vidět“, do budoucna je zapotřebí nepolevovat v propagaci a neustále o své činnosti dávat vědět široké veřejnosti. Jelikož MAS jsou zpravidla neziskové organizace, je žádoucí přilákat zejména sponzory na financování jejich činnosti. A to bez dostatečné propagace nejde.

Propagace je důležitá nejen vzhledem ke sponzoringu, ale také k přilákání turistů za účelem rozvoje cestovního ruchu a zvyšování atraktivity pro život současných obyvatel a případně pro příliv obyvatel nových. S tím souvisí výše uvedené opatření týkající se spolupráce s jinými MAS. Vždy je vhodnější propagovat větší území, kdy se takového projektu účastní více obcí, a to by samozřejmě vedlo k většímu povědomí o širším území regionu. Vhodné by bylo soustředit se zejména na propagaci celého území Valašska, které v rámci České republiky poskytuje unikátní přírodu a krajinu. Vznikla by zde možnost, že turista přijíždějící např. do sousedního mikroregionu by se díky propagaci dozvěděl o možnosti navštívit zajímavá místa také v mikroregionu Hornolidečsko (což třeba do té doby nevěděl). To by vedlo ke zvýšení povědomí a větší návštěvnosti. S tím souvisí větší využití stravovacích zařízení v mikroregionu a v případě, že by se turista rozhodl navštívit více míst a rozhodl se pro prodloužení pobytu na území mikroregionu, mohl by využít také místních ubytovacích služeb.

Zaměření se na vybrané oblasti rozvoje

V analytické části bylo uvedeno, které oblasti skrývají velký potenciál pro rozvoj území. Není dáno tolik prostoru zabývat se všemi oblastmi, proto jsem si vybrala jen jednu oblast, která tento mikroregion odlišuje od jiných a dotváří jeho nezaměnitelnou image. Tou oblastí jsou lidové tradice. V rámci podpory rozvoje ochrany a rozvoje kulturního dědictví venkova je nezbytné, aby se MAS zasazovala o uchování lidových tradic, a to především propagací, ale také podporou aktivní činnosti spolků. Již úspěšně realizovaný projekt ve spolupráci s MAS Mikroregionu Buchlovska, kdy byly pořízeny valašské a slovácké kroje, dává základ a podklad pro další záměry, které mohou navázat na tento projekt a rozvinout jej. Například činnost MAS lze vylepšit tím, že zaštití pořádání akcí s tradiční lidovou tematikou, v rámci nichž budou představeny místní lidové zvyky, festival s tradičními tanci v krojích apod.

MAS by se tímto mohla zasadit jak o lepší sebepropagaci, tak o lepší propagaci mikroregionu a přilákání turistů.

Rozvoj manažerů MAS

Jako další opatření, které by přispělo ke zlepšení činnosti MAS Hornolidečska, jsem pro bližší popis vybrala rozvoj pracovníků MAS po profesionální stránce. A to z důvodu, že na venkově chybí především dostatek schopných, vzdělaných a iniciativních lidí, kteří se orientují v současné situaci a znají možnosti, jak venkovu účinně pomáhat. Manažeři musí znát prostor, ve kterém působí, musí mít k tomuto území citový vztah. I to však nestačí zcela. Důležitá je i teoretická a praktická orientace v problematice rozvoje venkova.

Vhodné by tedy bylo pro manažery MAS účastnit se projektu na vzdělávání, který povede k získání a prohloubení jejich teoretických i praktických znalostí. Získané informace a dovednosti by se vztahovaly k dotačním titulům Programu rozvoje venkova (Osa IV LEADER) a podmínkám realizace projektů pro rozvoj venkova (legislativa, odborné poznatky, řízení, zahájení a rozšíření své činnosti). Součástí by byly semináře, které by byly zaměřeny na projektový management, a to od sestavení projektového záměru, přes zpracování projektu a žádosti o dotaci, až po administrativu související s realizací projektu s dotací. V současné době se konají vzdělávací akce pro manažery MAS, proto je důležité aktivně je vyhledávat a účastnit se jich. Velmi by z odborného hlediska přispěl zájezd manažera MAS za ukázkami dobré praxe místních akčních skupin do ciziny, čímž by se přispělo ke zvyšování manažerských dovedností manažerů MAS.

V současné době je ve hře projekt spolupráce devíti českých MAS, mezi něž ale MAS Hornolidečska bohužel nepatří, s názvem *Metoda LEADER budoucnost venkova*. Jedná se o cyklus vzdělávání pro zbytek roku 2012 a rok 2013, který je zaměřený na tři skupiny: široká veřejnost, vůdčí osobnosti života na venkově, manažeři LEADER. Pokud bude projekt úspěšný (je mu přikládána velká šance na úspěch), bylo by velmi přínosné, kdyby se MAS Hornolidečska tohoto projektu účastnila a tím přispěla ke zvýšení profesních a kvalifikačních předpokladů svých manažerů.

Do budoucna je také záhodno sehnat schopné, ochotné a nadšené lidi, kteří budou MAS pomáhat v rozvoji mikroregionu. Jak obecně platí, noví aktivní lidé přinášejí nové názory a nové trendy. Proto je přínosné přivést další lidi nadšené pro rozvoj venkova. Další možností také je vyhradit si pár hodin na občůzky po základních školách v území a pokusit se

zjistit potenciální zájemce. Ač se tak možná nejeví, práce v regionu je běh na dlouhou trať, resp. nikdy nekončící, a proto je nutné najít pokračovatele, kteří mají stejnou chuť a stejný zápal pro rozvoj svého venkova.

Využívání zdrojů financování

Vzhledem k činnosti místní akční skupiny na tomto území by se dalo předpokládat, že MAS jako zprostředkovatel zajistí potřebné finance z programu LEADER pro členské subjekty. Je však důležité, aby subjekty nepočítaly s finanční pomocí pouze skrze MAS, ale aby realizovaly své záměry také skrze další finanční zdroje. K tomu se nabízí zejména dotace ze strukturálních fondů EU, případně dotace od státu či Zlínského kraje. Jelikož jsou oblasti, z nichž lze financovat aktivity prostřednictvím metody LEADER, omezeny PrRV ČR, lze využít také zdrojů financování z jiných dotačních titulů.

MAS by měly být schopny poskytnout radu, kdy je možné financovat záměry z Osy IV LEADER a kdy je zapotřebí dofinancování z jiných zdrojů.

8.2 Navrhovaná opatření pro zlepšení činnosti MASH

- Uspořádání akce *Den MAS*
 - propagace MAS, prezentace projektů, kulturní program – vystoupení dětí, propagace místních řemesel, místních výrobců, výrobků, soutěže pro děti aj.
- Zřízení pracovní skupiny zaměřené na rozvoj cestovního ruchu v MASH
- Pořádání soutěží pro děti
 - otázky zaměřené např. na znalosti našeho okolí mikroregionu (historie, zeměpis...)
 - to zahrnuje spolupráci se základními školami z mikroregionu, s dětským folklorním souborem Valášek z Horní Lidče, se Správou CHKO Beskydy a s dalšími organizacemi.
- Propagace místních drobných výrobců a jejich výrobků, kontaktování těchto podnikatelů a pomoc při zavádění regionální značky *Vyrobeno v Beskydech* pro certifikované produkty

- Akce zaměřené na místní životní prostředí³¹
 - organizování dobrovolnické práce např. při pomoci likvidace černých skládek, čištění studánek, potoků a jejich okolí a další akce dle návrhů
 - práce dobrovolníků, občanů, spolupráce s neziskovými organizacemi a místními podnikateli
- Prohloubení spolupráce se zahraničními MAS
 - pořádání kulturních a společenských výměn, rozvoj cestovního ruchu
- Poradenská a informační činnost
- Projektová činnost³²

8.3 Konkrétní návrhy

V této části navrhnou pozvánku na akci pořádanou MAS Hornolidečska a dále navrhnou dva projekty předkládané MAS Hornolidečska, které vychází z potřeb mikroregionu. První z projektů se zabývá vytvořením tištěného informačního letáku o konání tradičních lidových společenských akcí konaných na území Hornolidečska, druhý navrhuje vytvoření hipostezky na tomto území. Ani informační leták, ani hipostezku doposud mikroregion Hornolidečska nenabízí.

³¹ Viz kapitola 8.3.1.

³² Viz kapitoly 8.3.2 a 8.3.3.

8.3.1 Pozvánka na akci

POZVÁNKA NA AKCI Uklid'me Hornolidečsko!

Občanské sdružení MAS Hornolidečska ve spolupráci s Českým zahrádkářským svazem Střelná pořádá akci **Uklid'me Hornolidečsko!**, konanou v rámci celosvětové akce **Clean Up The World**.

Úklid bude probíhat ve dnech **21. a 22. září 2012**.

Naším cílem je vyčistit veřejné prostory (náves, ulice, okolí silnic aj.) od odpadků a nečistot. K účasti jsou zvány všechny obce z MAS Hornolidečska, neziskové organizace a spolky, školy, rodiny a všichni, jimž není životní prostředí okolo nás lhostejné.

Pytle na odpadky jsou zajištěny. Lze si je vyzvednout v kanceláři MAS Hornolidečska (Lidečko 467), v kanceláři Českého zahrádkářského svazu Střelná (Střelná 13) a dále na OÚ obcí sdružených v MAS. Tam se také můžete obrátit s veškerými Vašimi dotazy.

Podnět ke vzniku akce "Clean Up The World" dal v roce 1987 v Sydney Australan Ian Kiernan, když po své plavbě kolem světa zorganizoval úklid 270 km australského pobřeží společně s 40 000 dobrovolníky. V následujícím roce se australští ochranáři rozhodli zorganizovat akci celosvětově. Ian Kiernan se stal předsedou Světového organizačního výboru a záštitu převzal Program OSN pro životní prostředí. V roce 1998 se akce zúčastnilo již 110 zemí z celého světa. Občané České republiky uklízí svět pravidelně od roku 1993. Více informací: <http://www.cleantotheworld.org/en/>

8.3.2 Projekt 1 – Vytvoření „kalendáře akcí“ na Hornolidečsku

Všeobecné informace
<p>Předmět projektu: Vytvoření brožurky obsahující informace o konání tradičních lidových akcí na území mikroregiony Hornolidečsko</p> <p>Umístění projektu: Území mikroregionu Hornolidečko</p> <p>Celkový rozpočet: 60 000 Kč</p>
Předkladatel
<p>MAS Hornolidečska</p> <p>Lidečko 467</p> <p>756 15 Lidečko</p>
Stručný obsah projektu
<p>Jedná se o vydání tištěného informačního letáku, respektive brožurky, kde by byl zpracován tzv. „kalendář společenských akcí“ na území celého mikroregionu. Tím se rozumí akce jako např. tříkrálové obchůzky, košť slivovice, fašankové průvody, velikonoční pomlázka, pálení čarodějnic, stavění a kácení máje, poutě, valašské dožínky, průvody čertů a Mikuláše, adventní koncerty aj. Jednotlivé obce (zpravidla starostové) předloží potřebné údaje. Samozřejmě by tento „kalendář akcí“ byl přístupný v elektronické podobě ke stáhnutí na oficiálních stránkách MAS a všech obcí sdružených v MAS.</p>
Zdůvodnění potřebnosti projektu včetně popisu výchozího stavu
<p>Turisté přináší mikroregionu prospěch především ve smyslu utrácení finančních prostředků na území mikroregionu. Projekt zajistí dostatečnou publicitu, podpoří uchování lidových tradic a posílí pocit sounáležitosti obyvatel s mikroregionem. Jedná se totiž o společenské akce, které mají silný vztah k mikroregionu Hornolidečsko, jsou dostatečně atraktivní a mají za sebou dlouholetou tradici.</p> <p>Turisté často vůbec netuší o konání těchto akcí v mikroregionu. Absence takového prospektu je pro ně mnohdy důvodem, proč se akce nezúčastnit, neboť pohodlnost zvitězí před dohledáváním informací. Takto by byly všechny akce přehledně zpracovány v jednom dokumentu. Mnohdy jsou data pevně stanovená, v případě konání akce s variabilním datem by</p>

<p>bylo uvedeno přibližné datum konání. Konkrétní data konání pro jednotlivé roky by byla aktualizována na webových stránkách. Proto by tento prospekt mohl být používán opakovaně pro další roky a pouze by se dotisknul potřebný počet kusů. To by přispělo k lepší orientaci turistů v oblasti a možnosti jejich výběru. Nemuseli by pracně a složitě dohledávat informace, protože by je měli přímo přehledně a uceleně připraveny. Na nich by už jen zůstalo rozhodnutí, jaké společenské akce si pro svou návštěvu zvolí.</p>
Cíl projektu
<p>Cílem projektu je podpořit a zviditelnit místní život, tzn. představit místní lidové zvyky a tradice, kterými je mikroregion Hornolidečsko typický.</p>
Cílová skupina projektu
<p>Obyvatelé obcí mikroregionu Hornolidečsko, turisté, široká veřejnost.</p>
Termín realizace projektu
<p>10/2012-01/2013</p>

8.3.3 Projekt 2 – Hipostezka na Hornolidečsku

Všeobecné informace
<p>Předmět projektu: Vybudování značené hipostezky v délce 22,6 km</p> <p>Umístění projektu: Území mikroregionu Hornolidečsko (Francova Lhota, Střelná, Študlov, Valašské Příkazy a Horní Lideč)</p> <p>Celkový rozpočet: 410 000 Kč</p>
Předkladatel
<p>MAS Hornolidečska</p> <p>Lidečko 467</p> <p>756 15 Lidečko</p>
Stručný obsah projektu
<p>Projekt využije četných již existujících stezek a polních a lesních cest, které budou v rámci projektu propojeny oficiálním jednotným značením dle Klubu českých turistů. Celková délka plánované hipostezky je 22,6 km. Trasa je vedena po stávajících cestách, povede přes katastry obcí Francova Lhota – Střelná – Študlov - Valašské Příkazy - Horní Lideč) a centrem je Hucul Club ve Francově Lhotě. Součástí hipostezky budou odpočívky, informační tabule s mapou, úvaziště pro koně a odpadkové koše.</p> <p>Na trase bude vybudováno 5 odpočívek a 5 úvazišť pro koně. Každá odpočívka s úvazištěm bude doplněna orientační informační tabulí. Tato místa budou sloužit jako odpočinkové body pro uživatele stezky. Dále budou v místech odpočívek umístěny informační tabule, které usnadní orientaci jezdců na trase, a samozřejmě i odpadkové koše.</p>
Zdůvodnění potřebnosti projektu
<p>V současné době se na území Hornolidečska nenachází žádná hipostezka značená metodou Klubu českých turistů, i přesto že k jejímu vybudování jsou výborné podmínky.</p> <p>Jezdecký sport má na Hornolidečsku dlouholetou tradici a dosud není tento potenciál využit. Stezka bude určena jak pro členy jezdeckých oddílů (i z okolních mikroregionů), tak pro návštěvníky. Realizace projektu přispěje k využití potenciálu jezdecké turistiky na Hornoli-</p>

dečsku a zároveň položí základy pro přípravu a vybudování dalších úseků a rozvoj sítě dalších hipostezek.
Cíl projektu
Cílem projektu je vybudovat stezku, která svede vyznavače jezdeckví na jednu trasu určenou pro projížďky na koních, propojit koňské farmy, poskytnout uživatelům doplňkové služby a dále má přilákat návštěvníky na toto území s čistou přírodou, aby jej lidé mohli poznávat také z koňského sedla.
Cílová skupina projektu
Jezdci a majitelé koní v území, turisté.
Termín realizace projektu
03/2013-07/2013

ZÁVĚR

V souvislosti s členstvím ČR v EU je téma týkající se místních akčních skupin více než aktuální. MAS jsou sdružení občanů, podnikatelů, neziskových organizací a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkova a při čerpání finanční podpory jak z EU, tak z národních programů pro mikroregion, ve kterém působí. Mapují problémy na venkovském území a informují sdružené obce a jejich aktivní občany o možnosti zapojení se do rozvoje území. Podílí se na realizaci programu obnovy a všestranného rozvoje venkova, který má za cíl zlepšit kvalitu života na venkově, a to prostřednictvím setrvalého a integrovaného místního rozvoje.

Ve své diplomové práci jsem se zaměřila na mikroregiony Vsetínsko, Hornovsacká dráha a Hornolidečsko. Nebylo možné dopodrobna analyzovat všechny MAS působící v těchto mikroregionech, neboť by práce výrazně převyšovala stanovený rozsah. Z toho důvodu jsem si v souladu se zadáním práce vybrala pro bližší analýzu mikroregion Hornolidečsko.

Hlavním cílem mé práce bylo navrhnout opatření, která by vedla ke zlepšení činnosti MAS Hornolidečska. Pro splnění tohoto vytyčeného cíle bylo nutné splnit cíle dílčí. Nejprve bylo třeba osvětlit problematiku společné zemědělské politiky a politiky rozvoje venkova a poté přiblížit MAS a iniciativu LEADER v teoretické rovině. V praktické části jsem nejprve mikroregiony Vsetínsko a Hornovsacká dráha charakterizovala a poté představila MAS působící v těchto oblastech. U mikroregionu Hornolidečska jsem se MAS zabývala podrobněji. Zde jsem navíc provedla socioekonomickou analýzu, zabývala se činností MAS a nakonec jsem provedla SWOT analýzu. Navrhla jsem několik oblastí, na které by se MAS Hornolidečska měla zaměřit, uvedla konkrétní opatření ke zlepšení činnosti a současně jsem navrhla konání jedné akce pořádané MAS a dva projekty, u kterých je MAS předkladatelem. Pevně věřím, že se mi cíl práce podařilo naplnit.

Pro teoretickou část jsem používala především monografické publikace. Naopak v praktické části jsem využívala především internetových zdrojů, které jsou častěji aktualizované a lépe reflektují současné dění.

Území Hornolidečska je typickým venkovským mikroregionem. Právě pro ty je určen Program rozvoje venkova, konkrétně osa IV nazvaná LEADER, která skrze stejnojmennou metodu nabízí možnost rozvoje území. Rozvoj území Hornolidečska je zpracován v tzv. Strategickém plánu LEADER, ve kterém jsou vytyčeny směry, kterými se bude roz-

voj ubírat. Tyto směry jsou odborně nazvány *fiche* a pomáhají veřejným i soukromým subjektům, které mají místo podnikání či sídlo organizace na území MAS Hornolidečska, k získání finanční dotace z Programu rozvoje venkova.

Při zpracování diplomové práce jsem dospěla k názoru, že místní akční skupiny se významně podílí na rozvoji mikroregionů. To lze vidět ať už z hodnocení MAS Ministerstvem zemědělství ČR, tak podle úspěšně realizovaných projektů a získaných dotací skrz metodu LEADER. Aktivně se podílejí na rozvoji území. Silná stránka MAS spočívá především v tom, že metoda LEADER je založena na principu *bottom up*, což v praxi znamená, že veškeré náměty, záměry a projekty vychází z myšlenek a iniciativy místních subjektů a občanů působících na venkově. Tato jejich činnost směřuje tedy zdola nahoru a v žádném případě není nařízena politickou mocí z vyšší – krajské, státní nebo evropské – úrovně.

Problémy, které sužují území mikroregionu Hornolidečsko, jsou vysoká míra nezaměstnanosti, nedostatek pracovních míst, slabý cestovní ruch a nedostatečná podpora zemědělství. Naopak potenciál v sobě skrývají především následující oblasti: typická valašská příroda a krajina, lidové zvyky a cestovní ruch. Pro rozvoj tohoto mikroregionu bych tedy doporučovala zaměřit rozvoj venkova právě směrem k podpoře cestovního ruchu, což by postupně přineslo výsledky v souvisejících oblastech (zaměstnanost, vylepšení kvality ubytovacích a stravovacích zařízení aj.).

Závěrem můžu po provedené analýze konstatovat, že MAS Hornolidečska je díky své činnosti v oblasti získávání finanční podpory z Evropské unie ve svém mikroregionu poměrně známá a úspěšná. Významnou měrou se podílí na rozvoji venkova, v jehož oblasti působí. Přesto lze doporučit neustále pokračovat ve zlepšování spolupráce s ostatními subjekty, v sebepropagaci a v rozvoji svých manažerů a v dalších oblastech, které byly navrženy v praktické části práce. Nyní bude následovat nové programové období 2014-2020, které jistě bude pro MAS Hornolidečska obrovskou výzvou.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

- [1] BINEK, Jan et al, 2009. *Synergie ve venkovském prostoru: aktéři a nástroje rozvoje venkova*. 1. vyd. Brno: GaREP. ISBN 978-80-904308-0-8.
- [2] DOČKAL, Vít et al, 2006. *Česká politika v Evropské unii: Evropský integrační proces a zájmy České republiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-4076-9.
- [3] FAJKUS, Břetislav, 2005. *Filosofie a metodologie vědy. Vývoj, současnost a perspektivy*. 1. vyd. Praha: Academia. ISBN 80-200-1304-0.
- [4] HENDL, Jan, 2008. *Kvalitativní výzkum: Základní teorie, metody a aplikace*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-485-4.
- [5] KOTLER, Philip, KELLER, Kevin, 2001. *Marketing management*. 10. rozšíř. vyd. Praha: Grada publishing. ISBN 80-80-247-0016-6.
- [6] NEUMANN, Pavel, 2004. *Společná zemědělská politika EU: vznik, vývoj a reformy, mezinárodní komparace*. 1. vyd. Praha: Oeconomica. ISBN 80-245-0814-1.
- [7] PĚLUCHA, Martin, 2006. *Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU*. 1. vyd. Praha: IREAS. ISBN 80-866-8442-3.
- [8] REICHEL, Jiří, 2009. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3006-6.
- [9] SIXTA, Josef, MAČÁT, Václav, 2005. *Logistika, teorie a praxe*. Praha: ComputerPress. ISBN 80-251-0573-3.
- [10] SVATOŠOVÁ, Libuše, BOHÁČKOVÁ, Ivana, HRABÁNKOVÁ, Magdalena, 2005. *Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita. ISBN 80-7040-749-2.
- [11] ŠKRABAL, Ivo, NUNVÁŘOVÁ, Svatava et al, 2006. *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*. 1. vyd. Přerov: CpKP. ISBN 80-86902-39-0.
- [12] TOMŠÍK, Karel, 2009. *Vývoj a perspektivy evropského venkova: aspekty konkurenceschopnosti a udržitelného rozvoje v evropském venkovském prostoru v prostředí globalizace*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-807-3574-956.

- [13] TVRDOŇOVÁ, Jela, 2006. *Miestne akčné skupiny typu LEADER a tvorba stratégií sociálnoekonomického rozvoja vidieka*. Banská Bystrica: VOKA. ISBN: 80-89274-00-5.
- [14] WOKOUN, René et al, 2008. *Regionální rozvoj: Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-699-0.

Odborné články autorů

- [15] BINEK, Jan, SVOBODOVÁ, Hana, 2010. *Rozvoj venkova a rozvoj regionů: Společná zemědělská politika a regionální politika na jednom hřišti*. In: Regionální studia. Roč. 2010, č. 1. Praha: Vysoká škola ekonomická. ISSN 1803-1471.
- [16] BOTLÍK, Josef, 2011. *Možnosti použití analytických metod v logistické analýze regionu*. Karviná: Acta Academica Karviniensia [online]. ISSN 1212-415X. [cit. 2012-06-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.opf.slu.cz/aak/2011/01/botlik.pdf>>.
- [17] ČEPELKA, Oldřich, 2003. *Iniciativa Evropské unie LEADER – šance pro český venkov?* In: Veřejná správa. Roč. 2003, č. 1-2 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2012-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2003/0102/tema.html>>.
- [18] GREGAROVÁ, Magda, 2011. *Zpracování diplomových prací (Metodická příručka)*. Zlín: Fakulta multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně [online]. [cit. 2012-06-29]. Dostupné z WWW: <lide.fmk.utb.cz/users/juraskova/files/soubory/metodikadp2011.doc>.
- [19] JEDLIČKA, Jan, 2004. *Společná zemědělská politika EU*. Praha: EU Office České spořitelny [online]. [cit. 2012-06-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/CAP.pdf>>.
- [20] MOLNÁR, Zdeněk, 2007. *Úvod do základů vědecké práce (Aneb jak napsat úspěšnou dizertaci): Sylabus pro potřeby semináře doktorandů* [online]. Zlín, 2007 [cit. 2012-06-27]. Dostupné z WWW: <http://web.fame.utb.cz/cs/docs/MVV_Molnar_sylabus_v2_dopl.pdf>
- [21] PĚLUCHA, Martin, 2010. *Mění se vnímání venkova ve Společné zemědělské politice Evropské unie?* In: Deník veřejné správy [online]. Roč. 2010, č. 2 [cit. 2012-06-30]. Dostupný z WWW: <<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6437680>>.

- [22] SYNEK, Miloslav, SEDLÁČKOVÁ, Helena, VÁVROVÁ, Hana, 2002. *Jak psát diplomové a jiné písemné práce*. Praha: Fakulta podnikohospodářská VŠE [online]. [cit. 2012-06-29]. Dostupné z WWW: <<http://fph.vse.cz/att/dp.pdf>>.
- [23] ŠAFÁŘOVÁ, Barbora, ŠKRABAL, Ivo, 2010. *Mikroregiony a místní akční skupiny*. In: Veřejná správa. Roč. 2008, č. 13 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2012-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>>.
- [24] VIDLÁKOVÁ, Olga, 2005. *Budoucnost rozvoje venkova*. In: Veřejná správa. Roč. 2005, č. 24 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2010 [cit. 2012-06-30]. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/2003/casopisy/vs/0524/zahr_info.html>.
- [25] VOŠTA, Milan, 2010. *Společná zemědělská politika EU a její aplikace v České republice*. In: Současná Evropa. Roč. 2010, č. 2. s. 127-142.

Odborné články a dokumenty

- [26] Evropská unie, 2010. *Rozdělení pravomocí v Evropské unii*. Europa.eu [online]. [cit. 2012-06-24]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/lisbon_treaty/ai0020_cs.htm>.
- [27] Evropská komise, 2006. *Rural Development in the European Union - Statistical and Economic Information - Report 2006* [online]. Brussels: Directorate-General for Agriculture and Rural Development, 2006 [cit. 2012-06-30]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/agriculture/agrista/rurdev2006/RD_Report_2006.pdf>.
- [28] Evropská komise, 2008. *Politika rozvoje venkova v období 2007-2013*. Europa.eu [online]. [cit. 2012-06-28]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_cs.htm>.
- [29] Hornolidečsko, 2012. *Zajímavosti regionu – folklor a lidové tradice* [online]. Hornolidečsko [cit. 2012-07-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.hornolidecko.cz/cz/4-zajimavosti-regionu/40-folklor-a-lidove-tradice.html>>.
- [30] Krajská agentura pro zemědělství a venkov Zlínský kraj, 2011. „Partneři celostátní sítě pro venkov Zlínského kraje“ – *Místní akční skupiny Zlínského kraje* (Informační materiál).
- [31] LEADER. *Databáze regionů* [online]. [cit. 2012-07-15]. Dostupné z WWW: <http://leader.isu.cz/regiony_detail.aspx?kodsdr=467/>.

- [32] MAS Hornolidečska. *Fiche 1: Obnova a rozvoj obcí Hornolidečska* [online]. [cit. 2012-07-10]. Dostupné z WWW: <http://www.mashornolidecska.cz/files/files/SPL/FICHE_01_2008_MASH.pdf>.
- [33] MAS Hornolidečska. *Fiche 2: Občanské vybavení a služby* [online]. [cit. 2012-07-10]. Dostupné z WWW: <http://www.mashornolidecska.cz/files/files/SPL/FICHE_02_2008_MASH.pdf>.
- [34] MAS Hornolidečska. *Fiche 3: Valašské kulturní dědictví* [online]. [cit. 2012-07-10]. Dostupné z WWW: <http://www.mashornolidecska.cz/files/files/SPL/FICHE_03_2008_MASH.pdf>.
- [35] MAS Hornolidečska. *Fiche 4: Zemědělství na Valašsku a valašské produkty* [online]. [cit. 2012-07-10]. Dostupné z WWW: <http://www.mashornolidecska.cz/files/files/SPL/FICHE_04_2008_MASH.pdf>.
- [36] MAS Hornolidečska. *Fiche 5: Podpora drobného podnikání a rozvoj místních řemesel* [online]. [cit. 2012-07-10]. Dostupné z WWW: <http://www.mashornolidecska.cz/files/files/SPL/FICHE_05_2008_MASH.pdf>.
- [37] MAS Hornolidečska. *Fiche 6: Diverzifikace zemědělství* [online]. [cit. 2012-07-10]. Dostupné z WWW: <http://www.mashornolidecska.cz/files/files/SPL/FICHE_06_2008_MASH.pdf>.
- [38] MAS Hornolidečska. *Fiche 7: Podpora rozvoje služeb v cestovním ruchu* [online]. [cit. 2012-07-10]. Dostupné z WWW: <http://www.mashornolidecska.cz/files/files/SPL/FICHE_07_2008_MASH.pdf>.
- [39] MAS Hornolidečska, 2006. *Strategický plán LEADER MAS Hornolidečska na období 2007–2013* [online]. Lidečko: 2006 [cit. 2012-07-05]. Dostupné z WWW: <http://www.mashornolidecska.cz/files/files/SPL/SPL_MASH_2007-13_final.pdf>.
- [40] MAS Hornolidečska, 2011. *Zpravodaj Místní akční skupiny Hornolidečska* [online]. Roč. 2011, č. 2 [cit. 2012-07-01]. Dostupné z WWW: <http://www.mashornolidecska.cz/files/files/Zpravodaj_MAS.pdf>
- [41] MAS Rožnovsko, 2008. *Strategický plán LEADER MAS Rožnovsko na období 2008–2013* [online]. Zašová: 2008 [cit. 2012-07-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.masroznovsko.cz/file.php?nid=3898&oid=1479457>>.
- [42] MAS Valašsko – Horní Vsacko, 2008. *Strategický plán LEADER MAS Valašsko – Horní Vsacko na období 2008–2013* [online]. Hovězí: 2008 [cit. 2012-07-15]. Dostupné z WWW: <http://www.masvhv.cz/files/files/SPL_MASVHV_FINAL.pdf>.

- [43] MAS Valašsko – Horní Vsacko, 2012. *Seznam fichí* [online]. [cit. 2012-07-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.masvhv.cz/cz/10-dotace-leader/19-fiche.html/>>.
- [44] Memorandum místních akčních skupin Zlínského kraje, přijaté na společném zasedání dne 26 .6. 2007 v Lidečku.
- [45] Město Vsetín, 2006. *Hornovsacká dráha mění název i priority: jejím cílem je dokončit cyklostezku Bečva*. Město Vsetín [online]. [cit. 2012-07-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.mestovsetin.cz/hornovsacka-draha-meni-nazev-i-priority-jejim-cilem-je-dokoncit-cyklostezku-becva/d-366398/query=hornovsack%C3%A1/>>.
- [46] Město Vsetín, 2007. *Akční plán rozvoje cestovního ruchu v turistické oblasti Valašsko* [online]. Město Vsetín [cit. 2012-07-04]. Dostupné z WWW: <http://www.mestovsetin.cz/vismo/fulltext.asp?hledani=1&id_org=18676&vol_stav_zobrazeni=3&vtyp=-1&query=ak%C4%8Dn%C3%AD+pl%C3%A1n+rozvoje&submit=Hledat>.
- [47] Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. *Strategie regionálního rozvoje České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006 [cit. 2012-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na>>.
- [48] Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2010. *Společná zemědělská politika*. Mzv.cz [online]. [cit. 2012-06-28]. Dostupné z WWW: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/evropska_unie/politiky_evropske_unie/spolecna_zemedelska_politika.html>.
- [49] Ministerstvo zemědělství ČR, 2006. *Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2006. [cit. 2012-06-30]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/pub/85/2b/92/26839_16036_Narodni_strategicky_plan_rozvoje_venkova.pdf>.
- [50] Ministerstvo zemědělství ČR, 2011a. *Hodnocení místních akčních skupin 2011* [online]. Eagri.cz, 2011. [cit. 2012-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/opatreni-osy-iv/mistni-akcni-skupina/hodnoceni-mistnich-akcnych-skupin-2011.html>>.
- [51] Ministerstvo zemědělství ČR, 2011b. *Pokyny pro příjemce dotace k zajišťování informačních a publikačních opatření při realizaci projektů podpořených z Programu rozvoje venkova ČR* [online]. Eagri.cz [cit. 2012-07-16]. Dostupné z WWW:

- <http://eagri.cz/public/web/file/612/Pokyny_pro_prijemce_k_publicite_PRV21_1_na_net.pdf>.
- [52] Ministerstvo zemědělství ČR, 2011c. *Program rozvoje venkova pro období 2007-2013* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2011 [cit. 2012-06-30]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/file/130926/prv_srpen2011.pdf>.
- [53] Ministerstvo zemědělství ČR, 2012. *Analýza pokrytí ČR místními akčními skupinami* [online]. Eagri.cz [cit. 2012-07-15]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/aktuality/analyza-pokryti-cr-mistnimi-akcnimi.html>>.
- [54] Národní síť MAS ČR, 2012. *Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky* [online]. Národní síť MAS ČR, 2012 [cit. 2012-06-30]. Dostupné z WWW: <http://is.hvjdesign.eu/aktuality/nsmascr_1330769403.pdf>.
- [55] Portál eAGRI – resortní portál Ministerstva zemědělství ČR, 2010. *Místní akční skupiny*. Ministerstvo zemědělství ČR [online]. [cit. 2012-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>>.
- [56] *Přístup Leader: Základní příručka*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2006. ISBN 92-79-02040-4.
- [57] *Realizace projektů spolupráce* [online]. Státní zemědělský intervenční fond, 2012 [cit. 2012-07-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd/osa4/2>>.
- [58] SPF Group, 2011. *Příprava rozvojových projektů obce Vědomice* [online]. SPF Group [cit. 2012-07-04]. Dostupné z WWW: <http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=9&ved=0CF0QFjAI&url=http%3A%2F%2Fwww.vedomice.cz%2FVismoOnline_ActionScripts%2FFile.aspx%3Fid_org%3D17751%26id_dokumenty%3D87828%26n%3Dsocioekonomicka-analyza&ei=dZ8OUKHUC6X2mAW0r4CQDA&usg=AFQjCNFmpCR5P_GvjXNklk_IxpmR2m8HTw>.
- [59] Spolek pro obnovu venkova ČR a Národní síť MAS ČR, 2012. *Analýza bílých míst pokrytí ČR místními akčními skupinami ve venkovských oblastech, zpracovaná pro Ministerstvo zemědělství republiky* [online]. 2012 [cit. 2012-07-16]. Dostupné z WWW: <http://eagri.cz/public/web/file/150213/Analyza_bilych_mist_v2.pdf>.

- [60] Státní zemědělský intervenční fond, 2012. *Implementace místní rozvojové strategie* [online]. Szif.cz, 2012 [cit. 2012-07-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd/osa4/1>>.
- [61] Strukturální fondy, 2003. *Budoucnost podpory zemědělství a venkova z evropských fondů – potřebujeme seriózní prognózu?* Strukturálnifondy.info [online]. [cit. 2012-06-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalnifondy.info/clanek.php?clanek=3956>>.

Legislativní zdroje

- [62] Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).
- [63] Nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 ze dne 21. června 2005, o financování společné zemědělské politiky.
- [64] Rozhodnutí Rady 2009/61/ES ze dne 19. ledna 2009, kterým se mění rozhodnutí 2006/144/ES o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova programové období 2007 až 2013).
- [65] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- [66] Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.
- [67] Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů.
- [68] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Oficiální internetové stránky

- [69] Carnex spol. s.r.o. [online]. [cit. 2012-07-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.carnex.eu/index.php?page=1>>.
- [70] Centrála cestovního ruchu Východní Moravy [online]. [cit. 2012-07-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.vychodni-morava.cz/>>.
- [71] Česká spořitelna [online]. [cit. 2012-06-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.csas.cz/banka>>.
- [72] České dálnice [online]. [cit. 2012-07-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskedalnice.cz/>>.
- [73] Evropská komise [online]. [cit. 2012-06-24]. Dostupné z WWW: <<http://ec.europa.eu/>>.

- [74] Evropská unie [online]. [cit. 2012-06-24]. Dostupné z WWW: <<http://europa.eu/>>.
- [75] Horní Lideč [online]. [cit. 2012-07-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.hornilidec.cz/index.php?linkID=txt15/>>.
- [76] Integrovaný portál MPSV [online]. [cit. 2012-07-07]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/>>.
- [77] Josef Filák, řeznictví a uzenářství [online]. [cit. 2012-07-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.filak-reznik.cz/index.php?strana=2>>.
- [78] KOVAR s.r.o. [online]. [cit. 2012-07-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.kovar.eu/>>.
- [79] LEADER [online]. [cit. 2012-07-15]. Dostupné z WWW: <<http://leader.isu.cz/>>.
- [80] Město Vsetín [online]. [cit. 2012-07-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.mestovsetin.cz/>>.
- [81] Ministerstvo dopravy ČR [online]. [cit. 2012-07-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mdcr.cz/cs/>>.
- [82] Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. [cit. 2012-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/>>.
- [83] Ministerstvo zahraničních věcí ČR [online]. [cit. 2012-06-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.mzv.cz/>>.
- [84] Ministerstvo zemědělství ČR [online]. [cit. 2012-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/>>.
- [85] Místní akční skupina Hornolidečska [online]. [cit. 2012-07-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.mashornolidecska.cz/>>.
- [86] Místní akční skupina Přemyslovské střední Čechy [online]. [cit. 2012-07-19]. Dostupné z WWW: <http://www.premyslovci.cz/web/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1/>.
- [87] Místní akční skupina Valašsko – Horní Vsacko [online]. [cit. 2012-07-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.mashornolidecska.cz/>>.
- [88] Policie České republiky [online]. [cit. 2012-07-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/>>.
- [89] Portál o regionálním značení výrobků a služeb [online]. 2010 [cit. 2012-07-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.regionalni-znacky.cz/polabi/cs/o-nas/>>.

- [90] Regionální informační portál Zlínského kraje [online]. Zlínský kraj, 2012 [cit. 2012-07-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.zlinskykraj.net/cleneni.php?okres=vsetin/>>.
- [91] Sčítání lidu, domů a bytů 2011 [online]. [cit. 2012-07-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.scitani.cz/slodb2011/>>.
- [92] Sdružení MAS Střední Vsetínsko [online]. [cit. 2012-07-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.strednivsetinsko.cz/>>.
- [93] Sdružení obcí Hornolidečska [online]. [cit. 2012-07-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.hornolidecko.cz/>>.
- [94] Státní zemědělský intervenční fond [online]. [cit. 2012-07-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.szif.cz/>>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CR	Cestovní ruch
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FO	Fyzická osoba
CHKO	Chráněná krajinná oblast
k.ú.	Katastrální území
LS	Lisabonská smlouva
MAS	Místní akční skupina/skupiny
MASH	MAS Hornolidečska
NS	Naučná stezka
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OÚ	Obecní úřad/úřady
PO	Právnícká osoba
PRV	Politika rozvoje venkova
PrRV	Program rozvoje venkova
RV	Rozvoj venkova
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SPL	Strategický plán LEADER
SR	Slovenská republika
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
ZCHÚ	Zvláště chráněné/chráněná území
ŽP	Životní prostředí

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Mapa venkovských obcí do 150 obyvatel/km² v EU, 2004	21
Obr. 2: Podíl různých definicí venkova vzhledem k ploše a obyvatelstvu ČR	22
Obr. 3: Programování politiky rozvoje venkova pro období 2007-2013	25
Obr. 4: Mezisektorové partnerství.....	28
Obr. 5: Mapa území MAS Rožnovsko	42
Obr. 6: Mapa území MAS Střední Vsetínsko.....	45
Obr. 7: Mapa území MAS Valašsko - Horní Vsacko	47
Obr. 8: Mapa území MAS Hornolidečska	51
Obr. 9: Míra nezaměstnanosti v obcích MAS Hornolidečska	57
Obr. 10: Hornolidečská magistrála.....	62
Obr. 11: Priority a fiche MAS Hornolidečska	66

SEZNAM TABULEK

Tab. 1: Počet obyvatel, rozloha a hustota zalidnění obcí	52
Tab. 2: Věková struktura obyvatel	53
Tab. 3: Struktura obyvatel podle nejvyššího dosaženého vzdělání	54

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Pokrytí okresu Vsetín místními akčními skupinami

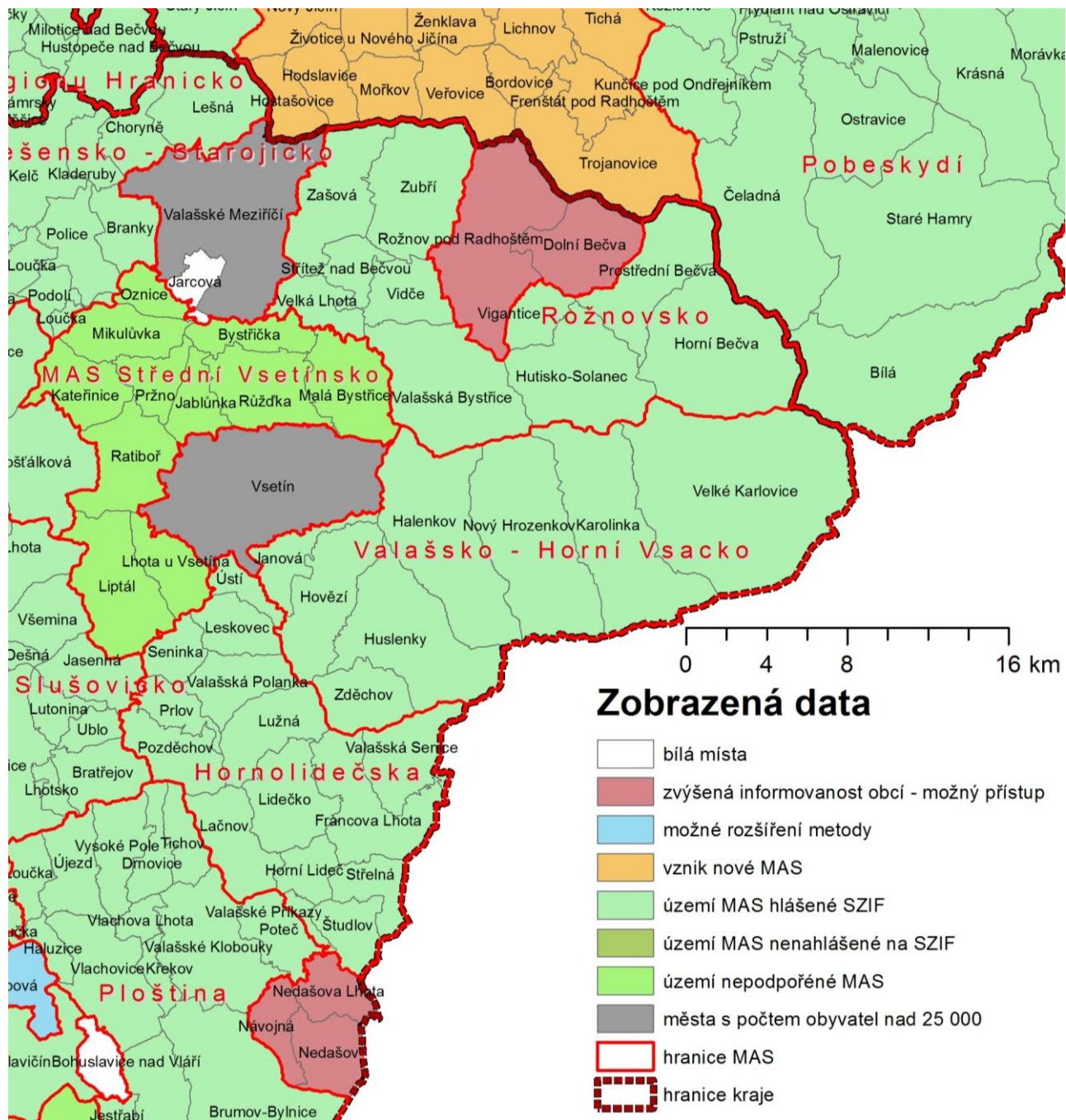
Příloha P II: Členské subjekty MAS Hornolidečska

Příloha P III: Kulturní památky na území MAS Hornolidečska

Příloha P IV: Každoroční hodnocení činnosti MAS

PŘÍLOHA P I: POKRYTÍ OKRESU VSETÍN MÍSTNÍMI AKČNÍMI SKUPINAMI

SKUPINAMI

Zdroj: Analýza pokrytí ČR místními akčními skupinami, Ministerstvo zemědělství, 2012.

PŘÍLOHA P II: ČLENSKÉ SUBJEKTY MAS HORNOLIDEČSKA

ČLENOVÉ MAS					
Název Subjektu	Adresa	IČ/datum narození	Oblast působení	FO/PO	
Agrospol Lužná, s.r.o.	Lužná 247	62301446	Zemědělství, dřevozpracování	PO	
AGROFYTO, s.r.o.	Lidečko 446	61945978	Zemědělství	PO	
AG-STEMA, s.r.o.	Lidečko 460	61945897	Zemědělství	PO	
JRZ, s.r.o.	Pozděchov	25841068	Zemědělství	PO	
ZD Francova Lhota	Francova Lhota 358	150835	Zemědělství	PO	
Carnex, spol s r.o.	Francova Lhota 298	4659729	Masná výroba	PO	
GONE, s.r.o.	Prlov 158	61973513	Zemědělství	PO	
Kovar, s.r.o.	Leskovec 212	45197164	Kovovýroba	PO	
Francovka, o.p.s.	Francova Lhota	26835487	Občanské sdružení	PO	
SENEX—Petr Mikeska	Valašská Senice 29	70641382	Výroba obalů	FO	
Miroslav Mikeska	Francova Lhota 29	67730183	Stolařství	FO	
Tomáš Martinka	Lidečko 437	67729720	Autoopravna	FO	
VALAŠSKO s.r.o.	Valašské Příkazy 55	26259996	Stolařská výroba	PO	
Antonín Liška - Lužná	Lužná 48	11177641	Dřevozpracování	FO	
Stanislav Machač	Valašská Polanka 369	49586041	Cykloservic	FO	
Miroslav Smýkal – KOVEKO	Valašská Polanka 305	10649387	Kovovýroba	PO	
PARADON s.r.o.	Valašská Polanka 119	25398148	Kovovýroba	PO	
Josef Slánský	Horní Lideč 346	13635158	Stolařská výroba	FO	
Petr Paláček	Francova Lhota 438	74107020	Ubytování a stravování	FO	
Společenský klub Lidečko	Lidečko 120	70233021	Nezisková organizace	PO	
Dřevostav Kratina – Řezníček s.r.o.	Prlov 160	25869159	Dřevozpracování	PO	
Marie Trchalíková	Valašská Senice 153	73878740	Cukrářství	FO	
Jan Slovák	Valašská Senice 171	41085388	Maloobchod	FO	
Alois Pohůnek PODŘEV	Střelná 179	13630954	Truhlářství	FO	
ÚSMĚV, o.s.	Seninka 2	26630630	Nezisková organizace	PO	
Zdeněk Tkadlec	Valašská Senice 187	48792047	Zámečnictví	FO	
Radim Liška	Lužná 48	74536451	Dřevozpracování	FO	
Moravské Karpaty, o.p.s.	Prlov 141	27828972	Občanské sdružení	PO	
Brhel Stanislav	Lidečko		Lesnické práce	FO	
Juráň,s.r.o.	Ústí	27816788	Dřevostavby	PO	
Marie Tkadlecová	Horní Lideč 274	46277765	Ubytování	FO	
Penzion Severka	Valašská Senice 114	64593550	Agroturistika	FO	
Ing. Alois Tkadlec	Horní Lideč 335	695892575	Projektová činnost	FO	
Myslivecké sdružení Trubiska, o.s.	Pozděchov 208	00851990	Občanské sdružení	PO	
Za Prlov obec krásnější, o.s.	Prlov 141	22853961	Občanské sdružení	PO	
Moto-club Horní Lideč	Horní Lideč 165	22848258	Občanské sdružení	PO	
Ing. Miroslav Brhel	Lačnov 88	73957470	Zemědělství	FO	
Kněžek, s.r.o.	Palkovice 597	27766837	Požární ochrana	PO	
OBCE	Francova Lhota	Lidečko	Pozděchov	Střelná	Valašská Polanka
	Horní Lideč	Leskovec	Prlov	Študlov	Valašské Příkazy
	Lačnov	Lužná	Seninka	Ústí	Valašská senice

Zdroj: Zpravodaj 2/2011 Místní akční skupiny Hornolidečska, 2011, s. 3.

PŘÍLOHA P III: KULTURNÍ PAMÁTKY NA ÚZEMÍ MAS HORNOLIDEČSKA

obec	památky	obec	památky
Francova Lhota	<ul style="list-style-type: none"> - pozdně barokní kostel sv. Štěpána Uherského z r. 1786 - na horním konci „Kobzova“ lípa asi 300 - 400 let stará, obvod 630 cm - kamenný kříž před farním kostelem 	Študlov	<ul style="list-style-type: none"> - usedlost čp. 82 roubená chalupa dokládající archaické architektonické prvky a podmínky života v pol. 19. stol. - Hrádek – chráněné území s teplomilnou flórou a faunou - v blízkosti obce naleziště jantaru
Horní Lideč	<ul style="list-style-type: none"> - repliky valašských staveb – zvonice, studna - nález s doklady pravěkého osídlení v trati pod strání - kostel sv. Václava vysvěcen v roce 1994 - kaple sv. Václava z r. 1929 - sýpka z 18. stol. - socha P. Marie, kamenné kříže, boží muka - památný dub, stáří 500 let - pomníky obětem I. a II. svět. války a obětem komunismu 	Prlov	<ul style="list-style-type: none"> - Prlovský rybník se vzácnou faunou - údolí Pozděchůvky s meandrujícím přírodně zachovalým tokem - pomník od M. Axmana a J. Kavana jako památka na 16 zdejších umučených občanů nacisty v r. 1945 - v blízkosti obce „Ploština“ – lesní zámeček Trubiska s vývěry sirnatých vod
Lačnov	<ul style="list-style-type: none"> - roubená usedlost čp. 13 se studnou a okovem z r. 1811 - Lačnovské rybníka s vodní faunou a s možností rybolovu - Lačnovské skály – hojně vyhledávány horolezci - v okolí vzácná květena 	Střelná	<ul style="list-style-type: none"> - dominantou obce je nový kostel Pany Marie - zvonice z r. 1837 - chalupa čp. 18 s areálem, původní usedlost dokládající starou zástavbu obce - lípa z konce 17. stol.
Leskovec	<ul style="list-style-type: none"> - hrob a pomník obětí nacismu na hřbitově - památka partyzánského hnutí - vzácná květena v okolních listnatých lesích 	Seninka	<ul style="list-style-type: none"> - chalupa čp. 1 – velmi hodnotná lidová roubená architektura z r. 1832 - místní květnaté louky s teplomilnou květenou
Lidečko	<ul style="list-style-type: none"> - farní kostel sv. Kateřiny z r. 1511 - před obcí, směrem do Vsetína se tyčí jedinečná bizarní skalní stěna pískovců „Čertovi skály“, přírodní památka 	Valašská Polanka	<ul style="list-style-type: none"> - v obci se zachovaly lidové tradice – malování kraslic - typické dřevěné Valašské stavby - kamenný kříž z r. 1779 – před kostelem - kostel sv. Jana Křtitele z r. 1778 - výskyt ohrožené flóry včetně orchidejí
Lužná	<ul style="list-style-type: none"> - zvonice pod železniční tratí – roubená drobná valašská lidová architektura z konce 18. stol., zvon z r. 1773 - soubor tří roubených valašských kamenných sklípků, zajímavých svým seskupením - údolí Luženky – krajina s meandrujícím potokem a loukami s výskytem ohrožené flóry 	Valašská Senice	<ul style="list-style-type: none"> - typické dřevěné Valašské stavby – Valašská architektura - kamenné a dřevěné kříže - přírodní zajímavosti (rybník)
Pozděchov	<ul style="list-style-type: none"> - římskokatolický kostel sv. Jiří z let 1700–1710 - evangelický kostel z let 1870-1895 - lovecký zámeček na Trubiskách - Boží muka - chalupa čp. 66 z r. 1874 	Valašské Příkazy	<ul style="list-style-type: none"> - zachovaná dřevěnice – památka tradičního lidového stavitelství (typické dřevěné Valašské stavby) - kaplička ve středu obce - Boží muka, dřevěný kříž

Zdroj: Zpravodaj 2/2011 Místní akční skupiny Hornolidečska, 2011, s. 12-13.

PŘÍLOHA P IV: KAŽDOROČNÍ HODNOCENÍ ČINNOSTI MAS

Každoročně probíhá hodnocení činnosti MAS podpořených v rámci Programu rozvoje venkova na období 2007-2013. Zatím poslední hodnocení se uskutečnilo v září 2011 a probíhalo formou veřejných prezentací v budově Ministerstva zemědělství a Státní veterinární správy. Místní akční skupiny jsou rozřazeny do skupin A, B, C a D podle počtu získaných bodů.

Členy Hodnotitelské komise byli zástupci Ministerstva zemědělství, Státního zemědělského intervenčního fondu, Národní sítě Místních akčních skupin ČR a zástupci hodnotitele za IV. osu Programu rozvoje venkova ČR.

Zástupci MAS představili svou činnost před hodnotitelskou komisí formou veřejné prezentace a doložením podkladů v písemné či elektronické formě (na rozdíl od předchozího roku neprobíhaly návštěvy MAS v jejich kancelářích).

Činnost místních akčních skupin byla hodnocena v sedmi oblastech:

1. Strategické dokumenty MAS
2. Personální zajištění činnosti MAS
3. Administrace výzev a výběr projektů v rámci Strategického plánu LEADER
4. Integrace a rozvoj MAS
5. Monitoring a evaluace MAS
6. Propagace MAS
7. Nadstavba aktivit MAS

Zde je hodnocení a pořadí MAS, které jsem analyzovala ve své diplomové práci (MAS Střední Vsetínsko patří mezi nepodpořené MAS):

Název MAS	výběr	body	kategorie 2010	kategorie 2011
Místní akční skupina Rožnovsko	32+	143	D	A
Místní akční skupina Hornolidečska o.s.	48	156	B	B
Místní akční skupina Valašsko - Horní Vsacko, o.s.	32	150	B	B

Zdroj: Hodnocení místních akčních skupin 2011, Ministerstvo zemědělství ČR, 2011c.